

HANZA

ÅRSREDOVISNING 2017

HANZA

20
Kundcase

18
Medarbetare

INNEHÅLL

Detta är Hanza	4	Moderbolagets resultaträkning	34
Året i korthet	8	Moderbolagets balansräkning	35
Vd har ordet	10	Moderbolagets förändringar i eget kapital	37
Marknad	12	Moderbolagets rapport över kassaflöden	38
Hållbarhet	14	Noter	39
Medarbetare	18	Försäkrar	67
Kundcase – HANZA och Silva	20	Revisionsberättelse	68
Aktien och ägarstruktur	22	Bolagsstyrningsrapport 2017	71
Förvaltningsberättelse	24	Styrelse	74
Koncernens rapport över totalresultat	29	Ledande befattningshavare	75
Koncernens balansräkning	30	Definitioner	76
Koncernens rapport över förändringar i eget kapital	32	Adresser	77
Koncernens rapport över kassaflöden	33		

4

Detta är Hanza

20

Marknad

”

HANZA LEDER EN NY, RATIONELL
TILLVERKNINGSINDUSTRI SOM
PRÄGLAS AV INNOVATION OCH
EFFEKTIVITET.

14

Hållbarhet

10

Vd har ordet

HANZA I KORTHET

HANZA moderniserar och effektiviserar tillverkningsindustrin. Genom att samla olika tillverkningsteknologier lokalt skapar bolaget kortare ledtider, mer miljövänliga processer och ökad lönsamhet åt sina kunder. HANZA grundades 2008 och är i dag ett miljardbolag med verksamhet i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. Bland HANZAs uppdragsgivare finns ledande bolag som ABB, Atlas Copco, Getinge och SAAB Defense.

KALENDER

HANZA publicerar delårsrapporter:

- Delårsrapport avseende perioden januari-mars: 3 maj 2018
- Delårsrapport avseende perioden januari-juni: 20 augusti 2018
- Delårsrapport avseende perioden januari-september: 12 november 2018

Årsstämma

HANZA Holding AB:s årsstämma 2018 kommer att äga rum den 21 maj 2018 i Stockholm.

Aktieägare är välkomna att kontakta valberedningen inför årsstämman 2018 med förslag eller synpunkter:
Mikael Smedeby,
Telefon +46 70 816 18 75,
E-mail mikael.smedeby@lindahl.se

DETTA ÄR HANZA

HANZA representerar en ny rationell tillverkningsindustri som präglas av innovation och effektivitet. HANZA grundades 2008 och är idag ett internationellt bolag med en miljardomsättning.

I takt med att kostnadsläget förändras i utvecklingsländer, och kvalitets- och miljökrav skärps, flyttas produktion kontinuerligt till nya geografiska områden. I dag är det vanligt att delar till industriella produkter tillverkas i flera fabriker i olika länder. Det skapar en lång och komplex tillverkningskedja, vilket bland annat medför ökade produktionskostnader, ökade fraktkostnader, försämrad produktionsflexibilitet, högre kapitalbindning och ökad sårbarhet för leveransstörningar.

För att möta den ökande globala konkurrensen är det avgörande för Europabaserade produktägare att optimera och rationalisera tillverkningskedjan.

HANZA erbjuder skräddarsydda tillverkningsprocesser som ökar tillväxt, minskar kapitalbindning och sänker kostnader för bolagets kunder. HANZA erbjuder affärsrådgivning för att hjälpa såväl stora som små kunder med egna produkter att nå sina tillväxt- och lönsamhetsmål genom att skapa effektivare tillverkningslösningar, en tjänst vid namn MIG™.

HANZAs tillverkningslösningar bedrivs i huvudsak i egna fabriker, men också genom samarbeten med strategiska tillverkningspartners.

HANZA har i dagsläget verksamhet i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. Bland HANZAs uppdragsgivare finns ledande bolag som ABB, Atlas Copco, Getinge och Saab Defense.

Som en konsekvens av globaliseringen ökar kontinuerligt efterfrågan på HANZAs tjänster. Tillverkningskedjor i behov av modernisering inom HANZAs primära kundområden förväntas uppgå till mycket stora belopp de närmaste åren.

VISION

Att vara en unikt värdeskapande affärspartner inom tillverkning.

AFFÄRSIDÉ

Att utveckla och erbjuda tillverkningslösningar som ökar tillväxt och lönsamhet för HANZAs kunder.

FINANSIELLA MÅL

- Omsättningstillväxt om lägst 10 procent per år över en konjunkturcykel.
- EBIT om lägst 5 procent över en konjunkturcykel
- Soliditet om lägst 30 procent.

STRATEGI

HANZA ska nå sina mål genom:

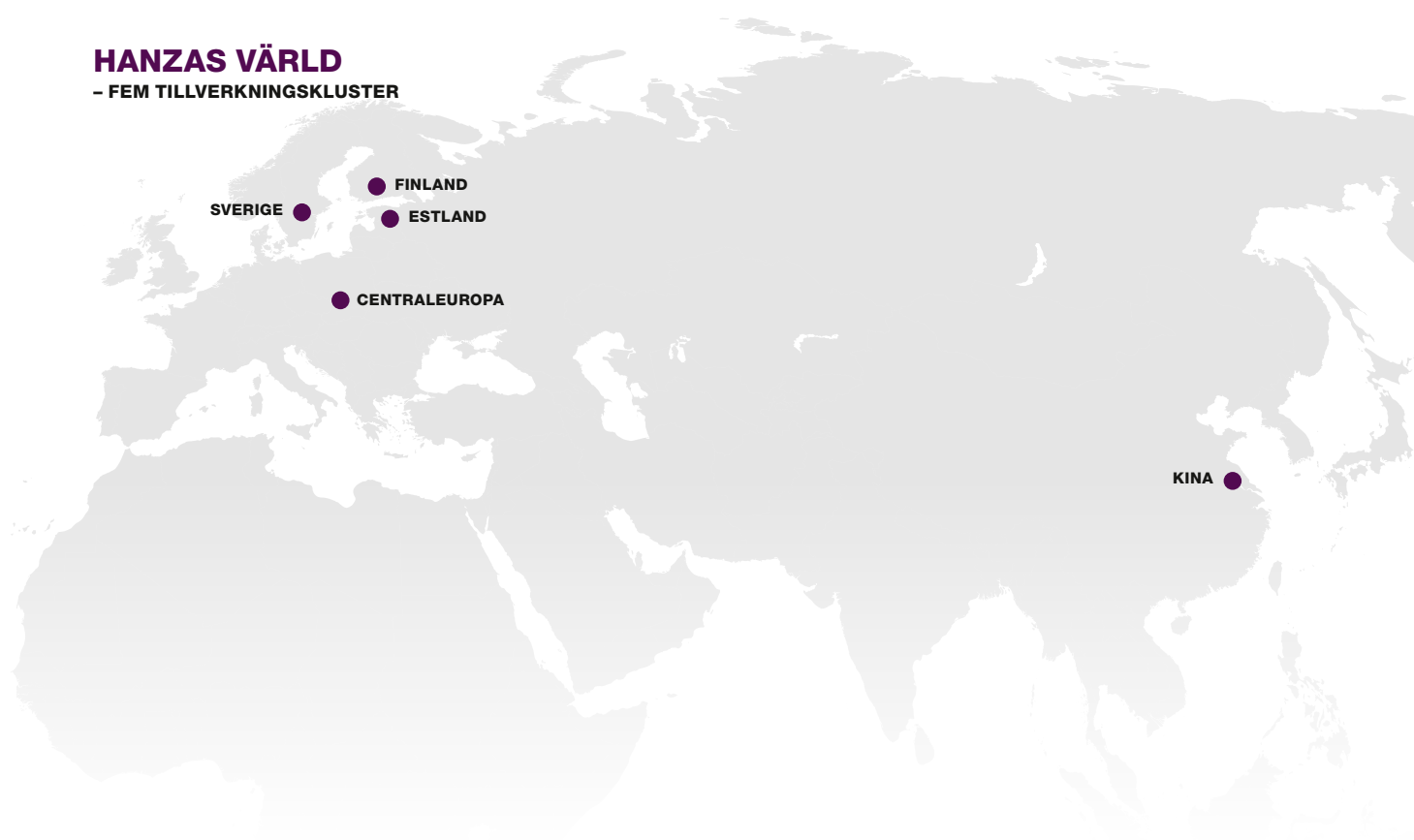
- Affärsrådgivning – att erbjuda kvalificerad affärsrådgivning vilket möjliggör ökad tillväxt och lönsamhet för bolagets kunder.
- Tillverkningskluster – att utveckla ett brett spektra av tillverkningssteknologier på ett fåtal strategiska geografiska områden.
- Kundportfölj – att skapa en välbalanserad kundportfölj för att sänka affärsrisken och ge kostnadsfördelar för såväl HANZA som bolagets kunder.
- Förvärv – att genom strategiska förvärv komplettera geografi, teknologi eller kundportfölj.

LÅNGSIKTIG OCH METODISK UPPBYGGNAD AV HANZA I FASER

HANZAS VÄRLD

– FEM TILLVERKNINGSKLUSTER

SVERIGE

Anställda: **203** st
Fabriker: **3** st

ESTLAND

Anställda: **735** st
Fabriker: **3** st

FINLAND

Anställda: **80** st
Fabriker: **2** st

CENTRALEUROPA

Anställda: **214** st
Fabriker: **2** st

KINA

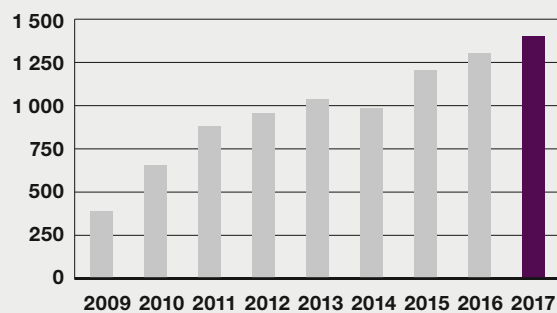
Anställda: **73** st
Fabriker: **2** st

Fas 2 – kluster och tjänster

2017

Expansionsfas

OMSÄTTNING (MSEK)

STYRKOR OCH KONKURRENSFÖRDELAR

HANZAs breda och integrerade utbud av tillverkningsprocesser ger maximal flexibilitet, kvalitets- och kapacitetskontroll i enlighet med kundernas specifikationer, vilka kan variera betydligt och med kort framförhållning i syfte att få ut kundernas produkter på marknaden så fort som möjligt.

Korta ledtider

HANZA har skapat en organisation som möter kundernas krav på tydlig kommunikation och korta ledtider. HANZA bygger upp kundens egen produktionsenhet i en så kallad "business unit", där alla resurser inom projektledning, planering, inköp, produktion, kvalitet, och projektledning med mera som krävs för varje specifikt projekt samlas.

Totallösningar

HANZA medverkar genom hela produktlivscykeln – från idé till produktslut. HANZA bygger prototyper och ger kunden feedback på design och layout sett ur produktionsaspekt. HANZA har lång erfarenhet inom produktionsteknik och industrialisering för allt ifrån lågvolymprodukter till volymproduktion i ett stort antal branscher. HANZA driver produktion för kundens räkning fördelat över ett antal fabriker i olika länder och svarar inom ramen för detta för en optimerad och effektiv intern logistik.

Dynamik och flexibilitet

HANZA eftersträvar enkelhet. Olika kunders verksamheter kräver ofta högt tempo, vilket ställer höga krav på dynamik och flexibilitet hos deras samarbetspartners. HANZA fokuserar på snabbhet, enkelhet och effektivitet för att tillgodose olika kunders behov.

HANZAS ERBJUDANDE

Affärsrådgivning

HANZA erbjuder kvalificerad teknisk och produktionsekonomisk rådgivning för att bistå olika kunder i olika tillverkningslösningar. HANZAs tjänst benämns MIG™. Med MIG™

analyseras och optimeras kundens tillverkningskedjor, vilket skapar förutsättningar för högre tillväxt och bättre lönsamhet. HANZA fungerar därmed som en strategisk affärspartner som skapar mervärde för kunden genom hela produktlivscykeln.

Teknologi Maskinbearbetning

HANZA erbjuder en modern maskinpark inom bland annat svarvning, fräsning, gnistning och slipning. För såväl stora som små detaljer erbjuds bearbetning enligt avtalade kvalitets- och precisionskrav av välutbildad personal med lång erfarenhet.

Teknologi Plåtbearbetning

HANZA har ett komplett erbjudande som omfattar både tunn- och grovplåt. Förutom stansning, skärning och bockning erbjuds robotsvetsning, manuell svetsning, ytbehandling och lackering.

Teknologi Kretskort

HANZA har kompetens i spännvidd från montering av flexkort till montering av stora kretskort. Med senaste teknik inom AOI (Automated Optical Inspection), röntgen, selektivlödning och testning upprätthålls en hög kvalitetsnivå. Blyad och oblyad process inom ytmontering och våglödning kombineras med ingjutning och moderna lackeringsprocesser av kretskort.

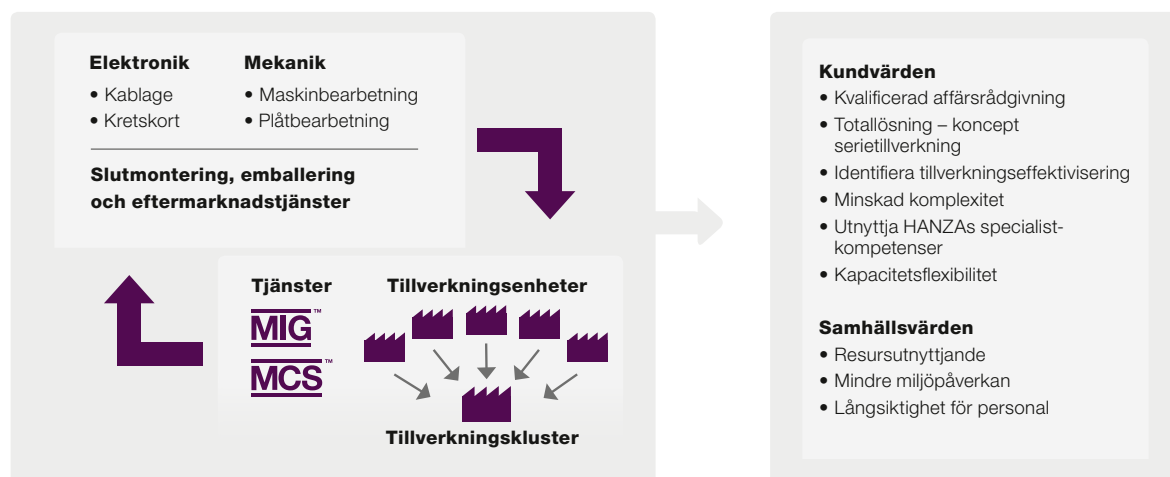
Teknologi Kablage

HANZA tillverkar och levererar kablage och kablagestammar för olika applikationer. Med automatiserad maskinpark erbjuder bolaget produktion av bland annat prototypkablage, volymkablage, ingjutning och märkning.

Slutmontering

Som komplement till olika tillverkningsteknologier erbjuder HANZA slutmontering, test och emballering av kompletta produkter. Detta förenklar för kunden och skapar samtidigt en mer hållbar tillverkningsmodell med avseende på konkurrenskraft och miljöpåverkan.

HANZAs modell skapar värden

” HANZA BYGGER VIDARE PÅ
GRUNDIDÉN MED OUTSOURCING
– ATT PRODUKTÅGARE
SKA KUNNA FOKUSERA PÅ
KÄRNVERKSAMHETEN.

ÅRET I KORTHET

- Nettoomsättningen uppgick till 1 399,7 MSEK (1 305,8)
- Rörelseresultatet från de operativa affärsområdena uppgick till 39,8 MSEK (30,0)
- Koncernens rörelseresultat uppgick till 35,7 MSEK (25,2)
- Resultat efter skatt uppgick till 16,4 MSEK (1,9), vilket motsvarar 0,74 SEK per aktie (0,09)
- Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 72,0 MSEK (41,6)

Omsättning och resultat påverkas av accelerationsprogrammet Frontrunner, inom vilket HANZA har fört samman produktionsanläggningar och tillverkningsresurser inom vissa geografiska områden, så kallade tillverkningskluster. Nettoomsättningen har påverkats genom att betydande volymer har avvecklats under programmet. Rörelseresultatet innehåller poster från

programmet, bland annat, flytt och avveckling av en fabrik i Finland, fastighet- och maskinförsäljningar och kostnader för volymökning i HANZAs Östeuropa kluster.

Utöver Frontrunner belastas resultatet 2017 med kostnader för förvärvet av Wermland Mechanics som slutfördes i februari 2018.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS UTGÅNG

Händelser under 2017

Nya kundkontrakt tecknas:

- Mantex, som utvecklar röntgenbaserade produkter för kvalitetsmätning av biobränsle och pappersmassa, väljer HANZA till produktionspartner och beställer ett så kallat MIG™ projekt.
- Getinge, som erbjuder kompletta medicintekniska lösningar för operationssalar och intensivvårdsavdelningar, tecknar avtal om tillverkning av komponenter och system till medicintekniska produkter, med ett initialt ordervärde som överstiger 1 MEUR.
- Försvars- och säkerhetsföretaget Saab ger HANZA en beställning på datorprodukter till internationell marknad med ett totalt ordervärde om cirka 16 MSEK.
- Flexenclosure, som skapar hållbar internetinfrastruktur på tillväxtmarknader, beställer en tillverkningslösning av deras kraftstyrningssystem eSite.
- HANZA tecknar avtal om att upprätta en skräddarsydd tillverkningslösning för kompletta moduler till en kunds produktionsanläggning i Finland med en årlig affärsvolym som uppskattas till 5 MEUR när produktionen når full volym.

HANZAs avslutar uppbyggnadsfasen

- Det sista steget för att färdigställa koncernens Mekanikdel genomförs genom att omvandla verksamheten i Vasa, Finland, till ett logistik- och servicecenter och flytta tillverkningen till koncernens kluster. Förändringen påverkar cirka 50 personer och slutförs genom en rekonstruktionsprocess som leder till stängningskostnader som belastar HANZA fram till slutet av år 2017.
- HANZAs fastighet i Tallinn, vars verksamhet flyttats till koncernens kluster, säljs, vilket minskar den räntebärande nettoskulden med cirka 6 MSEK och medför i en positiv engångspost om 2 MSEK.

1 400

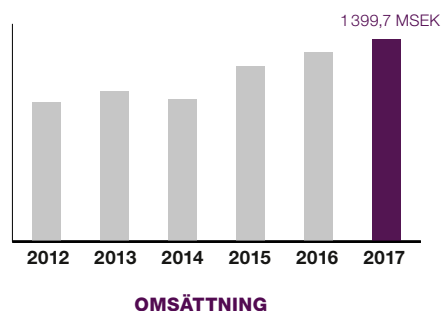
MSEK I OMSÄTTNING

40,2%

SOLIDITET

1 305

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

- HANZA förstärker koncernledningen för kommande expansion, genom att rekrytera en operativ chef (COO) och en strategisk HR chef.

Ägar- och styrelseförändringar

- Gerald Engström, som bland annat skapat ett ledande ventilationsbolag, Systemair, konverterar via Färna Invest ett lån till aktier och blir därmed HANZAs största enskilda ägare. Vid årsstämman väljs Gerald in i styrelsen tillsammans med Helene Richmond som har en gedigen industriell erfarenhet och som i dag arbetar som Sales & Marketing Director på ett bolag inom SKF koncernen.

Händelser efter periodens utgång

- Den 1 februari förvärvas Wermland Mechanics Group AB ("Wermech"), en av Nordens ledande tillverkare av tunnplåtsdetaljer. Wermech kommer att ingå i HANZAs tillverkningskluster i Sverige, som redan omfattar fabriker inom elektroniktillverkning och skärande bearbetning. Köpeskillingen uppgår till högst 167,5 MSEK. Wermech har nära 200 anställda och omsatte år 2017 cirka 365 MSEK, med ett bedömt resultat före skatt om cirka 25 MSEK.
- HANZA offentliggör i nyemissionsprospektet proforma-redovisningen som åskådliggör hur HANZA-koncernens räkenskaper hypotetiskt hade sett ut om Wermech hade ingått i koncernen under hela räkenskapsperioden 2017. Proformaredovisningen baseras på HANZAs bokslutskommuniké, som ej är reviderad av bolagets revisorer, samt ej reviderad finansiell information från Wermech. Proformaresultaträkningen är upprättat som om förvärvet skett 2017-01-01 och proformabalansräkning som om förvärvet gjorts 2017-12-31. De huvudsakliga nyckeltalen är; nettoomsättning: 1762 MSEK, rörelseresultat: 61,5 MSEK, periodens resultat: 31,9 MSEK, balansräkning 2017-12-31 pro forma, eget kapital: 366,2 MSEK, Summa tillgångar: 1098 MSEK samt beräknad proforma vinst per aktie för år 2017, efter utspädning genom den pågående företrädesemissionen (det vill säga, beräknad på ett totalt antal aktier om 29 021 210), är SEK 1,10.
- I syfte att delfinansiera förvärvet av Wermech, samt stärka HANZAs finansiella ställning beslutade en extra bolagsstämma den 13 februari om en fullt ut garanterad företrädesemission om 60,3 MSEK. HANZA meddelade i mars att emissionen blev fulltecknad och därmed tillförs HANZA 60,3 MSEK före emissionskostnader och antalet aktier ökar med 6 697 200 aktier.
- HANZA tecknat ett flerårigt tillverkningsavtal avtal med Apstec Systems om leveranser av kompletta säkerhetsprodukter till ett initialt värde av cirka 12 MSEK. Tillverkningen påbörjas omgående och kommer att förläggas till HANZAs tillverkningskluster i Östeuropa. Den initiala ordern kommer att levereras under andra och tredje kvartalet 2018.
- HANZA erhåller en produktionsorder för ett årligt värde överstigande 3 MEUR från estniska Harju Elekter Elektrotehnika AS. Produktionen kommer att ske i HANZAs kluster i Estland och förväntas nå full volymproduktion senast andra kvartalet 2018.
- HANZA har tecknat avtal med Silva om att ta över tillverkning av utrustning för utomhussport. Tillverkningen sker idag i Kina och kommer flyttas till HANZAs fabrik i Suzhou i Kina. Ordervärdet bedöms överstiga 100 MSEK under den kommande femårsperioden.

NYCKELTAL

	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning, MSEK	1 399,7	1 305,8	1 206,4	984,6	1 035,4
EBITDA-marginal, %	5,7	5,6	7,5	1,0	2,6
Rörelsemarginal, %	2,6	1,9	4,2	-2,4	-0,5
Operativa affärsområdets rörelseresultat, MSEK	39,8	30,0	12,5	-5,2	9,6
Operativ rörelsemarginal, %	2,8	2,3	1,0	-0,5	0,9
Operativt kapital, MSEK	451,3	495,5	498,3	332,2	305,6
Räntabilitet på operativt kapital, %	8,4	6,0	3,0	-1,6	9,5
Kapitalomsättning på operativt kapital, ggr	3,0	2,6	2,9	3,1	3,3
Avkastning på sysselsatt kapital, %	7,0	4,8	11,9	-5,8	-1,3
Räntebärande nettoskuld, MSEK	142,0	226,7	244,2	185,9	153,2
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,5	0,8	1,0	1,3	1,0
Nettoskuldsättning i förhållande till EBITDA, ggr	1,8	3,1	2,7	18,2	5,8
Soliditet, %	40,2	35,6	32,7	25,3	29,4
Medelantal anställda	1 305	1 346	1 169	983	949

HANZA

– INNOVATIV BRANSCHLEDARE I MEDVIND

EN OMVÄLVANDE TID FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRI

Tillverkningsindustrin har under lång tid dominerats av utlokalisering till olika låglöneländer med följd att komponenter och produkter fraktas fram och tillbaka över olika världsdelar. Men nya tider ställer också nya krav på tillverkningsprocessen. I dag möter våra kunder, produktbolagen, inte bara en ny och hårdare global konkurrens utan även krav på miljömässig hållbarhet.

HANZA bygger vidare på grundidén med outsourcing – att produktägare ska kunna fokusera på kärnverksamheten. Men vi för modellen till en ny nivå, genom att effektivisera och modernisera tillverkningsprocessen så att den blir både lönsam och hållbar.

UPPBYGGNADSFASEN KLAR

HANZA har under de senaste åren arbetat under en uppbyggnadsfas, som vi kallat fas 2, för att samla fabriker inom vissa geografiska områden som vi kallar tillverkningskluster. Det är en komplicerad process att flytta tillverkningsenheter under pågående produktion och det är något som få bolag genomfört. Därför är vi stolta över att vi kunde slutföra vårt arbete under år 2017. Genom att samla olika tillverknings teknologier i våra lokala kluster skapar vi kortare ledtider, mer miljövänliga processer och ökad lönsamhet för våra kunder. Konceptet gör HANZA till en unik tillverkningspartner.

Det är också glädjande att vi kan uppvisa ett kontinuerligt förbättrat resultat och en betydligt lägre skuldsättning, under en period då vi även tagit kostnader för klusterbildandet. Vår skuldsättning minskade under år 2017 med drygt en tredjedel, från 227 MSEK till 142 MSEK. Rörelseresultatet steg under samma period från 25 MSEK till 36 MSEK och vi bedömer att lönsamheten kommer att öka betydligt framöver, eftersom utvecklingskostnaderna upphör.

EN LÅNGSIKTIG TILLVERKNINGSPARTNER

Under fas 2 har vi även utvecklat två unika rådgivningstjänster, MIG™ och MCS™, som blivit mycket uppskattade

hos våra kunder. Vår rådgivning ger tillverkningslösningar där vi, till exempel, flyttar produktionen, skapar ny dokumentation, anpassar produkten för rationell tillverkning och/eller erbjuder nya komponentval som svarar mot nya miljökrav. Detta leder till ökad konkurrenskraft och ökad lönsamhet för våra kunder.

Med långsiktighet och en tydlig strategi har vi också skapat förtroende hos ägare, kunder och långgivare. Det har möjliggjort en rivstart av nästa kapitel i HANZAs historia.

I början av 2018 förvärvade vi Wermlands Mechanics för en fast, kontant köpeskilling om 145 MSEK, samt en rörlig tilläggsköpeskilling som kan uppgå till högst 22,5 MSEK. Affären kompletterade vårt svenska kluster med tunnplåstmekanik, samt gav en bra ingång till Norge – ett nytt kundområde för HANZA. Affären visar HANZAs finansiella styrka och är en del av strategin för fas 3, expansionsfasen, som vi går in i med fokus på ökad lönsamhet genom ökad nyttjandegrad av våra kluster.

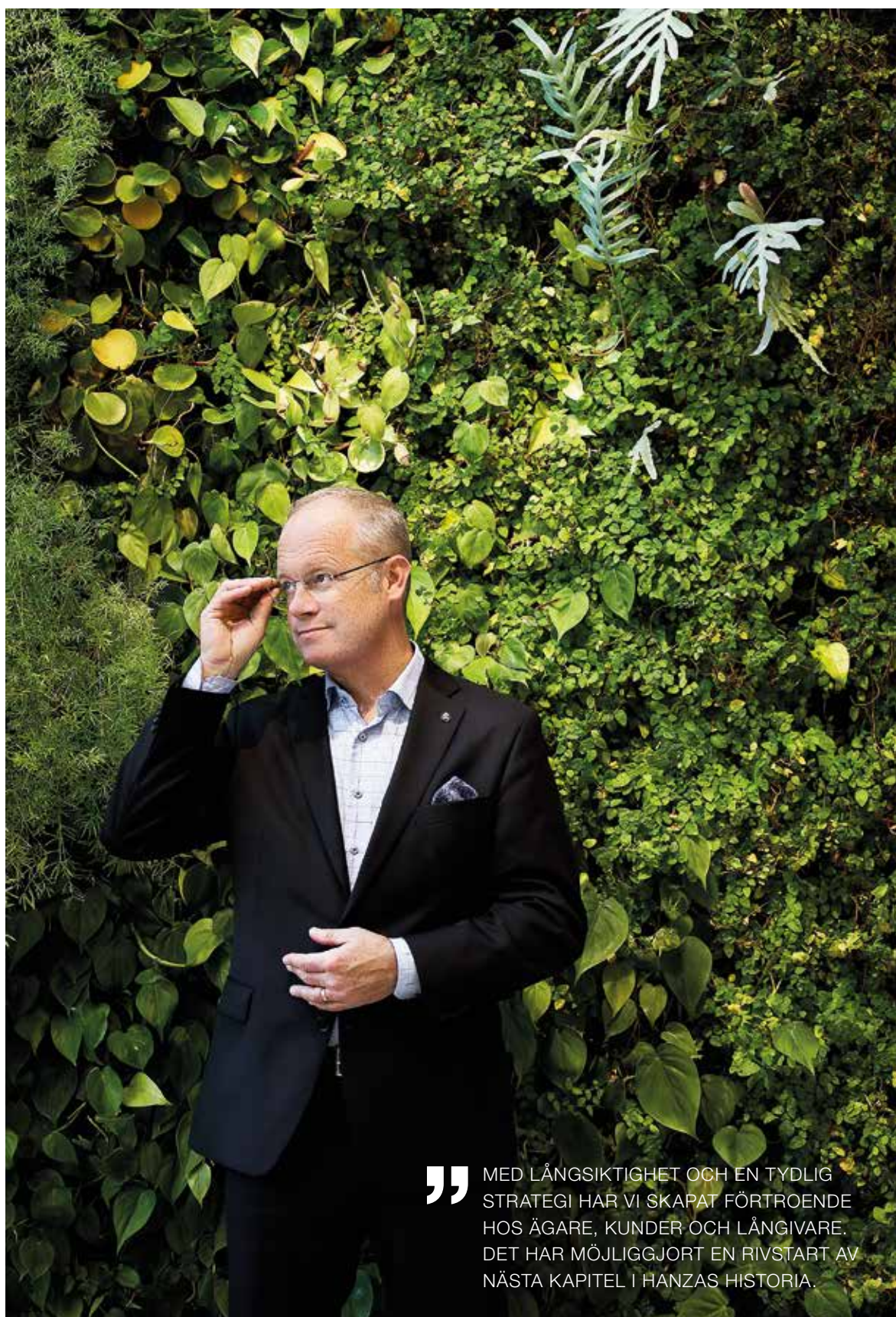
GLOBALT BEHOV AV HANZA

Vi kommer att fortsätta skapa effektiva tillverkningslösningar och bredda HANZAs erbjudande till nya kundmarknader. Eftersom problematiken med den klassiska kontraktstillverkningen är global finns ett utbrett behov av effektiva och moderna tillverkningslösningar.

Proforma med Wermech, omsatte HANZA under år 2017 cirka 1,8 Mrd, vilket gör oss till en av Nordens största tillverkare. Men vi har ingen avsikt att stanna vid denna storlek utan kommer att fortsätta bredda HANZAs erbjudande till nya kundmarknader, eventuellt genom nya strategiska förvärv som passar vårt klusterkoncept.

HANZA leder en ny, rationell tillverkningsindustri som präglas av innovation och effektivitet. Med vår starka affärsmodell och starka kundbas blickar vi framåt mot en mycket spännande expansionsfas.

Erik Stenfors, vd

” MED LÅNGSIKTIGHET OCH EN TYDLIG STRATEGI HAR VI SKAPAT FÖRTROENDE HOS ÄGARE, KUNDER OCH LÅNGIVARE. DET HAR MÖJLIGGJORT EN RIVSTART AV NÄSTA KAPITEL I HANZAS HISTORIA.

MARKNAD

– OUTSOURCAD PRODUKTION

Under de senaste decennierna har kontraktstillverkning blivit alltmer vanlig på grund av ökad globalisering, vilket medfört tilltagande konkurrens och behov av specialistkompetens vid tillverkning.

Skäl för produktägare att outsourca produktion till kontraktstillverkare kan vara följande:

- Produktägaren blir mindre känslig för konjunktursvängningar
- Genom att outsourca produktionen kan produktägaren koncentrera sig på utveckling, design och marknadsföring av produkten
- Kostnad per tillverkad vara kan bli lägre
- Produktägaren kan sänka rörelsekapitalet och minska investeringar i tillverkning
- Produktägaren kan snabbt hitta tillverkningsresurser som ej finns internt
- Tillgång till personal specialiserad inom tillverkning
- Tillgång till expertis inom supply chain-management

STORA AKTÖRER

Det finns ett antal stora, globala aktörer där fokus främst ligger inom konsumentelektronik (exempelvis FoxConn som tillverkar iPhone med leverans till Apple). De serier som tillverkas – ofta i asiatiska länder – är ofta mycket stora och med små variationer.

SMÅ OCH MEDELSTORA AKTÖRER

De små och medelstora kontraktstillverkarna har ofta specialiserat sig på ett fåtal områden, där produkterna är mer specialiserade och ofta designade för en viss typ av maskin eller system. Många erbjuder tillverkning inom ett område, exempelvis kretskort, medan andra kan erbjuda ett fullskaligt sortiment, såsom maskin- och metallbearbetning, kretskort, kablage samt del- eller helmontage. I Sverige finns ett stort antal, ofta familjeägda, företag med nischad tillverkning. Lönsamheten varierar och en konsolidering av branschen pågår, då mindre företag förväntas få det svårare att kunna konkurrera med sitt erbjudande.

MARKNADSTRENDER

När konkurrensen ökar och produktägarna vill leverera högre kvalitet till lägre pris, måste kontraktstillverkarna anpassa sig till kraven. Att enbart konkurrera med pris kan vara utmanande, eftersom detta bara kan sänkas så länge produktionen är lönsam.

För att inte enbart kunna konkurrera med pris har ett antal kontraktstillverkare börjat synliggöra andra konkurrensfördelar, som kunskap och logistisk expertis samt möjligheten att erbjuda tillverkning av hela system. Det kräver ofta tillverkning inom olika områden samt på olika geografiska marknader, för att kunna tillgodose kundens behov. Genom att lösa

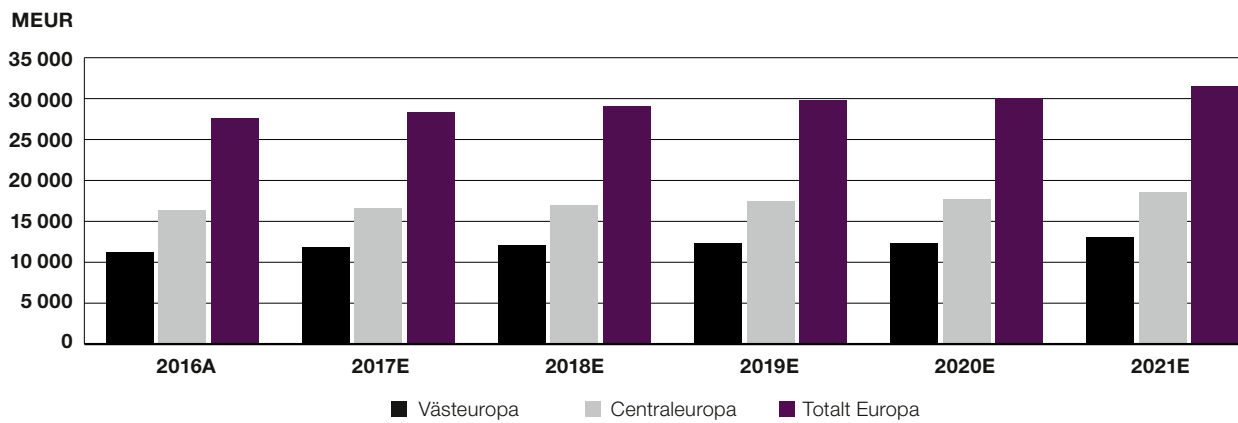
tillverkningen av hela system blir samarbetet inte bara baserat på lägsta pris utan framför allt på den kompetens som kontraktstillverkaren besitter. Exempel på bolag som erbjuder sådana lösningar är, förutom HANZA, svenska AQ Group och finska Scanfil. Rådande global konkurrens och snabb innovationstakt medför också ett ökat fokus på time to-market, det vill säga med kort utvecklingsperiod kommersialisera nya produktidéer på marknaden. HANZA har, för att möta detta behov, utvecklat en speciell tjänsteprodukt – Manufacturing Solutions for Increased Growth & Earnings, (MIG™), som inte bara samlar alla tillverkningsteknologier hos en tillverkare, utan även analyserar och förändrar kundens hela tillverknings- och logistikkedja. HANZA har därmed utvecklats till ett kunskapsföretag inom komplicerad tillverkning, vilket ger en speciell konkurrensfördel. HANZA erbjuder även en miljöinriktad tjänst (MCS™), som hjälper kunderna hålla koll på regulatoriska krav, något HANZA är först med på marknaden.

Kontraktstillverkning har tidigare till stor del skett i lägstakostnadsländer i exempelvis Asien. På senare tid har dock många kunder valt att flytta tillbaka produktionen till Europa, främst av totalkostnads- och kvalitetsskäl. Genom att kombinera storskalig tillverkning, i exempelvis Östeuropa och Kina, med tillverkning av kortare serier och mer komplicerade produkter i Sverige, Norge, Finland och Tyskland kan tillverkningskostnaden optimeras och sammantaget bli lägre för produktägaren. HANZA har fabriksanläggningar både i kundernas närområden och i lägstakostnadsländer i Östeuropa och Asien och kan tillsammans med bolagets kunder tidigt identifiera möjligheter till kostnadsreduceringar. Genom att outsourca hela tillverkningen kan produktägarna fokusera på sin kärnkompetens och med hjälp av ny informationsteknologi skapas möjligheter för ett integrerat arbete mellan tillverkarna och kunden.

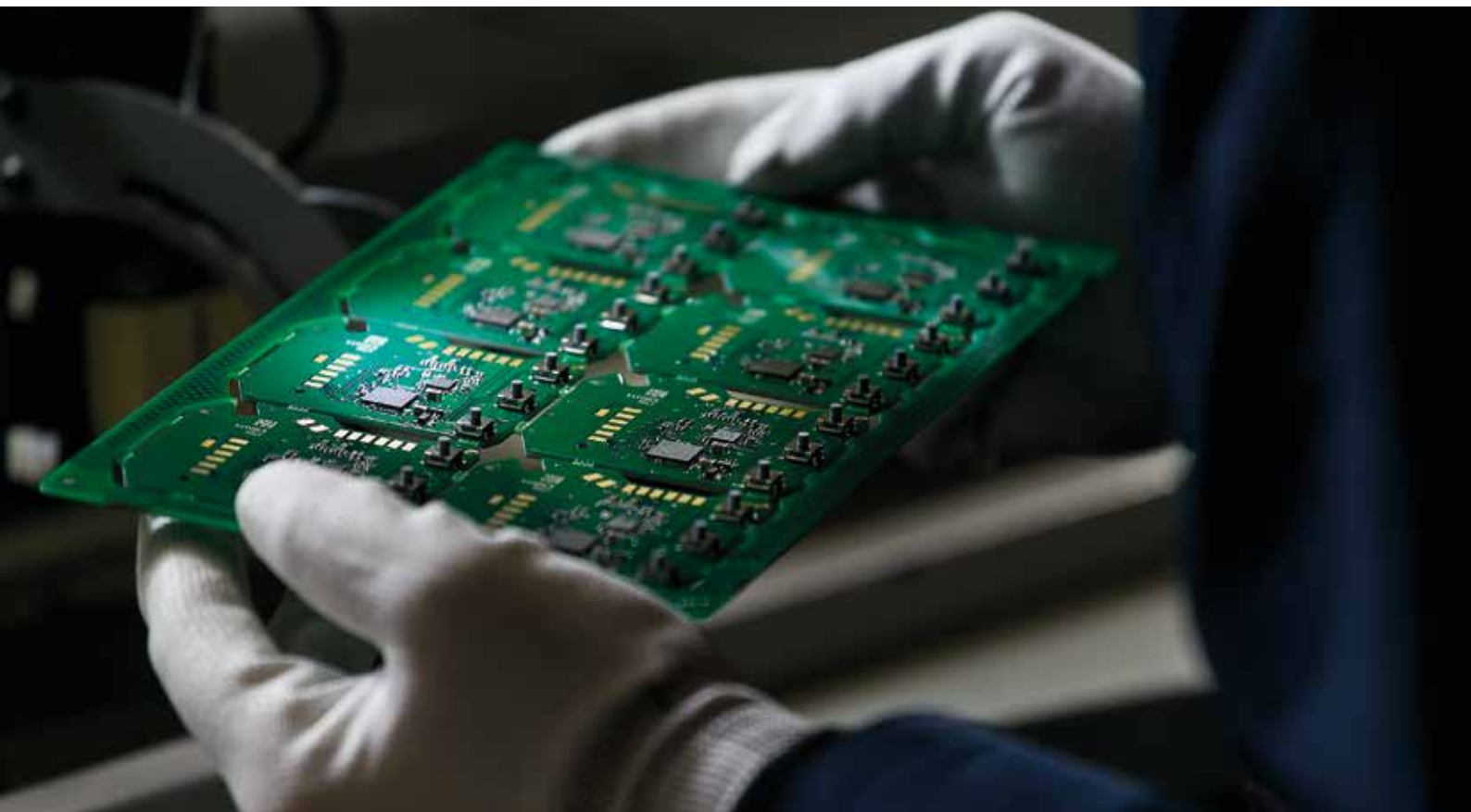
MARKNADENS STORLEK

HANZA erbjuder komplett tillverkning av produkter, ett unikt erbjudande, där aktuell marknadsstorlek saknas. För att ändå ge en storleksuppfattning, kan vi analysera delmängden kretskortstillverkning, för vilken statistik finns att tillgå.

Den totala marknaden för kontraktstillverkning av elektronik har vuxit snabbt i takt med den ökade globaliseringen och uppgick 2016 till cirka 383 Mdr EUR, varav Europa bedöms stå för 27,4 Mdr EUR, motsvarande drygt sju procent av världsproduktionen. Den europeiska marknaden bedöms fram till 2021 växa till cirka 30 Mdr EUR, motsvarande en årlig tillväxt om cirka 2,3 procent, se stapeldiagram till höger.

Källa: Reed Electronics Research; The European electronic manufacturing services industry 2016-2021, a strategic study of the European EMS industry.

Detta är koncernens hållbarhetsrapport som ska avges enligt Årsredovisningslagen 6 kap 11§. Den ska läsas tillsammans med den allmänna beskrivningen av bolaget och dess affärsmodell på sidorna 4–6 och information om värderingsgrunder och medarbetare på sidorna 18–19.

SAMARBETE – FÖR LÅNGSIKTIG HÅLLBAR TILLVERKNINGSINDUSTRI

HANZA arbetar för att fler idéer ska förverkligas till innovativa produkter och att tillverkningen för dessa blir effektiv, lönsam och hållbar. För en långsiktigt hållbar tillverkningsindustri krävs att produktägare och tillverkare tillsammans skapar lösningar som även fungerar långsiktigt avseende miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

HANZA har en rådgivande roll vilket möjliggör ett samspel med kunderna där tillverkningslösningar skräddarsys – med långsiktighet i fokus. Resultatet blir en tillverkningsprocess som är strategiskt utformad ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbarhetsperspektiv.

Vårt hållbarhetsarbete är således en integrerad del av både affärsidén och den löpande verksamheten. Hållbarhet genomsyrar vårt sätt att arbeta och omfattar att vi tar ansvar för våra egna anläggningar och de val vi har möjlighet att påverka samtidigt som vi hjälper våra uppdragsgivare att skapa mer hållbara tillverkningsprocesser.

HANZA kommer fortsätta att vidareutveckla hållbarhetsarbetet genom att löpande mäta och följa upp vårt arbete i form av en årlig hållbarhetsredovisning. Det hjälper oss att vidareutveckla vårt hållbarhetsarbete vilket i sin tur gör att vi kan bidra till en mer rationell, modern och effektiv tillverkningsindustri.

Som underlag för vår väsentlighetsanalys ligger intervjuer med olika intressentgrupper, delar av koncernledningen, ett par av våra största investerare, ett urval av våra största kunder samt representanter för tre av våra största leverantörer. För att väga in medarbetarsidan genomfördes en enkät som via e-mail gick ut till samtliga anställda med mailkonto, cirka

400 stycken, och där vi fick in drygt 25 procent svar. Inför nästa års hållbarhetsrapport kommer vi att utöka mängden medarbetare så att samtliga som är intresserade har möjlighet att tycka till om detta.

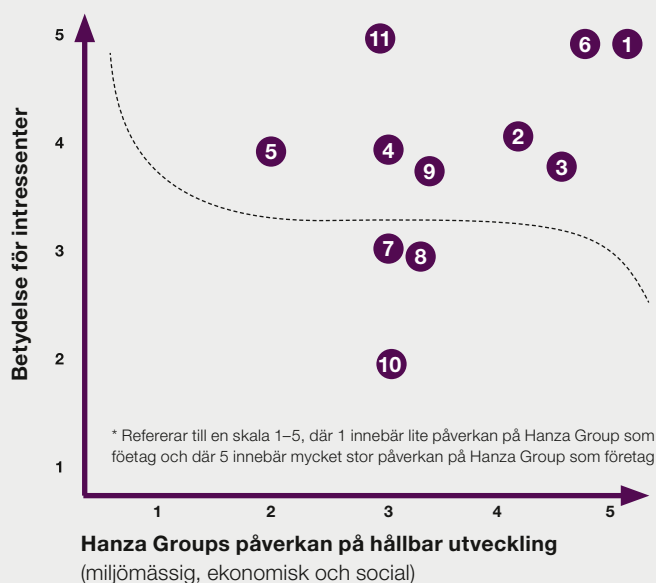
HÅLLBARHETSRISKER OCH FOKUSOMRÅDEN

HANZA strävar efter att främja en samhällsutveckling, där etik- och klimatfrågor har hög prioritet. Under 2017 inventerade HANZA hållbarhetsrisker i sin verksamhet och identifierade utifrån detta flera viktiga fokusområden som också bekräftades och delvis kompletterades i vår väsentlighetsanalys. Nedan beskrivs de väsentligaste riskerna och de fokusområden som definierats för 2018 med utgångspunkt i vår övergripande målsättning och analysen av väsentliga frågor. Genom att fokusera på följande, skapas förutsättningar för att kunna bedriva en hållbar verksamhet:

Miljö

Inom miljöområdet består riskerna främst i att HANZAs verksamhet har större miljöpåverkan än nödvändigt på grund av för stor förbrukning av resurser. Riskerna för utsläpp av miljöfarliga kemikalier bedöms som mindre men kan inte bortses ifrån. Det finns också risker relaterade till innehåll i och framställningsmetoder för inköpt material och komponenter.

VÄSENTLIGHETSANALYS

Sociala aspekter

1. Hälsa och säkerhet
2. Mångfald Antidiskriminering
3. Arbetsförhållande (internt)
4. Arbetsförhållanden externt (hos leverantör)

Ekonomiska aspekter

5. Integritet och datasäkerhet
6. Affärsetik (anti-korruption, mutor)

Miljö aspekter

7. Kemikalier (utsläpp/användning) internt plus i materialen)
8. Energi (förbrukning)
9. Utsläpp (luft och vatten, t ex transporter, utsläpp från fabriker. Inkl. även att hjälpa kunder minimera sina utsläpp)
10. Avfall
11. Material (konfliktmineraler)

Fokusområden:

- Kemikalier (utsläpp samt användning internt och i insatsmaterial)
- Energi (förbrukning och typ)
- Utsläpp (luft och vatten genom till exempel transporter, fabriker med mera)
- Avfall (spill och återvinning)
- Efterlevnad av miljöregler för ingående material och komponenter (t.ex. tre av de viktigaste globala direktiven RoHS¹, REACH² och Conflict Minerals³)

Sociala aspekter och etik

Det finns risker för att anställda i bolaget utsätts för hälso- och säkerhetsrisker bland annat vid maskinbearbetande tillverkning och vid transport och logistik. Vidare finns det risk för att anställda hos HANZA eller dess leverantörer utsätts för oacceptabel behandling eller oacceptabla arbetsförhållanden vilket även kan bryta mot FNs konvention om de mänskliga rättigheterna.

Risk finns även att korruption och oetiskt beteende förekommer främst vid kontakt med kunder och leverantörer.

Fokusområden:

- Hälsa & Säkerhet hos anställda
- Mångfald & likabehandling
- Arbetsförhållanden internt
- Arbetsförhållanden externt (hos leverantörerna)
- Affärsetik (anti-korruption, mutor)

Ekonomiska aspekter

Kopplat till hantering av information i IT-system finns risk att anställdas eller andras integritet kränks samt att konfidentiell information kommer i orätta händer.

Fokusområden:

- Integritet och datasäkerhet

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Med utgångspunkt från bland annat bolagets väsentlighetsanalys, och de områden som identifierats genom denna, har HANZA sett över och beslutat ta fram/uppdatera policydokument, riktlinjer och manualer för verksamheten. Dessa handlingar ses över löpande och bolagets ledning ansvarar för att hålla sig uppdaterad om innehållet i dessa samt att säkerställa att dessa efterlevs.

Bolagets uppförandekod, Code of Conduct, ska fungera som en praktisk vägledning. Den bygger på Social Accountability International 8000 (SA 8000) som är en internationell standard för etiska riktlinjer. SA 8000 reglerar frågor som rör arbetsförhållanden, diskriminering, minimilöner samt rätt till facklig organisering och riktar sig framför allt till bolagets leverantörsled. Villkoren i uppförandekoden är verktyg för att säkerställa att HANZAs leverantörer och samarbetspartners lever upp till åtminstone de minimikrav som ställs för arbets- och miljöförhållanden vid produktion.

HANZAs väsentliga policies, riktlinjer och manualer

- Uppförandekod
- Jämnställdhetspolicy
- Bolagsstyrning
- Kommunikationspolicy
- Arbetsmiljöpolicy

MILJÖ

Genom HANZAs affärsmodell med Tillverkningskluster, vilket innebär att flera fabriker med olika tillverkningsteknologier samlas i samma geografiska område, skapar vi ett miljövänligt tillverkningssätt med minskade transporter och ökat resursutnyttjande. För att ytterligare reducera vår miljöpåverkan har vi utsett vår största fabrik, som ligger i Tartu, Estland, till exempelfabrik för att utvärdera relevansen i våra mål och hur uppföljning av målen fungerar. Utifrån detta arbete kommer vi att utvärdera mål för övriga organisationen under 2018 och samla underlag för att kunna målsätta arbetet 2019.

Vår verksamhet i Tartu är certifierad och följer kraven som granskas enligt ISO14001. Under 2017 hade vi i Tartu följande mål inom miljöområdet:

Aktiviteter 2017	Mål	Utfall %
Fullföljande av miljöprogram	100 %	84%, Ej uppnått
Kemikalierregister	Registret fullt uppdaterat	Ej uppnått
Reducering av kommunalt avfall	-5%	+4%, Ej uppnått
Ökning av sorterad avfallsmängd	-5%	24%, Uppnått
Användning av el (kWh/omsättning)	-5%	25%, Ej uppnått
Vattenförbrukning (m3/omsättning)	-5%	-32%, Uppnått
Sparande av värmeenergi	-5%	-30%, Uppnått
LTIFR (förlustfrekvens för tappad tid)	0	8, Ej uppnått

Vårt miljöprogram i Tartu har syftat till att genomföra åtgärder för att nå mål kopplade till enhetens miljöpolicy. 84 procent av åtgärderna genomfördes medan 16 procent fortfarande var öppna i slutet av 2017. Policyn finns tillgänglig i enhetens kvalitetsledningssystem och den finns även uppsatt på våra anslagstavlor runtom i fabriken. Nyanställda introduceras till miljöpolicyen tillsammans med introduktion till vår kvalitetspolicy och vår säkerhetspolicy som en del av introduktionsutbildningen. Vi hade även målsättningen att vårt kemikalierregister skulle vara fullt uppdaterat men lyckades inte nå det målet fullt ut varför det kvarstår för 2018.

Målet för reduktion av avfall var satt till 4 procent mätt som totalt avfall för året jämfört med tidigare år. Utfallet blev dock en ökning med 5 procent vilket berodde på volymtillväxt. Målet kommer att modifieras till att vara en minskning, justerad för affärsvolym. Under 2018 ämnar vi sammanställa information gällande kommunalt avfall för hela koncernen.

För mängden sorterat avfall har vi nått långt över satt mål - vi lyckades öka mängden korrekt sorterat avfall med 24 procent mot målsättningen om 5 procent vilket vi är mycket stolta över.

Målet att minska användningen av elektricitet jämfört med föregående period uppnåddes väl, vi landade på 11 procent mot målet på 5 procent. För 2018 är målet åter minskning med 5 procent utifrån den nya nivån.

¹ RoHS (Restriction of Hazardous Substance) ² REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals) ³ Conflict minerals (Minerals that are extracted from Democratic Republic of Congo and nine neighboring countries, where money from the exploitation used by local warlords and groups to fund ongoing conflicts)

Vi har lyckats minska såväl vattenförbrukning med 32 procent jämfört med målet som var en minskning med 5 procent som värmeförbrukning där vi lyckades minska med 30 procent mot målet 5 procent minskning. Vi fortsätter givetvis att målsätta detta och kommer också att samla in nuvarande nivå för våra andra fabriker.

Mål 2018

- Fastställa definitioner av mål för hantering av farliga ämnen, avfall, återvinning med mera.
- Fastställa totalt koldioxidutsläpp för transporter 2018 inom koncernen för målsättning 2019 och framåt.
- Öka användningen av grön el med 5 procent av HANZAs totala elkonsumtion jämfört med 2017 på våra produktionsenheter.
- Minskad energiförbrukning genom installation av ny utrustning – sammanställa energiförbrukning för samtliga fabriker och jämföra utfall mot föregående år och i relation till ny utrustning.
- Mäta och sammanställa graden av återvinning i procent av använt material för HANZA-koncernen under 2018.

Aktiviteter 2018

- Definiera målen inom miljöområdet och vad vi menar med farliga ämnen, avfall, återvinning med mera.
- Fastställa koldioxidutsläpp, energiförbrukning och graden av återvinning på alla fabriker.

AFFÄRSETIK – MOTVERKANDE AV KORRUPTION

För att motverka korruption kommer HANZA under 2018 att utarbeta en antikorrupsionspolicy, för implementering inom hela koncernen i olika omfattning. Fokus ligger på de delar av organisationen som framför allt har kontakt med kunder och leverantörer, men samtliga medarbetare ska känna till dessa policyer och hur man agerar eller vart man kan vända sig. Tillsammans med anti-korrupsionspolicyn kommer bolaget även ta fram lämpliga nyckeltal för att utvärdera anti-korrupsionsarbetet.

HANZAs medarbetare ska också vara införstådda med vikten av att allvarliga händelser inom olika områden rapporteras. Med anledning av detta kommer bolaget att förtydliga vad som gäller vid misstanke om oegentligheter internt eller gentemot kund eller leverantör. Bolaget kommer under 2018 fortsätta arbetet med värderingar och att verka för en öppen och transparent kultur där frågor om oegentligheter och oetiskt förfarande hanteras i den operativa verksamheten genom att medarbetaren tar kontakt med sin chef. Om medarbetaren av någon anledning inte kan eller vill ta kontakt med sin närmaste chef hänvisas till HR. Varje ansvarig chef liksom HR är skyldig att agera på en sådan kontakt och utreda frågan liksom att återkoppla till den medarbetare som gjort en anmälan.

Mål 2018

- Fastställande och implementering av antikorrupsionspolicy.
- Att samtliga HANZAs utvalda leverantörer ska ha skrivit på vår Code of Conduct.

Aktiviteter 2018

- Utbildning i antikorrupsionspolicyn.

SOCIALA FÖRHÅLLANDEN

Utifrån de sociala aspekterna har huvudfokus under 2017 legat på att revidera bolagets värderingar, genom involvering av organisationen och dess medarbetare, samt implementering av de reviderade värderingarna. I arbetet har särskilt fokus lagts på att jobba med hur värderingarna översätts till beteenden, vilka beteenden HANZA vill lyfta samt även vilka beteenden som inte accepteras. Bolaget har även tagit fram en vision för HR och hur man jobbar med medarbetarna, liksom strategin för att nå denna. Genom att fokusera verksamheten i geografiska kluster, skapas också större möjlighet till utbyte inom samt mellan klustren. HANZA kan på så sätt bättre balansera varierande beläggning och därigenom skapa större trygghet i klustren.

Mål 2018

- Förtydliga processerna för att HANZAs policys, riktlinjer och manualer samt att Code of Conducts efterlevs genom uppdatering av dokumenten och uppföljning av efterlevnad.
- Uppdaterad Code of Conduct för fokus internt respektive inom leverantörsledet.
- HANZAs strategiskt utvalda leverantörer har accepterat bolagets reviderade Code of Conduct.
- Mål att samtliga anställda känner till och jobbar efter bolagets interna Code of Conduct.
- Genomgång av och, vid behov, uppgradering av lokaler vid bolagets befintliga siter.

Aktiviteter 2018

- Fortsatt implementering av HANZAs värderingar, nedbrutet på site-, avdelnings- och teamnivå inom samtliga siter.
- Uppföljning av såväl värderingsarbetet som allmänt kring välbefinnande, möjlighet att påverka och trivsel genom medarbetarenkät hösten 2018 för hela koncernen.

RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

HANZA är en internationell koncern som verkar i flera länder med skilda lagar och regelverk. Etik och ansvarstagande är en viktig hörnsten i bolagets verksamhet.

Mål 2018

- Dela upp nuvarande Code of Conduct i två versioner – en med fokus på leverantörer och en med internt fokus.

Aktiviteter 2018

- Påbörja implementering av policyn och utbildning för specifika grupper.
- Lista och informera samtliga utvalda leverantörer om vår Code of Conduct.

MEDARBETARE

HANZA strävar efter att vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsgivare, med visionen att bra arbetsmiljö och ledarskap ger engagerade medarbetare och i förlängningen nöjda kunder.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att på olika sätt förbättra arbetsmiljön i såväl fabriker som på huvudkontoret. Prioriterade områden är riskbedömning, säkerhetsfrågor och förebyggande risk- och krishantering. Arbetsolyckor följs upp månadsvis.

Under 2017 har en enkät avseende hållbarhet gått ut till en tredjedel (cirka 400) av bolagets anställda i sex länder. Av dessa svarade 117 medarbetare. Där framkom bland annat att områden som hälsa och säkerhet anses viktigt, liksom trivsel och att bolaget tar hand om sin personal. En uppföljande medarbetarundersökning kommer att genomföras under 2018.

En nyckelfaktor för HANZAs fortsatta tillväxt och framgång, är att kunna attrahera kompetenta medarbetare. I dagsläget ligger många av företagets verksamheter på orter som kan uppfattas som mindre attraktiva. För att locka unga talanger är det därför viktigt att HANZA uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, både när det gäller arbetsförhållanden och kompetensutveckling. Vi satsar därför på möjligheten att utvecklas inom företaget och i ett tidigt skede ta ansvar och växa med rollen.

I samstämmighet med våra mål som styrker vidareutveckling och möjlighet att utvecklas internt har vi uppnått 25 procent internrekrytering på vår största fabrik i Tartu, Estland.

HANZA har under det gångna året även uppdaterat bolagets värderingar. Dessa är centrala för medarbetarna och kommer framöver att återspeglas i samtliga relevanta policyer och rutiner. Genom värderingarna följer vi också upp efterlevnaden av bland annat bolagets Code of Conduct och våra policies enligt ovan. Vi verkar för en öppen, trygg och transparent miljö där oegentligheter, eller misstanke om dem, kan och ska lyftas direkt till närmaste chef i första hand. Eskaleringen är därefter till chefs chef och HR eller funktionsansvarig.

Mål 2017

- Reviderad process för medarbetarutveckling godkänd för implementering.

HANZA har reviderat sin modell för utvecklingssamtal; HANZA Employee Development Plan (EDP). Samtalen ska ge återkoppling på såväl prestation som en förståelse för HANZAs utveckling och mål och ge medarbetaren möjlighet att bidra med idéer och kreativitet. Vidare ska utvecklingssamtalen handla om både beteenden och prestationer, det vill säga både om hur man är och vad man gör. Arbetsmiljön och hur vi beter oss i relation till önskvärda beteenden blir därför en viktig del av samtalet.

- Noll olyckor.

Detta mål uppfylls tyvärr inte, totalt sett hade vi 24 olyckor inräknat samtliga fabriker varav en allvarlig, vilken berodde på att fastlagda föreskrifter inte följdes.

- Fokus på arbetsmiljömål och arbetsmiljöarbete på produktionsenheter där man inte haft ett tydligt beskrivet tillvägagångssätt för att följa upp arbetsmiljöarbetet.

Detta mål har delvis uppfyllts men vidareutveckling krävs. I ett första steg har vi påbörjat samordningen mellan fabriker i samma land.

- Sjukfrånvaro < 3 procent.

Sjukfrånvaromålet har inte uppfyllts, dock har det varit mycket varierande resultat över året och på olika fabriker. Vi har fabriker som legat större delen av året på under 3 procent men ingen fabrik som hela året legat under 3.

- 25 procent internrekrytering till lediga tjänster.

Detta mål uppfylls i vår största fabrik i Tartu.

Mål 2018:

- Samtliga produktionsenheter är certifierade enligt ISO 18000 (OHSAS).
- Noll arbetsolyckor.
- Utvecklingssamtal för samtliga anställda enligt reviderad EDP-process – 95 procent (mål till och med 2019-06-30).
- Väl kända och etablerade värderingar i hela koncernen.
- Tydlig struktur för internkommunikation kommunicerad och implementerad.
- Arbetsmiljömål satta för samtliga fabriker.

Aktiviteter 2018

- Värderingsworkshops för alla anställda genomförda på såväl fabriker som kontor.
- Utbildning i EDP-processen för samtliga siter och chefer.
- Nytt intranät på plats med övergripande global sida och lokala sidor för varje produktionsenhet.
- Medarbetarenkät genomförs hösten 2018.

INTEGRITET OCH DATASÄKERHET

Mål 2018

- Införande av GDPR för samtliga relevanta system.

Aktiviteter 2018

- Införande av nya system och rutiner för säkerställande av uppfyllnad gällande integritet och datasäkerhet.
- Utbildning för all personal på relevant nivå.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Till bolagsstämman i Hanza Holding AB, org.nr 556748-8399

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 på sidorna 14-17 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 25 april 2018

Ernst & Young AB

Charlotte Holmstrand
Auktoriserad revisor

MEDARBETARDIALOG

– PRIO NÄR HANZA VÄXER

HANZA fortsätter att växa i linje med bolagets strategi och omfattar nu knappt 1 500 medarbetare i sex länder och på tio fabriker i fem kluster. Under 2017 har HANZA fortsatt att fokusera på kulturen och medarbetarna genom ett omfattande projekt, där man reviderat tidigare värderingar och justerat dessa för att bättre återspegla framtida behov.

Parallellt har bolaget sett över flera av de processer som handlar om hur man arbetar med de anställda på både lokal och global nivå. Såväl en ledarkonferens som en HR-konferens har genomförts för att förankra de områden man valt att prioritera när det gäller bolagets medarbetare och "Employer Brand".

HANZAS VÄRDERINGAR

Arbetet med att revidera värderingarna påbörjades i februari 2017 genom workshops för att skapa engagemang och involvera samtliga yrkesgrupper, bolag och funktioner i organisationen. I blandade grupper eller ledningsgrupper diskuterades befintliga styrkor och framtida behov. Resultatet var tydligt och bekräftade tre av bolagets värderingar samt resulterade i ett förslaget bytte av två värderingar.

Vid en ledarkonferens i slutet av våren fastställdes HANZAs reviderade värderingar och arbetet med att beskriva värdeorden samt önskvärda beteenden påbörjades. Stort fokus har hela tiden legat på en dialog med organisationen samt utsedda representanter för respektive bolag, som i sin tur förankrat värdeorden och deltagit i att identifiera generella exempel på såväl önskade som oönskade beteenden. Allt material har översatts till bolagets sju språk och återkoppling av resultatet har skett till samtliga bolag, inklusive broschyrer till samtliga anställda. Bolaget har också påbörjat arbetet med att uppdatera bolagets processer med de reviderade värderingarna. HANZAs värderingar är:

- Vi är **fokuserade**
- Vi **kommunicerar**
- Vi är **lagspelare**
- Vi gör saker och ting **enklare**
- Vi tar **ägarskap**

Arbetet med att implementera värderingarna kommer att fortsätta under 2018.

HANZAS UTVECKLINGSPROCESS

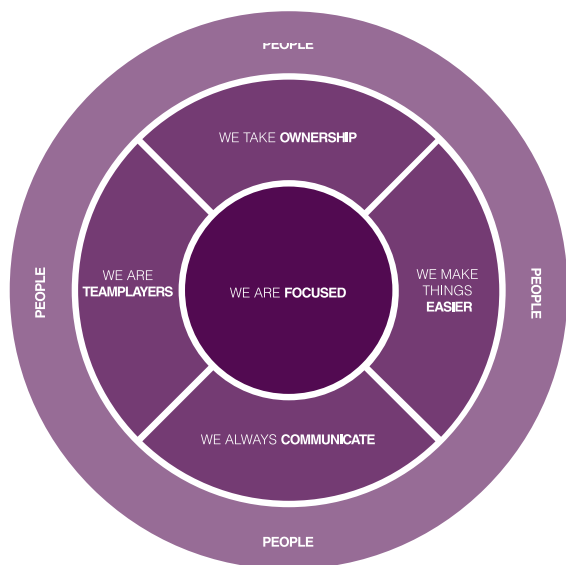
Även bolagets process för medarbetarutveckling, EDP (Employee Development Process), har reviderats och anpassats till de justerade värderingarna och en tydligare struktur och hantering av bedömning och utvärdering. Arbetet med detta kommer att fortsätta under 2018 med utbildning av chefer samt fortsatt uppföljning i KPI-format. Som ett led i utvecklingen av medarbetarna har man även följt upp intern annonsering av tjänster samt tillsatt ett antal tjänster med interna kandidater. Utöver tillsättningar har vi också arbetat med utbyte mellan enheter för såväl upplärning som balansering av behov.

I slutet av maj genomförde HANZA en ledarkonferens för samtliga divisionsledningsgrupper, koncernledning och HR för att säkerställa att samtliga ledare känner till HANZAs strategi och fokusområden och kan följa upp detta på fabriksnivå.

INTERN KOMMUNIKATION

Liksom inom övriga områden har HANZA fortsatt att fokusera på vidareutveckling och förbättring av den interna kommunikationen. Bland annat genom:

- Interntidningen, HANZA United. Denna utkommer fyra gånger per år och har uttalat fokus att presentera bolagets olika verksamheter, nya spännande projekt samt reviderade värderingar, liksom medarbetare och kunder.
- På bolagets Facebook-sida och Instagram-konto delar man bilder och korta kommentarer från HANZAs olika fabriker på samtliga språk, medan LinkedIn används för att beskriva spännande samarbeten med kunder, förvärv, annonsering av tjänster och analyser av HANZA.

- Bolagets intranät ses för närvarande över och kommer under 2018 att lanseras med nytt useende på en ny plattform, Office 365. På intranätet kan medarbetarna ta del av förändringar i organisationen samt nyheter på såväl lokal som global nivå. Här finns också länkar till information och system för olika nivåer inom organisationen. I slutet av 2017 genomfördes en enkät på bolagets största site i Estland, med målet att ta reda på hur och vilken information medarbetarna önskar. Resultatet kommer sedan att ligga till grund för hur man väljer att arbeta vidare med intranätet.

UPPFÖLJNING AV NYCKELTAL FÖR MEDARBETARE

HANZA följer upp medarbetarområdet genom ett antal nyckeltal som speglar olika områden som definierats som viktiga för bolagets fortsatta framgång. Liksom tidigare år följer man upp sjukfrånvaro och tittar även på fördelningen mellan kort- och långtids-sjukfrånvaro.

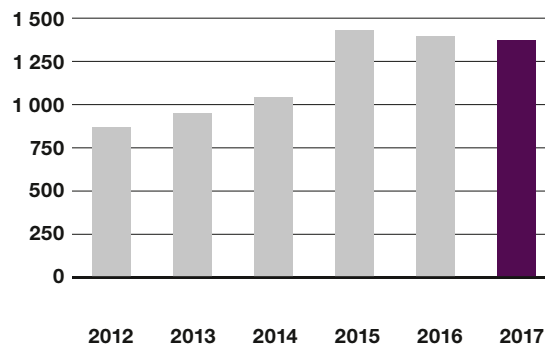
På samma sätt följer man även upp olyckor och har därutöver lagt till incidenter, för att få en uppföljning av möjliga förbättringsområden. Incidentrapporteringen handlar om att identifiera risker för olyckor innan de hänt. Nytt för 2017 var uppföljning av medarbetarsamtal (EDP), planerad, obligatorisk utbildning samt internrekrytering. Inför 2018 kommer vissa justeringar att ske. Uppföljning inom medarbetarområdet sker även genom veckorapportering, där respektive HR på siterna rapporterar prestationer, tar upp farhågor och beskriver fokus för nästkommande vecka. Rapporteringen sammanställs på funktionsnivå för vidare rapportering till högsta ledningen.

HÄLSA OCH SÄKERHET

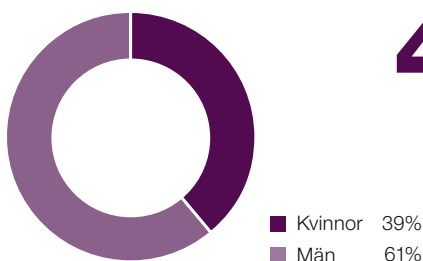
I en kartläggning av arbetet på respektive fabrik i början av 2017, konstateras att HANZA har ett bra fokus på arbetet med Hälsa och Säkerhet samtidigt som man fortsatt arbetet med mer gemensamma satsningar och strävar efter fler, gemensamma mål. Därutöver kan också konstateras att man har processer på plats lokalt men saknar övergripande policies inom området, varför detta ska ses över under 2018. I de länder där bolaget har flera fabriker finns etablerade samarbeten i olika omfattning och samtliga fabriker är certifierade enligt OHSAS 18000/ISO 45001.

ANTAL ANSTÄLLDA VID ÅRETS SLUT

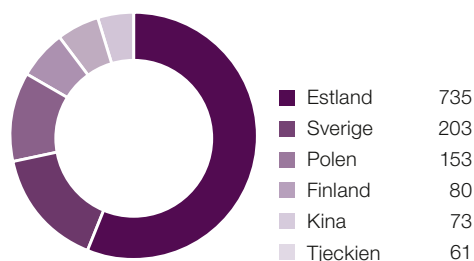
KÖNSFÖRDELNING

MEDELÅLDER

41 år

MEDELANTAL ANSTÄLLDA PER LAND

MED KOMPASSEN INSTÄLLD MOT LÖNSAM TILLVÄXT

De flesta av oss känner igen det anrika varumärket Silva från kompasser och pannlampor för utomhussport, de har under många år varit marknadsledande inom just dessa områden. För att bibehålla sin marknadsledande position och upprätthålla en god lönsamhet under en ökande global konkurrens, vände sig Silva till HANZA, som utvecklat en tjänst för att analysera tillverkningsstrategin hos olika produktägande företag.

Silva hade tidigare sin egen fabrik i Shenzhen, Kina med drygt 40 medarbetare, där bolaget tillverkade olika egna produkter. Det var denna verksamhet HANZA fick i uppdrag att utvärdera. Skulle Silva ha möjlighet att sänka sina produktkostnader genom att lägga ut tillverkningen på en extern part?

HANZA genomförde initialt under ett par månaders tid en MIG™-analys, som tydliggjorde möjligheterna till minskad kapitalbindning, sänkta kostnader och en ökad flexibilitet.

– Vi såg ganska omgående att det fanns stora möjligheter att effektivisera och skapa en ny kostnadsbild för Silva, säger Thomas Lindström, chef för Business Solutions på HANZA. Vår analystjänst är beprövad och tydliggör värden som kan skapas för kunden.

– Det som skiljer HANZA från andra företag, som genomför analyser av tillverkning, är att vi även kan erbjuda genomförande av de förändringar som rekommenderas i analysen. Vi skrev därför ett avtal om att ta över tillverkningen och överföra denna till vårt kluster i Suzhou, Kina.

” VI SÅG GANSKA OMGÅENDE ATT DET FANNS STORA MÖJLIGHETER ATT EFFEKTIVISERA OCH SKAPA EN NY KOSTNADSBILD FÖR SILVA.

Där har vi redan en tillverkningsenhet som arbetar med montering av avancerade produkter, och därför passade den här produktionen så bra in i sammanhanget. Samtidigt såg vi stora konsolideringseffekter som skulle gynna Silva och deras kostnadsbild på de egna produkterna.

– Det känns mycket bra att hitta en partner som HANZA,

som kunde vägleda oss genom den här processen eftersom tillverkning inte är vår kärnkompetens, säger Richard Jägrud, vd på Silva. Vår nya strategi är att fokusera på att utveckla nya produkter och öppna nya kundmarknader.

Överföringsprojektet av tillverkningen påbörjades i mars 2018 och förväntas vara klart till sommaren. Detta ger

HANZA en bra tillväxt i bolagets kluster i Kina och bidrar samtidigt till att ge Silva en betydligt mer konkurrenskraftig tillverkningsstrategi. Silva gör sig nu redo att ta sig an nya kundmarknader, utveckla nya, spännande produkter och framför allt skapa långsiktig, lönsam tillväxt. Kompassnålen är inställd!

HANZAAKTIE OCH ÄGARSTRUKTUR

Hanzas aktie är sedan 19 juni 2014 noterad på Nasdaq First North Premier. Erik Penser Bank AB är bolagets Certified Adviser och agerar även som likviditetsgarant. Segmentet Premier ställer högre krav på företaget gällande informationsgivning och redovisning än First North vanliga regelverk. Segmentet Premier innebär också att bolaget arbetar enligt en högre transparens, vilket förbereder bolaget för en eventuell förflyttning till Nasdaqs huvudlistor. Aktiekursen, omräknad för företrädesemission, var vid årets slut 10,71 SEK (10,25).

Antalet aktier uppgick 1 januari 2017 till 20 709 369. I februari 2017 konverterades ett lån om 15 MSEK från Färna Invest AB till aktier vilket ökade antalet aktier med 1 614 639. Antalet aktier uppgår därefter vid årets slut till 22 324 008. Aktiekapitalet ökade samtidigt med 161 464 SEK och uppgår till 2 232 401 SEK vid årets slut. Under mars 2018 har aktiekapitalet ökat med 669 720 SEK och antalet aktier med 6 697 200 st till följd av Företrädesemission (se avsnitt "företrädesemission" nedan).

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

År	Transaktion	Kvotvärde per aktie SEK	Förändring av aktiekapital SEK	Antal aktier	Totalt antal aktier
2008	Nybildning	1	100 000	100 000	100 000
2010	Nyemission	1	233 334	233 334	333 334
2010	Nyemission	1	53 192	53 192	386 526
2010	Nyemission	1	24 672	24 672	411 198
2012	Nyemission	1	115 979	115 979	527 177
2013	Nyemission	1	24 050	24 050	551 227
2013	Nyemission	1	1 839	1 839	553 066
2013	Nyemission	1	18 566	18 566	571 632
2013	Utbyte konvertibler	1	60 000	60 000	631 632
2014	Split 1:10	1	–	5 684 688	6 316 320
2014	Nyemission	0,1	17 000	170 000	6 486 320
2014	Spridningsemission inför listning	0,1	75 760	757 600	7 243 920
2014	Apportemission	0,1	40 000	400 000	7 643 920
2015	Nyemission	0,1	136 842	1 368 421	9 012 341
2015	Nyemission	0,1	857 471	8 574 711	17 587 052
2015	Kvittningsemission	0,1	302 637	3 026 369	20 613 421
2015	Kvittningsemission	0,1	2 876	28 758	20 642 179
2016	Nyemission	0,1	6 719	67 190	20 709 369
2017	Utbyte av konvertibler	0,1	161 464	1 614 639	22 324 008
2018	Företrädesemission	0,1	669 720	6 697 200	29 021 208

ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Antalet aktieägare vid årets utgång uppgick till 1 041 st (1 018). Största aktieägare framgår nedan.

BEMYNDIGANDEN

Vid Årsstämman den 10 maj 2017 i HANZA Holding AB (publ) bemyndigades styrelsen att, vid ett eller flera tillfällen under tiden fram till nästa årsstämma, fatta beslut om att öka bolagets aktiekapital genom emission av aktier, teckningsoptioner och/eller konvertibler med maximalt 223 400 SEK.

OPTIONSPROGRAM

På årsstämman den 10 maj 2016 beslutades om ett teckningsoptionsprogram om högst 1 001 000 teckningsoptioner riktat till ledande befattningshavare och övriga nyckel-

personer. Varje teckningsoption medför efter omräkning för företrädesemission en rätt att teckna 1,07 aktie i bolaget till en teckningskurs om 11,14 SEK under perioden 1 november 2018 – 31 december 2018. Teckningsoptionerna gavs ut till dotterbolaget HANZA AB som har en rätt och skyldighet att överlåta teckningsoptionerna till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner inom ramen för teckningsoptionsprogrammet.

Inom ramen för teckningsoptionsprogrammet har ledande befattningshavare och övriga nyckelpersoner i Koncernen erbjudits att förvärva teckningsoptioner enligt nedan:

ÄGARSTRUKTUR 2018-04-13

	Antal aktier*	Antal röster	Innehav/ Röster %
Engström, Gerald och Färna Invest	4 882 547	4 882 547	16,82
Nordnet Pensionsförsäkring	2 817 670	2 817 670	9,71
Försäkringsaktiebolaget, Avanza Pension	2 435 952	2 435 952	8,39
Franzé, Francesco	2 080 000	2 080 000	7,17
Halén, Håkan	1 997 470	1 997 470	6,88
Svenska Handelsbanken For PB	1 751 654	1 751 654	6,04
Skandinaviska Enskilda Banken S.A., W8IMY	1 245 834	1 245 834	4,29
SETRACO AB	1 190 000	1 190 000	4,10
Nordea Bank Finland ABP	777 730	777 730	2,68
UBS Switzerland AG/clients account	547 975	547 975	1,89
10 största aktieägare	19 726 832	19 726 832	67,97
Övriga aktieägare	9 294 376	9 294 376	32,03
Totalt antal aktier*	29 021 208	29 021 208	100,00

* Avser kontrollerat innehav, direkt och indirekta innehav till exempel genom bolag. Antalet inkluderar BTA aktier som omregistrerats 13 april.
Källa: Euroclear

Ledande befattningshavare har erbjudits att förvärva högst 103 000 teckningsoptioner vardera och sammanlagt högst 721 000 teckningsoptioner; och övriga nyckelpersoner har erbjudits att förvärva högst 40 000 teckningsoptioner vardera och sammanlagt högst 280 000 teckningsoptioner.

Vid årsstämman den 10 maj 2017 beslutades om vissa justeringar av teckningsoptionsprogrammet, innebärande dels att tiden för att förvärva teckningsperioden förlängdes till och med årsstämman 2018, dels att ledande befattningshavare ges möjlighet att förvärva teckningsoptioner som reserverats för övriga nyckelpersoner i Koncernen, men som inte har förvärvats av sådana personer. De teckningsoptioner som inte har förvärvats senast vid årsstämman 2018 kommer att makuleras. Av totalt 1 001 000 utgivna teckningsoptioner har totalt 896 000 teckningsoptioner förvärvats av ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner vid avgivandet av denna årsredovisning. Se avsnittet "Styrelse och ledande befattningshavare" för mer information om ledande befattningshavares aktie- och optionsinnehav.

Teckningsoptionerna har förvärvats på marknadsmässiga villkor till ett pris som fastställts utifrån ett beräknat marknadsvärde för teckningsoptionerna med tillämpning av Black & Scholes-optionsvärderingsmodell. I samband med förvärvet av teckningsoptionerna har deltagarna i optionsprogrammet ingått ett hembudsavtal som bland annat innebär en skyldighet för optionsinnehavaren att hembjuda teckningsoptionerna om optionsinnehavarens anställning i Koncernen avslutas eller om optionsinnehavaren vill avyttra sina teckningsoptioner.

För teckningsoptionerna gäller sedvanliga teckningsoptionsvillkor som innebär att teckningskursen liksom antalet aktier som varje teckningsoption berättigar till teckning av kan komma att omräknas vid fondemission, nyemission samt i vissa andra fall. Förevarande nyemission innebär att en omräkning kommer att ske i enlighet med villkoren.

Utspädning vid fullt utnyttjande av optioner uppgår till 3,0 procent efter omräkning till följd av Företrädesemissionen.

FÖRETRÄDESEMISSION

En extra bolagsstämma den 13 februari 2018 beslutade om en företrädesemission, vilken tillförde HANZA cirka 60,3 MSEK före emissions- och garantikostnader i mars 2018. Företrädesemissionen var fullt garanterad genom teckningsförbindelser och emissionsgarantier och genomfördes i syfte att delfinansiera förvärvet av Wermech samt stärka HANZAs finansiella ställning.

Genom företrädesemission tillfördes HANZA i mars 2018 ett aktiekapital om 669 720 SEK och 6 697 200 aktier.

UTDELNINGSPOLICY

Vinstmedel ska i första hand återinvesteras i rörelsen för att möjliggöra en fortsatt affärsutveckling av koncernen och därigenom skapa omsättnings- och resultatillväxt. Vid bedömning av utdelningens storlek ska därför hänsyn först tas till att koncernens utveckling kan ske med finansiell styrka och god handlingsfrihet. Förutsatt att affärsutvecklingen så medger ska utdelningen motsvara 25 procent av vinsten efter skatt.

Vinstutdelning beslutas av årsstämman och utbetalning ombesörjs av Euroclear. Om aktieägare ej kan nås för mottagande av utdelning kvarstår aktieägarens fordran på bolaget och begränsas endast genom allmänna regler för preskription. Vid preskription tillfaller hela beloppet bolaget. Bolaget tillämpar inte några restriktioner eller särskilda förfaranden vad avser kontant utdelning till aktieägare bosatta utanför Sverige. Med undantag för eventuella begränsningar som följer av bank- och clearingsystem sker utbetalning på samma sätt som för aktieägare bosatta i Sverige. För aktieägare som inte är skatterettsligt hemmahörande i Sverige utgår dock normalt svensk kupongskatt. Det finns inga garantier för att det för ett visst år kommer att föreslås eller beslutas om någon utdelning i bolaget. De nyemitterade aktierna har samma rätt till utdelning som befintliga aktier av samma slag.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för HANZA Holding AB, organisationsnummer 556748-8399, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2017.

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

HANZA har i dagsläget verksamhet i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. Bland HANZAs uppdragsgivare finns ledande industribolag som ABB, Atlas Copco, Getinge och Saab Defense.

Koncernen är operativt indelad i två huvuddivisioner efter tillverkningsteknologi: Mekanik och Elektronik. Vidare redovisas den del av koncernfunktionen som är hänförlig till affärsutveckling och förvärv som ett separat segment.

HANZA-koncernen består av moderbolaget HANZA Holding AB med de helägda dotterbolagen HANZA AB, HANZA Metalliset Oy och HANZA KA Åtvidaberg AB. HANZA AB och HANZA Metalliset Oy har i sin tur helägda dotterbolag i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. HANZA Holding AB och HANZA AB arbetar med affärsutveckling, ledning av koncernen samt koncerngemensamma funktioner såsom ekonomi, marknadsföring/försäljning och globalt inköp. All övrig operativ verksamhet bedrivs i dotterbolagen.

Vision och affärsmodell

HANZAs vision är att vara en unik värdeskapande affärspartner inom tillverkning. Det betyder att bolaget eftersträvar att skapa ett högre kundvärde än klassiska kontraktstillverkare, som normalt intar en passiv roll genom att tillverka produkt-delar enligt kundens specifikationer.

Tillvägagångssättet är dels att samla olika tillverknings-teknologier inom geografiska områden (tillverkningskluster), vilket ökar lönsamheten, skapar kortare ledtider och skapar en miljövänlig process. Dels genom att erbjuda industriell rådgivning runt hur en så kallad supply chain ska skapas, eller omskapas, för att erhålla en optimal tillverkningsprocess.

Bolagets utveckling

HANZA grundades år 2008 och har under två uppbyggnads-faser vuxit till ett internationellt bolag med miljardomsättning. Denna tillväxt har skett och kommer fortsätta under ett 3-fas-program som drogs igång 2009 med syfte att samla ihop fabriker till kluster på ett specifikt geografiskt område.

Fas 1: Startfasen 2009 – 2013

Under 2009 påbörjades bolagets första fas i uppbyggnaden av dagens HANZA. Ambitionen var att skapa en global "fyrrklöver" av tillverkningsteknologier. För att lyckas med detta förvärvades mekanik- och elektronikfabriker i både Sverige och Estland. Tanken var att utveckla ett brett spektrum av tillverkningsteknologier med egna och förvärvade fabriker på ett fåtal strategiska geografiska områden som kan hantera allt från slutmontering, testning, emballering till eftermarknadstjänster. Uppbyggnadsfasen har finansierats delvis med lån. Fas 1 gick ut på att samla grundteknologier och -kompetens som bas för en komplett och bred kontraktstillverkare.

Fas 2: Kluster - och rådgivningsfasen 2014–2017

Medan fas 1 syftade till att samla olika tillverkningsteknologier för att bli en komplett tillverkare, syftade fas 2 till att flytta och samla fabriker geografiskt till specifika kluster för att effektivisera tillverkningen och minska kapitalbindningen. Det senare är viktigt på grund av den kapitalintensiva bransch som HANZA verkar i. Utöver detta adderade bolaget två rådgivningstjänster; MIG™ och MCS™.

Då några av HANZAs kunder påverkades negativt under 2014 på grund av oljeprisets halvering och sanktionerna mot Ryssland efter annekteringen av Krim, lanserade HANZA ett accelerationsprogram i årsskiftet 2014/2015 ("Frontrunner"). Syftet med programmet var att påskynda klusterbildningen, varför sex fabriker avvecklades och/eller flyttades under kort tid. Frontrunner avslutades 2017 under ökad lönsamhet. Under fas 2 har Bolaget även amorterat delar av de lån som togs upp under fas 1, vilket bidragit till en förstärkning av HANZAs balansräkning och en minskning av bolagets nettoskuld.

Fas 3: Expansionsfas med fokus på lönsamhet och rådgivning

Med förvärv och omgruppering av fabriker till kluster har nu uppbyggnadsfaserna avslutats och skapat förutsättningar för fortsatt tillväxt och ökad lönsamhet. I fas 3 skiftas fokus från uppbyggnad till effektivisering, lönsamhet och expansion, samt fortsatt arbete med att etablera HANZA som en strategisk affärspartner. Förvärvet av Wermech är ett tydligt exempel på HANZAs strategi under fas 3 där bolaget köper ett lönsamt tillväxtbolag med en bred kundportfölj. Nyligen har även CORE-programmet införts (Cluster Operational Excellence), vilket är ett effektiviseringsprogram för att höja effektiviteten och kapaciteten ytterligare i klustren. Ett exempel när effektivitetsprogram har tillämpats är i Narva, Estland, där programmet ökade bolagets effektivitet med 10 procent.

I denna fas ska även HANZAs affärsmodell tillämpas på nya kundgrupper och marknadsområden vilket öppnar för expansion till exempel i Tyskland som är ett viktigt område.

Händelser under 2017

■ Nya kundkontrakt tecknas

- Mantex, som utvecklar röntgenbaserade produkter för kvalitetsmätning av biobränsle och pappersmassa, väljer HANZA till produktionspartner och beställer ett så kallat MIG™ projekt.
- Getinge, som erbjuder kompletta medicintekniska lösningar för operationssalar och intensivvårdsavdelningar, tecknar avtal om tillverkning av komponenter och system till medicintekniska produkter, med ett initialt ordervärde som överstiger 1 MEUR.

- Försvars- och säkerhetsföretaget Saab ger HANZA en beställning på datorprodukter till internationell marknad med ett totalt ordervärde om cirka 16 MSEK.
- Flexenclosure, som skapar hållbar internetinfrastruktur på tillväxtmarknader, beställer en tillverkningslösning av deras kraftstyrningssystem eSite.
- HANZA tecknar avtal om att upprätta en skräddarsydd tillverkningslösning för kompletta moduler till en kunds produktionsanläggning i Finland med en årlig affärsvolym som uppskattas till 5 miljoner euro när produktionen når full volym.

■ HANZAs avslutar uppbyggnadsfasen

- Det sista steget för att färdigställa koncernens Mekanikdel genomförs genom att omvandla verksamheten i Vasa, Finland, till ett logistik- och servicecenter och flytta tillverkningen till koncernens kluster. Förändringen påverkar cirka 50 personer och slutförs genom en rekonstruktionsprocess som leder till stängningskostnader som belastar HANZA fram till slutet av år 2017.
- HANZAs fastighet i Tallinn, vars verksamhet flyttats till koncernens kluster, säljs, vilket minskar den räntebärande nettoskulden med cirka 6 MSEK och medför en positiv engångspost om 2 MSEK.
- HANZA förstärker koncernledningen för kommande expansion, genom att rekrytera en operativ chef (COO) och en strategisk HR chef.

■ Ägar- och styrelseförändringar

- Gerald Engström, som bland annat byggt upp ett ledande ventilationsbolag, Systemair AB, konverterar ett lån till aktier och blir därmed HANZAs största enskilda ägare. Vid årsstämman väljs Gerald in i styrelsen tillsammans med Helene Richmond som har en gedigen industriell erfarenhet och som i dag arbetar som Sales & Marketing Director på ett bolag inom SKF koncernen.

Händelser efter årets utgång

- Den 1 februari förvärvas Wermland Mechanics Group AB ("Wermech"), en av Nordens ledande tillverkare av tunnplåtsdetaljer. Wermech kommer att ingå i HANZAs tillverkningskluster i Sverige, som redan omfattar fabriker inom elektronik-tillverkning och skärande bearbetning. Köpeskillingen uppgår till högst 167,5 MSEK. Wermech har nära 200 anställda inklusive inhyrd personal och omsatte år 2017 cirka 365 MSEK, med ett bedömt resultat, före skatt om cirka 25 MSEK.
- HANZA erhåller en produktionsorder för ett årligt värde överstigande 3 miljoner euro från estniska Harju Elekter Elektrotehnika AS. Produktionen kommer att ske i HANZAs kluster i Estland och förväntas nå full volymproduktion senast andra kvartalet 2018.
- I syfte att delfinansiera förvärvet av Wermech, samt stärka HANZAs finansiella ställning beslutade en extra bolagsstämma den 13 februari om en fullt ut garanterad företrädes emission om cirka 60 MSEK. Ett prospekt offentliggjordes den 21 februari 2018.

- HANZA Holding AB (publ) har tecknat avtal med Apstec Systems® om leveranser av kompletta säkerhetsprodukter till ett initialt värde av cirka 12 MSEK.

- HANZA har tecknat avtal med Silva om att ta över tillverkning av utrustning för utomhusport. Tillverkningen sker idag i Kina och kommer flyttas till HANZAs fabrik i Suzhou i Kina. Ordervärdet bedöms överstiga 100 MSEK under den kommande femårsperioden.

FEMÅRSÖVERSIKT

MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	1 399,7	1 305,8	1 206,4	984,6	1 035,4
Rörelseresultat	35,7	25,2	51,1	-23,3	-5,0
Resultat efter skatt	16,4	1,9	37,5	-33,6	-23,5
Balansomslutning	769,8	755,6	776,3	578,0	518,1
Eget kapital	309,3	268,8	254,1	146,3	152,4
Soliditet, %	40	36	33	25	29

MARKNADSUTVECKLING

HANZAs kunder är produktbolag, det vill säga företag som uppfinner, utvecklar och säljer produkter. Spannet är brett, från producenter av returglasautomater och laboratorieinstrument till försvarsprodukter och gasturbiner. En gemensam nämnare för dessa bolag är att de utsätts för global konkurrens. Det räcker i dag inte att bara leverera en bra produkt. För framgång krävs också en optimerad tillverkningsprocess. Produktkostnaden måste vara konkurrenskraftig samtidigt som produktionen måste svara emot svängningar i efterfrågan.

Komplett kontraktstillverkning medför ett närmare samarbete med kunden och minskad risk att kunden byter tillverkningslösning. Kundernas sammanlagda volymer följer i stort den allmänna konjunkturen. Vid sidan av avtalstiden finns också en rad andra stabiliserande faktorer, som till exempel kostnader relaterade till att flytta produktion samt specifik know-how hos nuvarande leverantör.

HANZAs marknad är i dag huvudsakligen i Norden, men kunder finns även i övriga Europa, Asien och USA. Genom en bred branschportfölj återspeglas normalt konjunkturen i HANZAs försäljning.

HANZA ser allmänt en fortsatt stark global tillväxt. För första gången sedan finanskrisen är efterfrågan god i Sverige, Finland och Norge samtidigt. I Europa har många tyska tillverkare nått kapacitetstaket och produktbolagen eftersträvar nya lösningar, vilket skapar möjligheter för HANZA.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättning och resultat påverkas av accelerationsprogrammet Frontrunner, inom vilket HANZA har fört samman produktionsanläggningar och tillverkningsresurser inom vissa geografiska områden, så kallade tillverkningskluster. Nettoomsättningen har påverkats genom att betydande volymer har avvecklats under programmet. Rörelseresultatet innehåller poster från programmet, bland annat, flytt och avveckling av en fabrik i Finland, fastighet- och maskinförsäljningar och kostnader för volymökning i HANZAs baltiska kluster.

HANZAs nettoomsättning ökade under året med 7,2 procent till 1 399,7 MSEK (1 305,8).

EBITDA för året uppgick till 79,1 MSEK (72,7), vilket mot-

svarar en EBITDA marginal om 5,7 procent (5,6). Avskrivningarna under året uppgick till 43,4 MSEK (47,5). Bruttomarginalen uppgick till 42,3 procent (45,0). Minskningen är kopplad till ändrad produkt- och kundmix. Koncernens rörelseresultat (EBIT) uppgick till 35,7 MSEK (25,2), vilket motsvarar en rörelsemarginal om 2,6 procent (1,9).

Finansnettot uppgick till -16,3 MSEK (-21,7) varav räntetotot uppgick till -11,2 MSEK (-15,0). Förbättringen förklaras främst av lägre nettoskuld och sänkta räntenivåer, se Not 10. Resultatet före skatt uppgick till 19,4 MSEK (3,5). Resultatet efter skatt uppgick till 16,4 MSEK (1,9).

Under segmentet Affärsutveckling redovisas kostnader för speciella projekt som ej kopplas till HANZAs normalt pågående operativa verksamhet. Under 2017 har kostnader för affärsutveckling uppgått till 4,1 MSEK (4,8).

KASSAFLÖDE OCH INVESTERINGAR

HANZA har under de senaste åren genomfört ovan nämnda accelerationsprogrammet Frontrunner som medfört att produktionsenheter sammanförts och såväl produktionsanläggningar och maskiner har kunnat avyttrats. Detta program har nu avslutats och investeringarna bedöms återgå till en mer normal nivå.

Kassaflöde från den löpande verksamheten för helåret 2017 uppgick till 72,0 MSEK (41,6). Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till 8,7 MSEK (0,3) och bestod av investering i maskiner och inventarier om 10,4 MSEK och avyttring av anläggningstillgångar om 22,9 MSEK. Under året minskade lånen med 48,1 MSEK (67,8).

FINANSIELL STÄLLNING

Det egna kapitalet uppgick vid årets slut till 309,3 MSEK (268,8) och soliditeten till 40,2 procent (35,6).

Balansomslutningen uppgick till 769,8 MSEK (755,6). Likvida medel uppgick vid årets utgång till 56,1 MSEK (24,1). Räntebärande nettoskuld uppgick vid årets slut till 142,0 MSEK (226,7).

Efter årets utgång har HANZA förvärvat Wermland Mechanics och genomfört en nyemission om 60,3 MSEK (före emissionskostnader) för att delfinansiera förvärvet.

En del av HANZAs finansiering är att kundfordringar avyttras till extern part. Då förmåner och risker i dessa fall övergår till köparen är dessa kundfordringar borttagna från balansräkningen. För mer information se Not 20 Kundfordringar.

HANZAs finansiella ställning har stärkts under året. Därtill har verksamheten även ett positivt kassaflöde. Sammantaget görs därmed bedömningen att HANZA ska klara av att finansiera den löpande verksamheten.

MEDARBETARE

Under 2017 uppgick medelantalet anställda till 1 305 (1 346). Vid årets utgång uppgår antal anställda till 1 373, vid årets början var antalet 1 399.

RISKFAKTORER

Bolagets verksamhet påverkas av ett antal faktorer som i vissa avseenden inte alls och i andra avseenden inte helt kan kontrolleras av bolaget. Nedan beskrivs faktorer som bedöms ha särskild betydelse för framtida utveckling. Den

nedanstående redovisningen av riskfaktorer gör ej anspråk på fullständighet, ej heller är riskerna rangordnade efter grad av betydelse. Ytterligare risker som för närvarande inte är kända för bolaget kan få väsentlig betydelse för bolagets verksamhet, finansiella ställning och/eller resultat. Samtliga faktorer beskrivs ej i detalj utan en komplett utvärdering måste innefatta all information i denna bolagsbeskrivning samt en allmän omvärldsbedömning.

BOLAGSSPECIFIKA RISKER

■ **Konjunkturutveckling** – Kontraktstillverkning är en relativt konjunkturkänslig verksamhet där HANZA är beroende av hur och i vilken omfattning bolagets kunder väljer att driva sin produktion. En försvagad konjunktur i Sverige eller internationellt skulle kunna medföra en lägre marknadstillväxt för bolaget. Vid en försämring i den allmänna konjunkturen finns risk att HANZAs omsättning och resultat skulle kunna påverkas negativt.

■ **Konkurrens** – HANZA är starkt konkurrensutsatt på marknader för kontraktproduktion, vilket ställer krav på tids- och kostnadseffektiv produktion och logistik. Det finns en risk att bolaget i framtiden inte kommer att kunna erbjuda tjänster och produkter som är tekniskt och prismässigt tillräckligt konkurrenskraftiga. En sådan utveckling skulle kunna riskera att negativt påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **Kundberoende** – HANZA har uppdrag från ett flertal kunder i ett antal olika tillämpningar. 2017 stod de tio största kunderna för 56 procent (53) av den totala omsättningen. Enskilda dotterbolag inom koncernen kan ha ett betydande kundberoende vilket kan sätta press på resultat och överlevnadsförmåga för enskilda dotterbolag. Det finns en risk att någon av dessa stora kunder minskar sina inköp, vilket skulle påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat negativt.

■ **Produktion, logistik och avbrott** – HANZA bedriver avancerad tillverkning inom flera olika områden inom flera olika produktionsanläggningar. Bolaget är beroende av att kunna flytta tillverkning mellan olika anläggningar i händelse av produktionsstopp men också för att kunna leverera den helhetslösning till kund som är kärnan i HANZAs affärsmodell. För den händelse bolagets processer och logistik inte skulle fungera enligt plan skulle detta kunna innebära produktionsstörningar och ökade kostnader för bolaget vilket negativt skulle kunna påverka bolagets finansiella ställning och resultat.

■ **Risk för störningar i produktionen** – HANZAs produktionsverksamhet består av en kedja av processer där avbrott eller störningar, till exempel till följd av brand, sabotage, maskinhaveri eller IT-haveri, i något led skulle kunna få konsekvenser för HANZAs förmåga att framställa bolagets produkter i den omfattning och takt de efterfrågas. Sådana avbrott skulle negativt kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **Prisvariationer på insatsvaror** – HANZAs kunduppsdrag sträcker sig ofta över långa tidsperioder under vilka aktuella materialpriser naturligt kan variera. Stora prisökningar på insatsvaror och tillverkningsmaterial skulle negativt kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **Leverantörsrisk** – HANZA är för fullgörande av bolagets kunduppsdrag beroende av materialleveranser från bolagets leverantörer. Väsentliga eller långvariga störningar i leverans av kritiska insatsvaror och tillverkningsmaterial skulle negativt kunna påverka HANZAs finansiella ställning och resultat.

En del av HANZAs leverantörer är så kallade single source-leverantörer, vilket innebär att HANZA är beroende av en leverantör för samtliga leveranser av den aktuella råvaran eller komponenten. Det finns en risk att leverantören inte kan leverera råvaror och komponenter i enlighet med HANZAs behov. Om HANZA inte har tillräckligt av de aktuella råvarorna eller komponenterna i lager eller kan säkerställa leveranser från en annan leverantör kan detta i sin tur påverka HANZAs leveranser till kund, vilket kan påverka HANZAs finansiella ställning och resultat.

■ **Inkurans i lager** – HANZA behöver i syfte att kunna uppfylla bolagets åtaganden gentemot olika kunder hålla ett visst lager av komponenter och produktionsmaterial. Det finns här en risk för inkurans där eventuellt lager som inte kommer till användning för kund skulle kunna påverka HANZAs finansiella ställning och resultat negativt.

■ **Reklamationsrisk** – Reklamationskrav kan uppstå vid brister i tillverkningsprocessen som ett led i olika garanti-åtaganden. Orsaker kan vara till exempel maskinfel, operatörsmisslag eller komponentfel. Anspråk på ekonomisk kompensation följer normalt etablerad branschstandard. Därtill kan kunden vara berättigad till skadestånd. Det kan innebära betydande merkostnader för HANZA vilket kan påverka bolagets finansiella ställning och resultat negativt.

■ **Nyckelpersoner** – HANZAs affärsmodell innebär att bolaget tar ett helhetsgrepp om kundens tillverkning vilket ställer höga krav på kompetens inom Supply Chain Management och en rad andra områden. En eventuell förlust av någon eller några av dessa skulle kunna ge upphov till negativa effekter för HANZA. Bolagets förmåga att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare är avgörande för att säkerställa kompetensnivån i HANZA. Skulle nyckelpersoner lämna HANZA skulle detta negativt kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **IT-system** – HANZAs verksamhet kräver fungerande IT-system. IT-relaterade störningar skulle kunna leda till produktionsstörningar, uteblivna intäkter eller kompensationskrav från kunder och/eller minskad effektivitet inom administration och försäljning. Därutöver skulle en implementering av HANZAs IT-system i de nya anläggningarna som tillkommer i förvärvet av Wermech kunna medföra störningar i integrationsprocessen, samt risk för IT-relaterade störningar i övrigt vilket, negativt skulle kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **Ansvar och försäkring** – HANZAs affärsmodell innebär att bolaget tar ett helhetsgrepp om kundens tillverkning, dock utan att vara produktägare med komplett produktionsansvar. HANZA ansvarar som regel för tillverkning i enlighet med kundens specifikation. I händelse av anspråk från kund, skulle HANZAs ansvar kunna överstiga den risk som HANZA skyddar sig mot genom försäkringar, vilket negativt skulle kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **Finansieringsrisk** – HANZA kan komma att behöva ta upp ny finansiering eller att refinansiera vissa, eller samtliga, utestående skulder i framtiden. Bolagets förmåga att framgångsrikt ta upp ny finansiering eller att refinansiera bolagets nuvarande skulder är beroende av flera faktorer, bland annat omständigheter på den finansiella marknaden rent generellt, bolagets kreditvärdighet samt möjligheten att öka skuldsättningen vid en sådan tidpunkt. HANZAs tillgång till finansieringskällor vid en viss given tidpunkt skulle därmed kunna behöva ske på mindre fördelaktiga villkor. Det finns även en risk att HANZA skulle kunna bryta mot villkoren i gällande kreditavtal, vilket skulle kunna bero på ett antal olika faktorer såväl inom som bortom bolagets kontroll. Bolagets eventuella oförmåga att efterleva villkoren i gällande kreditavtal skulle kunna innebära krav på återbetalning av alla eller delar av bolagets utestående krediter, vilket skulle kunna ha väsentlig negativ påverkan på bolagets verksamhet och finansiella ställning.

■ **Valuta- och ränterisker** – HANZAs omfattande internationella verksamhet utgör en betydande försäljning i olika valutor och därmed exponering för valutarisk, framför allt avseende Euro (EUR) och amerikanska dollar (USD). Valutarisk uppstår genom framtida affärstransaktioner, omräkning av redovisade tillgångar och skulder samt nettoinvesteringar i utlandsverksamheter. I koncernen finns exponering i extern upplåning då denna delvis sker i annan valuta än den funktionella valutan. Majoriteten av extern upplåning i koncernen sker i SEK eller EUR. Vid valutakursförändringar skulle detta kunna leda till en negativ inverkan på HANZAs omsättning och rörelseresultat.

Genom att HANZAs finansiering till viss del består av räntebärande skulder påverkas vidare koncernens nettoreultat av förändringar i det allmänna ränteläget. Hur snabbt en ränteförändring får genomslag i nettoresultatet beror på olika krediters räntebindningstid. Förändringar i ränteläget skulle negativt kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat.

■ **Kreditrisk** – HANZA arbetar i stor utsträckning med factoring för kundfakturor vilket innebär att kreditrisken förs över till factoringbolaget. För en del kunder lämnar HANZA 30–90 dagars kredit, vilket medför en kreditrisk i det fall en kund inte skulle kunna fullgöra sin betalningsskyldighet. HANZA arbetar efter en fastlagd kreditpolicy, samt med kundkreditförsäkringar. Kreditrisker föreligger dock i HANZAs likvida medel, derivatinstrument och tillgodohavanden hos banker och finansieringsinstitut samt gentemot kunder, inklusive utestående fordringar och avtalade transaktioner.

Framtida kreditförluster skulle negativt kunna påverka bolagets verksamhet, finansiella ställning och resultat. Historiskt har HANZA haft ytterst låga kreditförluster.

- **Skatt** – HANZA har ackumulerade skattemässiga underskott i Finland och Sverige. Ägarförändringar som innebär att bestämmande inflytande över bolaget förändras skulle kunna innebära begränsningar, helt eller delvis, i möjligheten att utnyttja sådana underskott i framtiden. Möjligheten att utnyttja skattemässiga underskott i framtiden kan även komma att påverkas av ändrad lagstiftning.

Bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med bolagets tolkning av gällande skatteregler och olika skattemyndigheters krav. Det skulle kunna finnas en risk att bolagets tolkning av tillämpliga lagar, bestämmelser och praxis är felaktig eller att sådana regler ändras, eventuellt med retroaktiv verkan.

Genom en skattemyndighets beslut skulle därför HANZAS tidigare eller nuvarande skattesituation kunna förändras, vilket skulle kunna få en negativ inverkan på HANZAs verksamhet, resultat och finansiella ställning.

HÅLLBARHET OCH MILJÖPÅVERKAN

HANZA's hållbarhetsrapport återfinns på sidorna 14-17 i denna årsredovisning.

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken. Tillståndsplikten i Sverige gäller för maskinell metallbearbetning där total tankvolym för skärvätskor eller processoljor i metallbearbetningsmaskinerna får uppgå till högst 150 kubikmeter per år.

AKTIEN

HANZAs aktie är sedan 19 juni 2014 noterad på Nasdaq First North Premier. För mer information om aktien se separat avsnitt HANZAAKTIE OCH ÄGARSTRUKTUR.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Antalet registrerade aktieägare 13 april uppgick till 1 041 st. Största aktieägare var Gerald Engström (privat och via bolag) med 16,8 procent. Francesco Franzé äger 7,2 procent och Håkan Halén äger 6,9 procent. För mer information om ägarförhållanden se separat avsnitt HANZAAKTIE OCH ÄGARSTRUKTUR.

BOLAGSSTYRNING

Se separat rapport om Bolagsstyrning.

UTDELNING

Styrelsen föreslår att någon utdelning inte ska lämnas för räkenskapsåret 2017.

MODERBOLAGET

Moderbolagets nettoomsättning som enbart består av intäkter från koncernföretag uppgick under året till 8,5 MSEK (7,5). Resultatet före skatt uppgick till -0,6 MSEK (-3,8). Inga investeringar har skett i moderbolaget.

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (SEK) i moderbolaget:

Balanserad vinst	38 374 364
Överkursfond	185 545 310
Årets resultat	-369 807
Summa	223 549 867

Styrelsen föreslår att dessa disponeras så att

Överkursfond tas i anspråk	-369 807
I ny räkning överförs	223 919 674
Summa	223 549 867

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med tilläggsupplysningar.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER **TOTALRESULTAT**

Belopp i MSEK	Not	Jan-dec 2017	Jan-dec 2016
Nettoomsättning	5	1 399,7	1 305,8
Förändring av lagervaror under tillverkning, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		18,0	4,3
Råvaror och förnödenheter		-825,0	-722,6
Övriga externa kostnader	8, 31	-191,1	-196,2
Personalkostnader	9, 32	-339,2	-332,8
Avskrivningar	14, 15	-43,4	-47,5
Övriga rörelseintäkter	6	21,4	20,7
Övriga rörelsekostnader	6	-4,7	-6,5
Rörelseresultat	5, 12	35,7	25,2
Resultat från finansiella poster			
Finansiella intäkter		–	0,3
Finansiella kostnader		-16,3	-22,0
Finansiella poster – netto	10, 12	-16,3	-21,7
Resultat före skatt		19,4	3,5
Inkomstskatt	11	-3,0	-1,6
Årets resultat		16,4	1,9
Årets resultat är i sin helhet hänförligt till moderföretagets aktieägare.			
Övrigt totalresultat			
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen			
Valutakursdifferenser		10,0	11,4
Övrigt totalresultat för året		10,0	11,4
Summa totalresultat för året		26,4	13,3

Summa totalresultat är i sin helhet hänförligt till moderföretagets aktieägare.

Resultat per aktie, räknat på resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare under året

Resultat per aktie före utspädning, SEK	13	0,74	0,09
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	13	0,74	0,09

KONCERNENS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	14	151,4	145,6
Materiella anläggningstillgångar	15	205,8	243,5
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0,3	0,3
Uppskjutna skattefordringar	16	16,7	17,2
Summa anläggningstillgångar		374,2	406,6
Omsättningstillgångar			
Varulager	19		
Råvaror och förnödenheter		167,1	146,3
Varor under tillverkning		69,0	58,5
Färdiga varor och handelsvaror		33,6	38,2
Förskott till leverantörer		0,5	0,5
Summa varulager		270,2	243,5
Kundfordringar	20	49,4	57,2
Aktuella skattefordringar		4,7	7,9
Övriga fordringar	21	8,8	6,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	6,4	9,6
Likvida medel	23	56,1	24,1
Summa omsättningstillgångar		395,6	349,0
SUMMA TILLGÅNGAR		769,8	755,6

KONCERNENS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL	24		
Eget kapital som kan hänföras till moderföretagets aktieägare			
Aktiekapital		2,2	2,1
Övrigt tillskjutet kapital		310,1	296,1
Reserver		18,1	8,1
Balanserat resultat inklusive årets totalresultat		-21,1	-37,5
Summa eget kapital		309,3	268,8
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	25, 31	87,3	69,1
Uppskjutna skatteskulder	16	3,4	3,4
Ersättningar till anställda efter avslutad anställning		4,0	3,7
Summa långfristiga skulder		94,7	76,2
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	25	68,8	74,5
Skulder till kreditinstitut	25, 31	39,9	86,4
Konvertibla lån	25	–	13,9
Övriga räntebärande skulder	25	2,1	6,9
Leverantörsskulder	26	167,4	155,2
Aktuella skatteskulder		0,1	0,4
Övriga skulder	27	44,3	24,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	43,2	48,6
Summa kortfristiga skulder		365,8	410,6
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		769,8	755,6

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i MSEK	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat inklusive årets totalresultat	Summa eget kapital
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2016	2,0	294,8	-3,3	-39,4	254,1
Årets resultat	–	–	–	1,9	1,9
Övrigt totalresultat					
Valutakursdifferenser	–	–	11,4	–	11,4
Summa totalresultat	–	–	11,4	1,9	13,3
Transaktioner med ägare					
Teckningsoptioner	–	0,9	–	–	0,9
Nyemission	0,1	0,6	–	–	0,7
Emissionskostnader	–	-0,2	–	–	-0,2
Summa tillskott från och värdeöverföringar till aktieägare, redovisade direkt i eget kapital	0,1	1,3	–	–	1,4
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016	2,1	296,1	8,1	-37,5	268,8
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2017	2,1	296,1	8,1	-37,5	268,8
Årets resultat	–	–	–	16,4	16,4
Övrigt totalresultat					
Valutakursdifferenser	–	–	10,0	–	10,0
Summa totalresultat	–	–	10,0	16,4	26,4
Transaktioner med ägare					
Teckningsoptioner	–	0,1	–	–	0,1
Emissionskostnader	–	-0,1	–	–	-0,1
Konvertering av konvertibelt lån	0,1	14,0	–	–	14,1
Summa tillskott från och värdeöverföringar till aktieägare, redovisade direkt i eget kapital	0,1	14,0	–	–	14,1
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017	2,2	310,1	18,1	-21,1	309,3

Aktiekapitalets utveckling framgår av Not 24.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER **KASSAFLÖDEN**

Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		19,4	3,5
Avskrivningar		43,4	47,5
Övriga ej likviditetspåverkande poster	33	-1,8	-7,4
Betalda inkomstskatter		0,8	-4,6
Summa kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i rörelsekapitalet		61,8	39,0
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		-20,6	2,0
Förändring av kundfordringar		8,3	-4,4
Förändring av kortfristiga fordringar		1,4	4,1
Förändring av leverantörsskulder		8,1	5,5
Förändring av kortfristiga skulder		13,0	-4,6
Summa förändring av rörelsekapital		10,2	2,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten		72,0	41,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	14	-3,9	–
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	15, 33	-10,4	-28,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	15	22,9	28,3
Övriga poster		0,1	0,2
Summa kassaflöde från investeringsverksamheten		8,7	0,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Nyemission	24	–	-0,2
Upptagna lån	25, 33	54,1	62,0
Amortering av lån	25	-102,2	-129,8
Summa kassaflöde från finansieringsverksamheten		-48,1	-68,0
Minskning/ökning av likvida medel		32,6	-26,1
Likvida medel vid årets början	23	24,1	48,8
Kursdifferenser i likvida medel		-0,6	1,4
Likvida medel vid årets slut	23	56,1	24,1

MODERBOLAGETS **RESULTATRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Rörelsens intäkter	7	8,5	7,5
Övriga externa kostnader	8	-6,2	-5,7
Personalkostnader	9	-6,5	-6,4
Summa rörelsens kostnader		-12,7	-12,1
Övriga rörelseintäkter	6	0,1	1,7
Rörelseresultat		-4,1	-2,9
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	10	–	2,1
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	10	0,6	1,2
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-1,6	-4,2
Summa resultat från finansiella poster		-1,0	-0,9
Bokslutsdispositioner		4,5	–
Resultat före skatt		-0,6	-3,8
Skatt på årets resultat	11	0,2	1,3
Årets resultat		-0,4	-2,5
Övrigt totalresultat för året		–	–
Summa totalresultat för året		-0,4	-2,5

I moderbolaget finns inga poster som redovisas som övrigt totalresultat varför summa totalresultat överensstämmer med årets resultat.

MODERBOLAGETS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	17	228,3	228,3
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	35	4,9	24,1
Uppskjutna skattefordringar	16	5,0	4,8
Summa finansiella anläggningstillgångar		238,2	257,2
Summa anläggningstillgångar		238,2	257,2
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag	35	4,5	0,0
Aktuella skattefordringar		0,2	0,2
Övriga fordringar		0,8	0,0
Förutbetalda kostnader upplupna intäkter		0,1	0,2
Summa kortfristiga fordringar		5,6	0,4
Likvida medel			
Kassa och bank	23	7,1	0,0
Summa likvida medel		7,1	0,0
Summa omsättningstillgångar		12,7	0,4
SUMMA TILLGÅNGAR		250,9	257,6

MODERBOLAGETS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital	24		
Aktiekapital		2,2	2,1
Summa bundet eget kapital		2,2	2,1
Fritt eget kapital			
Överkursfond		185,7	174,2
Balanserad vinst		38,3	38,3
Årets resultat		-0,4	-2,5
Summa fritt eget kapital		223,6	210,0
Summa eget kapital		225,8	212,1
Avsättningar			
Övriga avsättningar		–	0,1
Summa avsättningar		–	0,1
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	25	8,6	6,1
Skulder till koncernföretag	25, 35	–	8,9
Summa långfristiga skulder		8,6	15,0
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	25	7,9	6,6
Konvertibelt lån	25	–	13,9
Övriga räntebärande skulder	25	2,1	6,8
Leverantörsskulder		1,1	0,9
Skulder till koncernföretag	25, 35	3,3	0,1
Övriga skulder		0,5	0,3
Aktuella skatteskulder		–	0,1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	1,6	1,7
Summa kortfristiga skulder		16,5	30,4
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		250,9	257,6

MODERBOLAGETS FÖRÄNDRINGAR I **EGET KAPITAL**

Belopp i MSEK	Not	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa eget kapital
		Aktie-kapital	Överkurs-fond	Balanserat resultat inklusive årets resultat	
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2016		2,0	240,6	-28,9	213,7
Totalresultat					
Årets resultat		–	–	-2,5	-2,5
Övrigt totalresultat		–	–	–	–
Summa totalresultat				-2,5	-2,5
Transaktioner med aktieägare					
Teckningsoptioner		–	–	0,4	0,4
Nyemission		0,1	0,6	–	0,7
Emissionskostnader		–	-0,2	–	-0,2
Resultatdisposition		–	-66,8	66,8	0,0
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016		2,1	174,2	35,8	212,1
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2017		2,1	174,2	35,8	212,1
Totalresultat					
Årets resultat		–	–	-0,4	-0,4
Övrigt totalresultat		–	–	–	–
Summa totalresultat		–	–	-0,4	-0,4
Transaktioner med aktieägare					
Emissionskostnader		–	-0,1	–	-0,1
Konvertering av konvertibelt lån		0,1	14,1	–	14,2
Resultatdisposition		–	-2,5	2,5	0,0
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017		2,2	185,7	37,9	225,8

Aktiekapitalets utveckling framgår av Not 24.

MODERBOLAGETS RAPPORT ÖVER **KASSAFLÖDEN**

Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-5,1	-3,8
Övriga ej likviditetspåverkande poster	33	0,2	-0,5
Betalda inkomstskatter		-0,1	–
Summa kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i rörelsekapitalet		-5,0	-4,3
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Förändring av kortfristiga fordringar		-0,7	1,3
Förändring av leverantörsskulder		0,2	-0,5
Förändring av kortfristiga skulder		3,3	-5,3
Summa förändring av rörelsekapital		2,8	-4,5
Summa kassaflöde från den löpande verksamheten		-2,2	-8,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterbolag	34	–	0,4
Aktieägartillskott till dotterbolag	17	–	-2,5
Avyttring av dotterbolag		–	0,3
Summa kassaflöde från investeringsverksamheten		–	-1,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Nyemission	24	-0,1	-0,2
Upptagna lån		12,9	16,2
Amorteringar		-13,8	-19,6
Minskning av långfristiga koncernfordringar		19,2	4,3
Upptagna lån från koncernföretag		–	8,9
Amorteringar av lån från koncernföretag		-8,9	–
Summa kassaflöde från finansieringsverksamheten		9,3	9,6
Minskning/ökning av likvida medel		7,1	-1,0
Likvida medel vid årets början		0,0	1,0
Likvida medel vid årets slut		7,1	0,0

NOTER

NOT 1 Allmän information

HANZA Holding AB (moderföretaget), org nr 556748-8399, är ett publikt aktiebolag med säte i Danderyd, Sverige. Koncernen är en industriell aktör och affärspartner inom kontraktstillverkning som erbjuder sina kunder en kombination av rådgivning och skräddarsydda tillverkningslösningar inom mekanik och elektronik.

Den 25 april 2018 har denna koncernredovisning och årsredo-

visning godkänts av styrelsen för offentliggörande. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning kommer läggas fram för godkännande på årsstämma den 21 maj 2018.

Samtliga belopp redovisas i miljontals kronor (MSEK) om inte annat anges. Uppgifterna inom parentes avser föregående år.

NOT 2 Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpas när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges.

2.1 Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen för HANZA Holding AB-koncernen har upprättats i enlighet med IFRS (International Financial Reporting Standards) och IFRIC-tolkningar sådana de antagits av EU, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt Årsredovisningslagen.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärde-metoden förutom vad beträffar finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2 Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta separat i slutet av denna not.

Att upprätta finansiella rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper, se Not 4.

2.1.1 Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Nya standarder, ändringar och tolkningar som tillämpas av koncernen

Inga nya standarder eller tolkningar tillämpas för första gången i det bokslut som börjar den 1 januari 2017.

Nya standarder och tolkningar som ännu inte har tillämpats av koncernen

Ett antal nya standarder och tolkningar träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2017. Dessa har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. De väsentliga är de som följer nedan:

IFRS 9 "Finansiella instrument" hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 behåller en blandad värderingsansats men förklarar denna ansats i vissa avseenden. Det kommer att finnas 3

värderingskategorier för finansiella tillgångar, upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Investeringar i eget kapitalinstrument ska redovisas till verkligt värde över resultaträkningen men det finns även en möjlighet att vid första redovisningstillfället redovisa instrumentet till verkligt värde över övrigt totalresultat. Ingen omklassificering till resultaträkningen kommer då ske vid avyttring av instrumentet. IFRS 9 inför också en ny modell för beräkning av kreditförlustreserv som utgår från förväntade kreditförluster. För finansiella skulder ändras inte klassificeringen och värderingen förutom i det fall då en skuld redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde alternativt. Värdeförändringar hänförliga till förändringar i egen kreditrisk ska då redovisas i övrigt totalresultat. IFRS 9 minskar kraven för tillämpning av säkringsredovisning genom att 80-125-kriteriet ersätts med krav på ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och säkrat föremål och att säkringskvoten ska vara samma som används i riskhanteringen. Även säkringsdokumentationen ändras lite jämfört med den som tas fram under IAS 39. Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018.

En analys av effekterna av införandet av standarden har genomförts under 2017. De finansiella tillgångarna vid utgången av 2016 och 2017 värderades till upplupet anskaffningsvärde och skulle vid tillämpning av IFRS 9 klassificeras så. Några finansiella tillgångar som värderades till verkligt värde fanns inte. Bolaget kommer utvärdera hur sådana tillgångar ska klassificeras när standarden tillämpas. Någon väsentlig skillnad av kreditförlustreserven förväntas inte uppstå till följd av den nya standarden då Hanza historiskt haft mycket låga kostnader för kreditförluster. Klassificeringen av finansiella skulder beräknas inte ändras.

Koncernen avser i dagsläget inte att införa säkringsredovisning till följd av de minskade kraven. Någon omräkning av ingående balans kommer inte ske på grund av denna standard.

IFRS 15 "Intäkter från avtal med kunder" reglerar hur redovisning av intäkter ska ske. De principer som IFRS 15 bygger på ska ge användare av finansiella rapporter mer användbar information om företagets intäkter. Den utökade upplysningsskyldigheten innebär att information om intäktslag, tidpunkt för reglering, osäkerheter kopplade till intäktsredovisning samt kassaflöde hänförligt till företagets kundkontrakt ska lämnas. En intäkt ska enligt IFRS 15 redovisas när kunden erhåller kontroll över den försålda

Forts. Not 2

varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhåller nyttan från varan eller tjänsten.

IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal samt därtill hörande SIC och IFRIC. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018. En analys av effekterna av införandet av standarden har genomförts under 2017 och är nu avslutad.

För IFRS 15 har Hanza valt framåtriktad tillämpning vilket innebär att jämförelseåret 2017 inte kommer att räknas om. Koncernen väntar sig ingen signifikant påverkan på rörelseresultatet, årets resultat eller balansräkningen vid införandet av standarden. För den helt övervägande delen av koncernens intäkter kommer redovisningen att bli oförändrad men i några fall där leverans sker till så kallade buffertlager kommer intäkterna att redovisas tidigare. Balansräkningen för 2017-12-31 kommer räknas om varvid ingående eget kapital 2018-01-01 kommer vara högre än det som redovisas i bokslutet 2017-12-31. Ökningen kommer dock understiga 1 MSEK. Standarden kommer också innebära att upplysningarna om koncernens intäkter kommer utökas i såväl delårsrapporter som årsredovisning.

IFRS 16, "Leasing". I januari 2016 publicerade IASB en ny leasingstandard som kommer att ersätta IAS 17 Leasingavtal samt tillhörande tolkningar IFRIC 4, SIC-15 och SIC-27. Standarden kräver att tillgångar och skulder hänförliga till alla leasingavtal, med några undantag, redovisas i balansräkningen. Denna redovisning baseras på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt en skyldighet att betala för denna rättighet. Definitionen av vad som är en lease har också ändrats. Standarden är tillämplig för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2019 eller senare. Förtida tillämpning är tillåten. Utvärdering av effekterna av IFRS 16 för koncernen pågår. Den väsentliga skillnaden kommer bli att ett antal hyresavtal för fabriker och andra lokaler, som tidigare behandlats som operationell leasing, efter införandet av IFRS 16 kommer redovisas som anläggningstillgångar respektive finansiella skulder i balansräkningen. Hyreskostnaden för sådana avtal uppgick 2017 till 25 MSEK och återstående avtalstid sträckte sig på balansdagen upp till 5 år.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

2.2 Koncernredovisning

Dotterbolag

Dotterföretag är alla företag (inklusive strukturerade företag) över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens rörelseförvärv. Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterbolag utgörs av verkligt värde på överlåtna tillgångar, skulder som koncernen ådrar sig till tidigare ägare av det förvärvade bolaget och de aktier som emitterats av koncernen. I köpeskillingen ingår även verkligt värde på alla tillgångar eller skulder som är en följd av en överenskommelse om villkorad köpeskillning. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen. För varje enskilt förvärv avgör koncernen om innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovisas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel i det redovisade värdet av det förvärvade företags identifierbara nettotillgångar.

Förvärvsrelaterade utgifter kostnadsförs när de uppstår. Varje villkorad köpeskillning som ska överföras av koncernen redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Efterföljande änd-

ringar av verkligt värde av en villkorad köpeskillning som klassificerats som en tillgång eller skuld redovisas i enlighet med IAS 39 antingen i resultaträkningen. Villkorad köpeskillning som klassificeras som eget kapital omvärderas inte och efterföljande reglering redovisas i eget kapital.

Goodwill värderas initialt som det belopp varmed den totala köpeskillningen och eventuellt verkligt värde för innehav utan bestämmande inflytande överstiger verkligt värde på identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder. Om köpeskillningen är lägre än verkligt värde på det förvärvade bolagets nettotillgångar, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

Koncerninterna transaktioner, balansposter, intäkter och kostnader på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Vinst och förluster som resulterar från koncerninterna transaktioner och som är redovisade i tillgångar elimineras också. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Förändringar i ägarandel i ett dotterbolag utan förändring av bestämmande inflytande

Transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande som inte leder till förlust av kontroll redovisas som eget kapitaltransaktioner - dvs som transaktioner med ägarna i deras roll som ägare. Vid förvärv från innehavare utan bestämmande inflytande redovisas skillnaden mellan verkligt värde på erlagd köpeskillning och den faktiska förvärvade andelen av det redovisade värdet på dotterbolagets nettotillgångar i eget kapital. Vinst och förluster på avyttringar till innehavare utan bestämmande inflytande redovisas också i eget kapital.

2.3 Segmentsrapportering

Rörelsesegment rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapportering som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som företagets verkställande direktör.

2.4 Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksam (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (SEK), som är koncernens rapportvaluta och moderbolagets funktionella valuta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutatan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen eller den dag då posterna omvärderas. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av nettoinvesteringar, då vinst/förluster redovisas i övrigt totalresultat.

Valutakursvinster och -förluster som hänför sig till lån och likvida medel redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. Alla övriga valutakursvinster och -förluster redovisas i rörelseresultatet.

Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag (av vilka inget har en höginflationsvaluta som funktionell valuta) som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

(a) tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagens kurs;

Forts. Not 2

(b) intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs (såvida denna genomsnittliga kurs utgör en rimlig approximation av den ackumulerade effekten av de kurser som gäller på transaktionsdagen, annars omräknas intäkter och kostnader till transaktionsdagens kurs), och (c) alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs. Valutakursdifferenser redovisas i övrigt totalresultat.

2.5 Klassificeringar

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader från balansdagen.

2.6 Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill uppstår vid förvärv av dotterbolag och avser det belopp varmed köpeskillingen överstiger HANZAs andel i det verkliga värdet av identifierbara tillgångar, skulder och eventualefterpliktelser i det förvärvade bolaget samt det verkliga värdet på innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget.

I syfte att testa nedskrivningsbehov, fördelas goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv till kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas bli gynnade av synergier från förvärvet. Varje enhet eller grupp av enheter som goodwill har fördelats till motsvarar den lägsta nivå i koncernen på vilken goodwillen i fråga övervakas i den interna styrningen.

Goodwill övervakas på rörelsesegmentnivå.

Goodwill nedskrivningstestas årligen eller oftare om händelser eller ändringar i förhållanden indikerar en möjlig värdeminskning. Det redovisade värdet av goodwill jämförs med återvinningsvärdet, vilket är det högsta av nyttjandevärdet och det verkliga värdet minus försäljningskostnader. Eventuell nedskrivning redovisas omedelbart som en kostnad och återförs inte.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar utgörs av programvarulicenser och balanserade kostnader för att implementera programvara. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentliga restvärden. Avskrivningstiden för övriga immateriella tillgångar är högst 3 år.

2.7 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde för en ersatt del tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Varje del av en materiell anläggningstillgång med ett anskaffningsvärde som är betydande i förhållande till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde skrivs av separat. Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på övriga tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet över den beräknade nyttjandeperioden, görs linjärt enligt följande:

Byggnader	25–40 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Kontraktstiden, dock högst 20 år.
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–10 år
Inventarier, verktyg och installationer	5–10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod prövas vid varje rapportperiods slut och justeras vid behov. En tillgångs redovisade värde skrivs omgående ner till dess återvinningsvärde om tillgångens redovisade värde överstiger dess bedömda återvinningsvärde.

Vinster och förluster vid avyttring av en materiell anläggningstillgång fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkten och det redovisade värdet och redovisas i övriga rörelseintäkter respektive övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.8 Nedskrivningar av icke-finansiella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod, exempelvis goodwill, skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar (andra än goodwill) som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

2.9 Finansiella instrument – generellt

Finansiella instrument finns i många olika balansposter och finns beskrivna under 2.9-2.14.

2.9.1 Klassificering

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar och skulder i följande kategorier: finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, finansiella tillgångar som kan säljas samt övriga finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången eller skulden förvärvades.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella instrument som innehas för handel. Derivatinstrument klassificeras som att de innehas för handel om de inte är identifierade som säkringar. Koncernen klassificerar derivatinstrument i denna kategori. Koncernen hade inga väsentliga derivatinstrument per 2017-12-31 eller 2016-12-31.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättnings-tillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Koncernens "lånefordringar och kundfordringar" utgörs av kundfordringar och likvida medel (se Not 2.11 och 2.12) samt de finansiella instrument som redovisas bland övriga fordringar.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är tillgångar som inte är derivat och där tillgångarna identifierats som att de kan säljas eller inte har klassificerats i någon av övriga kategorier. De ingår i anläggningstillgångar om ledningen inte har för avsikt att avyttra

Forts. Not 2

tillgången inom 12 månader efter rapportperiodens slut. Koncernens "finansiella tillgångar som kan säljas" utgörs av posten andra långfristiga värdepappersinnehav i balansräkningen vilka ska redovisas till verkligt värde och ligger i nivå 3. Dessa utgör ett litet belopp för vilka bokfört värde anses reflektera verkligt värde.

Övriga finansiella skulder

Koncernens lång- och kortfristiga skulder till kreditinstitut, konvertibla lån, övriga långfristiga skulder, checkräkningskredit, övriga räntebärande skulder, leverantörsskulder och den del av övriga kortfristiga skulder som avser finansiella instrument klassificeras som övriga finansiella skulder.

2.9.2 Redovisning och värdering

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som kan säljas utgörs av innehav i onoterade aktier. Det verkliga värdet har inte kunnat beräknas på ett tillförlitligt sätt, innehavet värderas därmed till anskaffningsvärde. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet har fullgjorts eller på annat sätt utsläcks.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar samt övriga finansiella skulder redovisas efter anskaffningstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, resultatredovisas i den period då de uppstår och ingår i finansnettot eftersom det härrör från finansieringsverksamheten.

2.9.3 Kvittning av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen, endast när det finns en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och en avsikt att reglera dem med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Den legala rättigheten får inte vara beroende av framtida händelser och den måste vara rättsligt bindande för företaget och motparten både i den normala affärsverksamheten och i fall av betalningsinställelse, insolvens eller konkurs.

I boksluten 2017-12-31 och 2016-12-31 har inga kvittningsbara finansiella instrument identifierats.

2.9.4 Nedskrivning finansiella instrument

Tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde (lånefordringar och kundfordringar)

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. En finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar har ett nedskrivningsbehov och skrivs ned endast om det finns objektiva bevis för ett nedskrivningsbehov till följd av att en eller flera händelser inträffat efter det att tillgången redovisats första gången och att denna händelse har inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången eller grupp av finansiella tillgångar som kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av uppskattade framtida kassa-

flöden diskonterade till den finansiella tillgångens ursprungliga effektiva ränta. Tillgångens redovisade värde skrivs ned och nedskrivningsbeloppet redovisas i koncernens resultaträkning inom övriga externa kostnader. Om nedskrivningsbehovet minskar i en efterföljande period och minskningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter att nedskrivningen redovisades, redovisas återföringen av den tidigare redovisade nedskrivningen i koncernens resultaträkning inom övriga externa kostnader.

2.10 Derivatinstrument

Derivatinstrument är finansiella instrument som redovisas i balansräkningen på affärsdagen och värderas till verkligt värde, både initialt och vid efterföljande omvärderingar. Den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering redovisas i resultaträkningen i rörelse-resultatet då kraven för säkringsredovisning inte uppfylls.

Det verkliga värdet på ett derivatinstrument klassificeras som anläggningstillgång eller långfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid är längre än 12 månader, och som omsättningstillgång eller kortfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid understiger 12 månader.

2.11 Kundfordringar

Kundfordringar är finansiella instrument som består av belopp som ska betalas av kunder för sålda varor och tjänster i den löpande verksamheten. Om betalning förväntas inom ett år, klassificeras de som omsättningstillgångar. Om inte, redovisas de som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till belopp som väntas inflyta det vill säga minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Koncernens bolag har ingått avtal om avyttring och belåning av kundfakturer (factoring). Avyttrade kundfordringar tas bort från balansräkningen i de fall väsentliga risker och förmåner övergår till köparen vid avyttring. För dessa redovisas de garantier som lämnas som en eventalförpliktelse. I de fall väsentliga risker och förmåner som är förknippade med äganderätten kvarstår hos koncernen redovisas dessa kundfordringar som tillgångar och de upptagna krediterna som kortfristiga skulder hos kreditinstitut. De belånade kundfordringarna redovisas då även under ställda säkerheter. Belånade kundfordringar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från kundfordran har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Kostnader för factoring redovisas som en finansiell kostnad.

2.12 Likvida medel

Likvida medel är finansiella instrument och innefattar, i såväl balansräkningen som i rapporten över kassaflöden, banktillgodohavanden.

2.13 Leverantörsskulder

Leverantörsskulder är finansiella instrument och avser förpliktelser att betala för varor och tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år. Om inte, redovisas de som långfristiga skulder.

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde.

2.14 Upplåning

Skulder till kreditinstitut redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållit belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Konvertibla lån delas upp i en räntebärande skulddel som redovisas på motsvarande sätt som skulder till kreditinstitut och en eget kapitaldel.

Forts. Not 2

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter rapportperiodens slut.

Checkräkningskredit redovisas på egen rad bland kortfristiga skulder i balansräkningen.

2.15 Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader.

2.16 Aktuell och uppskjuten skatt

Årets skattekostnad omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderbolaget och dess dotterbolag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter.

Uppskjuten skatt redovisas, enligt balansräkningsmetoden, på temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och deras redovisade värden i koncernredovisningen. I de fall bolaget kan styra tidpunkten för realisering av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att det kommer att ske inom överskådlig framtid redovisas ingen uppskjuten skatt. Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar på underskottsavdrag redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka underskotten kan utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder, de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänförs till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt och det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalningar.

2.17 Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig legal eller informell förpliktelse som följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av vad som kommer att krävas för att reglera den befintliga förpliktelsen. Där effekten av när i tiden betalningen väntas ske är väsentlig, beräknas avsättningen genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet.

2.18 Ersättningar till anställda

(a) Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

(b) Pensionsförpliktelser

Koncernföretagen har olika planer för ersättningar efter avslutad anställning, inklusive förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner.

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter om denna juridiska enhet inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder. En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som inte är avgiftsbestämd.

Utmärkande för förmånsbestämda planer är att de anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och lön.

Koncernen innehar endast förmånsbestämda pensionsåtaganden genom en försäkring i Alecta. Denna pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd pensionsplan, se Not 32.

För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till offentligt eller privat administrerade pensionsförsäkringsplaner på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Förutbetalda avgifter redovisas som en tillgång i den utsträckning som kontant återbetalning eller minskning av framtida betalningar kan komma koncernen tillgodo.

(c) Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställd anställning sagts upp av koncernen före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar ersättningar vid uppsägning vid den tidigaste av följande tidpunkter: (a) när koncernen inte längre har möjlighet att återkalla erbjudandet om ersättning; och (b) när företaget redovisar utgifter för en omstrukturering som är inom tillämpningsområdet för IAS 37 och som innebär utbetalning av avgångsvederlag. I det fall företaget har lämnat ett erbjudande för att uppmuntra till frivillig avgång, beräknas ersättningar vid uppsägning baserat på det antal anställda som beräknas acceptera erbjudandet. Förmåner som förfaller mer än 12 månader efter rapportperiodens slut diskonteras till nuvärde.

2.19 Aktierelaterade ersättningar

Koncernen hade vid ingången av 2016 en aktierelaterad ersättningsplan där regleringen avsågs göras med eget kapitalinstrument (optioner) och där företaget erhöll tjänster från anställda som vederlag för koncernens eget kapitalinstrument. Verkligt värde på den tjänstgöring som berättigade anställda till tilldelning av optioner kostnadsfördes löpande. Det kostnadsförda beloppet baserades på verkligt värde på de tilldelade optionerna. Detta optionsprogram avslutades under 2016 utan att aktier tecknades varvid beräknad återstående kostnad för programmet har kostnadsfördes.

2.20 Intäktsredovisning

Intäkter värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas, och motsvarar de belopp som erhålls för sålda varor efter avdrag för rabatter, returer och mervärdesskatt.

Koncernen redovisar en intäkt när dessa belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och särskilda kriterier har uppfyllts för var och en av koncernens verksamheter såsom beskrivs nedan. Koncernen grundar sina bedömningar av returer på historiska utfall och beaktar då typ av kund, typ av transaktion och speciella omständigheter i varje enskilt fall.

Försäljning av varor

Försäljning av varor och tillverkningstjänster redovisas vid leverans av produkter och tjänster till kunden, i enlighet med leveransvillkoren.

Ränteintäkter

Ränteintäkter intäktsredovisas med tillämpning av effektivräntemetoden.

2.21 Leasing

Leasing där en väsentlig del av riskerna och fördelarna med ägande behålls av leasegivaren klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden (efter avdrag för

Forts. Not 2

eventuella incitament från leasegivaren) kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Koncernen leasar vissa materiella anläggningstillgångar. Leasingavtal avseende anläggningstillgångar där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Vid leasingperiodens början redovisas finansiell leasing i balansräkningen till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna.

Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i balansräkningens poster för skulder till kreditinstitut. Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av enligt samma principer som andra materiella anläggningstillgångar, se 2.7.

2.22 Statliga bidrag

Bidrag från staten redovisas till verkligt värde då det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och företaget kommer uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag avsedda att täcka investeringar i materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar reducerar tillgångarnas anskaffningsvärden och därmed det avskrivningsbara beloppet.

2.23 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Denna innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medfört in eller utbetalningar under året samt för eventuella intäkter och kostnader som hänförs till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden.

2.24 Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya stamaktier eller optioner redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

2.25 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar Årsredovisningslagen och RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

De viktigaste skillnaderna mellan redovisningsprinciperna för koncernen och moderbolaget framgår nedan.

Uppställningsformer

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Rapport över förändring av eget kapital följer också koncernens uppställningsform men ska innehålla de kolumner som anges i ÅRL. Vidare innebär det skillnad i benämningar, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende finansiella intäkter och kostnader och eget kapital.

Andelar i dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet inkluderas förvävsrelaterade kostnader och eventuella tilläggsköpeskillningar.

När det finns en indikation på att andelar i dotterbolag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posten "Resultat från andelar i koncernföretag".

Finansiella instrument

IAS 39 tillämpas ej i moderbolaget och finansiella instrument värderas till anskaffningsvärde med tillämpning av lägsta värdets princip.

Borgensåtaganden/finansiella garantier

Moderbolaget har tecknat borgensförbindelser till förmån för dotterbolag. En sådan förpliktelse klassificeras enligt IFRS som ett finansiellt garantiavtal. För dessa avtal tillämpar moderbolaget lätttnadsregeln i RFR 2 (IAS39) p2, och redovisar därmed borgensförbindelsen som en eventalförpliktelse. När företaget bedömer att det sannolikt kommer att krävas en betalning för att reglera ett åtagande, görs en avsättning.

Koncernbidrag

Moderbolaget redovisar såväl erhållna som lämnade koncernbidrag som bokslutsdisposition.

NOT 3 Finansiell riskhantering

3.1 Finansiella riskfaktorer

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (valutarisk, ränterisk i verkligt värde och ränterisk i kassaflödet), kreditrisk och likviditetsrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av koncernledningen enligt policies som fastställts av styrelsen. Koncernfinans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar skriftliga policies såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk, användning av derivatinstrument och finansiella instrument som inte är derivat samt placering av överlikviditet.

Nedan beskrivs koncernen bedömda riskexponering med åtföljande riskhantering.

(a) Marknadsrisk

(i) Valutarisk

Koncernen verkar internationellt och utsätts för valutarisker som uppstår från olika valutaexponeringar, framför allt avseende euro

(EUR), tjeckisk krona (CZK) polska zloty (PLN), USA dollar (USD) och kinesiska yuan (CNY). Valutarisk uppstår genom framtida affärstransaktioner, redovisade tillgångar och skulder samt nettoinvesteringar i utlandsverksamheter. I koncernen finns exponering i den externa upplåningen då denna delvis sker i annan valuta än den funktionella valutan. Omräkningsexponering i övriga finansiella fordringar och skulder bedöms som liten då dessa poster i allt väsentligt är nominerade i de enskilda koncernbolagens funktionella valutor.

Företagsledningen har infört en policy som kräver av koncernföretagen att dessa hanterar sin valutakursrisk mot sin funktionella valuta. Detta sker i första hand genom att samma valuta används för materialinköp som fakturering eller genom valutaklausuler mot kund eller materialleverantör. För att hantera den kvarvarande valutarisk som uppkommer från framtida affärstransaktioner och redovisade tillgångar och skulder, använder koncernföretagen terminskontrakt då exponeringen är väsentlig. Valutarisker uppstår när framtida affärstransaktioner eller redovisade tillgångar eller skulder uttrycks i en valuta som inte är enhetens funktionella valuta.

Koncernens riskhanteringspolicy är att säkra mellan 60-70 procent av förväntade kassaflöden i varje större valuta för de följande 12 månaderna. Per den 31 december 2017 och 2016 förelåg endast obetydliga valutasäkringsåtgärder.

Koncernen har ett antal innehav i utlandsverksamheter (EUR, CZK, PLN och CNY) vilkas nettotillgångar exponeras för valutatarisk. Valutaexponering som uppstår från nettotillgångarna i koncernens utlandsverksamheter hanteras delvis genom utlåning till dotterbolagen. Utlåningen betraktas som en del av investeringen då reglering inte är planerad eller troligen inte kommer att ske inom överskådlig framtid och valutakursdifferenser redovisas i övrigt totalresultat. Någon säkring av nettotillgångar i dotterbolag utöver utlåning till dotterbolagen görs inte.

Om den svenska kronan hade försvagats med 1 procent i förhållande till EUR med alla andra variabler konstanta, skulle årets resultat per den 31 december 2017 ha påverkats med 0,2 (0,0) MSEK. Vid en motsvarande försvagning i förhållande till PLN skulle årets resultat ha påverkats med 0,1 (0,0) MSEK.

En förstärkning eller försvagning av den svenska kronan i förhållande till CZK eller CNY skulle endast ha haft marginell effekt på årets resultat per den 31 december 2017.

(ii) Ränterisk avseende kassaflöden och verkliga värden

Eftersom koncernen inte innehar några väsentliga räntebärande tillgångar är koncernens intäkter och kassaflöde från den löpande verksamheten i allt väsentligt oberoende av förändringar i marknadsräntor. Koncernens ränterisk uppstår genom långfristig upplåning. Upplåning som görs med rörlig ränta utsätter koncernen för ränterisk avseende kassaflöde vilken delvis neutraliseras av kassamedel med rörlig ränta. Upplåning som görs med fast ränta utsätter koncernen för ränterisk avseende verkligt värde.

Koncernen analyserar sin exponering för ränterisk dynamiskt. Olika scenarier simuleras, varvid refinansiering, omsättning av befintliga positioner, alternativ finansiering och säkring beaktas. Med dessa scenarier som utgångspunkt beräknar koncernen den inverkan på resultatet som en angiven ränteändring skulle ha. För varje simulering används samma ränteändring för alla valutor. Scenarierna simuleras bara för de skulder som utgör de största räntebärande positionerna.

Genomförda simuleringar utvisar att effekten på resultatet av en ändring av räntenivån med 1 procentenhet skulle vara en maximal ökning med 1,7 MSEK (2,3) respektive minskning med 1,7 MSEK (2,3).

(b) Kreditrisk

Kreditrisk hanteras på koncernnivå, med undantag för kreditrisk avseende utestående kundfordringar. Varje koncernföretag ansvarar för att, med stöd av koncernens centrala finansfunktion, följa upp och analysera kreditrisken för varje ny kund innan standardvillkor för betalning och leverans erbjuds. Kreditrisk uppstår genom likvida medel, derivatinstrument och tillgodohavanden hos banker och finansinstitut samt kreditexponeringar gentemot kunder, inklusive utestående fordringar och avtalade transaktioner. Endast banker och finansinstitut som av oberoende värderare fått lägst kreditrating "A" accepteras. Om kunders kreditvärdighet bedöms av oberoende värderare, används dessa bedömningar. I de fall då ingen oberoende kreditbedömning finns, görs en riskbedömning av kundens kreditvärdighet där dennes finansiella ställning beaktas, liksom tidigare erfarenheter och andra faktorer. Individuella riskmiter fastställs baserat på interna eller externa kreditbedömningar i enlighet med de gränser som satts av styrelsen. Användningen av kreditgränser följs upp regelbundet. Vid låg kreditvärdighet kan förskott från kunden begäras. Se Not 20 för ytterligare upplysningar om kundfordringar.

(c) Likviditetsrisk

Kassaflödesprognoser upprättas av koncernens rörelsedrivande företag och aggregeras av Koncernfinans. Koncernfinans följer noga rullande prognoser för koncernens likviditetsreserv för att säkerställa att koncernen har tillräckligt med kassamedel för att möta behovet i den löpande verksamheten samtidigt som koncernen bibehåller tillräckligt med utrymme på avtalade kreditfaciliteter som inte nyttjats (se Not 25) så att koncernen inte bryter mot lånelimiten eller lånevillkor (där tillämpligt) på några av koncernens

lånefaciliteter. Sådana prognoser beaktar koncernens planer för skuldsanering, uppfyllelse av lånevillkor, uppfyllelse av interna balansräkningsbaserade resultatmått och, om tillämpligt, externa tillsyns- eller legala krav – till exempel valutarestriktioner.

HANZAs finansiella ställning har stärkts under året. I början av året konverterades ett lån om 14 MSEK till eget kapital samtidigt som ett lån omförhandlades så att 31,3 MSEK som förra året redovisades som kortfristiga omvandlades till långfristiga med en löptid på 1 till 3 år. Därtill har verksamheten även ett positivt kassaflöde. Sammantaget görs därmed bedömningen att HANZA ska klara av att finansiera den löpande verksamheten.

Överskottslikviditet i koncernens rörelsedrivande företag, överstigande den del som krävs för att hantera rörelsekapitalbehov, överförs till Koncernfinans. Överskottslikviditet används i första hand för att minska checkräkningskrediter. I andra hand placerar koncernfinans överskottslikviditet på räntebärande avräkningskonton, tidsbunden inlåning, penningmarknadsinstrument och omsättningsbara värdepapper, beroende på vilket instrument som har lämplig löptid eller tillräcklig likviditet för att tillgodose utrymmet som bestäms av ovan nämnda prognoser. På balansdagen hade koncernen likvida medel på 56,1 MSEK (24,1) samt outnyttjade checkkrediter på 29,1 MSEK (21,3) för hantering av likviditetsrisken.

Nedanstående tabeller analyserar koncernen och moderbolagets icke derivata finansiella skulder uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen. De belopp som anges i tabellen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena.

MSEK Koncernen 31 december 2017	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Skulder till kreditinstitut	39,8	35,7	50,3	4,2
Checkräkningskredit	68,8	–	–	–
Övriga räntebärande skulder	2,1	–	–	–
Leverantörs-skulder	167,4	–	–	–
Övriga kortfristiga skulder	20,7	–	–	–
Summa	298,8	35,7	50,3	4,2

MSEK Koncernen 31 december 2016	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Skulder till kreditinstitut	87,9	30,2	40,8	2,1
Konvertibelt lån	16,8	–	–	–
Checkräkningskredit	74,5	–	–	–
Övriga räntebärande skulder	7,2	–	–	–
Leverantörs-skulder	155,2	–	–	–
Övriga kortfristiga skulder	7,7	–	–	–
Summa	349,3	30,2	40,8	2,1

Forts. Not 3

MSEK Moderbolaget 31 december 2017	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år
Skulder till kreditinstitut	8,1	4,7	4,9
Övriga räntebärande skulder	2,1	–	–
Leverantörsskulder	1,1	–	–
Skuld till koncernföretag	3,3	–	–
Övriga kortfristiga skulder	1,5	–	–
Summa	16,1	4,7	4,9

MSEK Moderbolaget 31 december 2016	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år
Skulder till kreditinstitut	6,9	6,8	–
Konvertibelt lån	16,8	–	–
Övriga räntebärande skulder	7,1	–	–
Leverantörsskulder	0,9	–	–
Skuld till koncernföretag	0,1	9,6	–
Övriga kortfristiga skulder	0,1	–	–
Summa	31,9	16,4	–

3.2 Hantering av kapital

Koncernens mål avseende kapitalstrukturen är att trygga koncernens förmåga att fortsätta sin verksamhet, så att den kan fortsätta att generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter och att upprätthålla en optimal kapitalstruktur för att hålla kostnaderna för kapitalet nere.

För att upprätthålla eller justera kapitalstrukturen, kan koncernen förändra den utdelning som betalas till aktieägarna, återbetala kapital till aktieägarna, utfärda nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna.

På samma sätt som andra företag i branschen bedömer koncernen kapitalet på basis av nettoskudsättningsgraden. Detta

nyckeltal beräknas som nettoskuld dividerad med totalt eget kapital. Nettoskuld beräknas som total upplåning (omfattande posterna kortfristig upplåning och långfristig upplåning i koncernens balansräkning) med avdrag för likvida medel.

Nettoskudsättningsgraden per 31 december var som följer:

	2017	2016	2015
Total upplåning (Not 25)	198,1	250,8	293,0
Avgår: likvida medel (Not 23)	-56,1	-24,1	-48,8
Nettoskuld	142,0	226,7	244,2
Totalt eget kapital	309,3	268,8	254,1
Skudsättningsgrad, %	46	84	96

Minskningen av skudsättningsgraden under 2017 förklaras främst av att upplåningen minskats med hjälp av ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten samt att årets investeringar har kunnat finansieras genom försäljning av fastigheter och maskiner som inte längre användes i verksamheten.

3.3 Beräkning av verkligt värde

Samtliga finansiella tillgångar och skulder redovisas i balansräkningen till upplupet anskaffningsvärde utom andra långfristiga värdepappersinnehav som ska redovisas till verkligt värde i nivå 3. Anskaffningsvärdet på dessa uppgår endast till 0,3 MSEK. Koncernen har inga indikationer på att detta inte utgör en rimlig värdering till verkligt värde. Utöver detta har koncernen och moderbolaget inga finansiella tillgångar eller skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Koncernens upplåning består av ett större antal kontrakt upptagna vid olika tillfällen och med olika löptider. Huvuddelen av lånen löper med rörlig ränta. Mot denna bakgrund kan redovisade värden anses ge en god approximation av verkliga värden.

Kundfordringar, leverantörsskulder samt övriga kortfristiga fordringar och skulder har en kvarstående livslängd på mindre än ett år. Redovisat värde anses reflektera verkligt värde.

NOT 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår behandlas i huvuddrag nedan.

(a) Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs i Not 2.6. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställs genom beräkning av nyttjandevärde. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras om bland annat framtida kassaflöden. Ytterligare information om uppskattningarna framgår av Not 14. Koncernens goodwill uppgick vid årets slut till 147,6 MSEK (145,1).

(b) Värdering av underskottsavdrag

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för uppskjutna skattefordringar avseende skattemässiga underskottsavdrag. Dessutom undersöker koncernen ifall

det är tillämpligt att aktivera nya uppskjutna skattefordringar avseende årets skattemässiga underskottsavdrag eller tidigare underskottsavdrag för vilka sannolikheten ökat att de ska kunna utnyttjas. Uppskjuten skattefordran redovisas endast för underskottsavdrag för vilka det är sannolikt att de kan nyttjas mot framtida skattepliktiga överskott och mot skattepliktiga temporära skillnader. HANZA har redovisat uppskjuten skattefordran för de underskottsavdrag som finns i Sverige då det bedöms sannolikt att dessa underskottsavdrag kan nyttjas mot framtida överskott.

Underskottsavdrag för vilka uppskjuten skatt inte redovisas uppgick per den 31 december 2017 till 77,7 MSEK (68,6).

(c) Värdering av uppskjuten skatteskuld

I Estland utgår ingen inkomstskatt på redovisat resultat. Skatt (för närvarande 21,0 procent) tas istället ut på bruttodelning när balanserade vinstmedel delas ut. HANZA kan styra tidpunkten för utdelning och bedömer att det inte är sannolikt att återföring kommer att ske inom överskådlig framtid varför ingen redovisning av uppskjuten skatteskuld görs. Denna bedömning omprövas årligen. På balansdagen uppgick utdelningsbara medel i de estniska bolagen till 176,6 MSEK (156,1).

(d) Redovisning av avyttrade kundfordringar

En del av HANZAs finansiering är att kundfordringar avyttras till extern part. Då förmåner och risker i dessa fall övergått till den externa parten är dessa kundfordringar borttagna från balansräkningen. För mer information se Not 20 Kundfordringar.

NOT 5 Segmentsinformation

Verkställande direktören är koncernens högste verkställande beslutsfattare. Företagsledningen har fastställt rörelsesegmenten baserat på den information som behandlas av verkställande direktören och som används som underlag för att fördela resurser och utvärdera resultat.

Verkställande direktören bedömer verksamheten utifrån tillverkningsteknologi: Mekanik och Elektronik, samt koncernövergripande affärsutveckling.

Verkställande direktören bedömer rörelsesegmentens resultat baserat på EBIT. Vissa kostnader för koncernövergripande affärs-

utveckling fördelas inte ut på rörelsesegmenten. Dessa redovisas nedan som Affärsutveckling. Ränteintäkter och räntekostnader fördelas inte på segmenten, eftersom de påverkas av åtgärder som vidtas av den centrala finansförvaltningen, som handhar koncernens kassalikviditet.

Intäkter

Försäljning mellan segment sker på marknadsmässiga villkor. De intäkter från externa parter som rapporteras till koncernledningen värderas på samma sätt som i resultaträkningen.

Resultatinformation per segment					2016			
	Mekanik	Elektronik	Affärs- utveckling	Totalt	Mekanik	Elektronik	Affärs- utveckling	Totalt
Intäkter								
Segmentens intäkter	910,1	532,4	1,0	1 443,5	867,2	480,8	1,1	1 349,1
Avgår försäljning mellan segment	-9,4	-34,4	–	-43,8	-12,1	-31,2	–	-43,3
Summa intäkter från externa kunder	900,7	498,0	1,0	1,399,7	855,1	449,6	1,1	1305,8
Resultat								
EBIT – Rörelseresultat	2,4	37,4	-4,1	35,7	6,0	24,0	-4,8	25,2
Finansiella poster				-16,3				-21,7
Resultat före skatt				19,4				3,5
Resultat exklusive engångsposter								
Rörelseresultat	2,4	37,4	-4,1	35,7	6,0	24,0	-4,8	25,2
Justering engångsposter, se nedan	1,6	–	2,6	4,2	9,7	–	-0,7	9,0
Resultat exklusive engångsposter	4,0	37,4	-1,5	39,9	15,7	24,0	-5,5	34,2
Engångsposter i rörelseresultatet								
Omvärdering tilläggslikvid	–	–	–	–	–	–	1,7	1,7
Förvärvskostnader	–	–	-1,4	-1,4	–	–	0,4	0,4
Omstrukturering	-4,0	–	-1,2	-5,2	-16,3	–	-1,4	-17,7
Realisationsvinst fastigheter	2,4	–	–	2,4	6,6	–	–	6,6
Summa engångsposter	-1,6	–	-2,6	-4,2	-9,7	–	0,7	-9,0
Övrig resultatinformation								
Avskrivningar	-35,9	-7,1	-0,4	-43,4	-40,6	-6,9	–	-47,5
Nedskrivningar	-7,3	-1,1	–	-8,4	-2,3	-2,3	-0,4	-5,0

Forts. Not 5

Balansinformation och investeringar per segment i MSEK

	Tillgångar		Investeringar ¹⁾		Skulder	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Mekanik	545,9	614,8	13,5	37,9	287,0	326,4
Elektronik	301,0	221,1	6,8	8,3	158,8	122,2
Affärsutveckling	65,3	68,9	1,7	1,4	157,1	187,4
Eliminering	-142,4	-149,2	–	–	-142,4	-149,2
Summa koncernen	769,8	755,6	22,0	47,6	460,5	486,8

1) Investeringar avser investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Koncernövergripande information

Koncernens intäkter avser i sin helhet försäljning av varor.

Ingen enskild kund svarar för 10 procent eller mer av koncernens intäkter.

Nettoomsättning och anläggningstillgångar per geografisk marknad

Koncernen	Nettoomsättning		Anläggningstillgångar ¹⁾	
	2017	2016	2017	2016
Sverige	650,6	601,0	102,8	117,3
Finland	455,5	411,7	110,7	116,9
Estland	77,9	92,5	102,6	114,9
Övriga EU	93,8	77,2	34,4	31,6
Norge	25,0	21,4	–	–
Nordamerika	59,2	67,9	–	–
Övriga världen	37,7	34,1	6,7	8,4
Summa	1 399,7	1 305,8	357,2	389,1

1) Exklusive finansiella instrument och uppskjutna skattefordringar

NOT 6 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader**Koncernen**

Övriga rörelseintäkter	2017	2016
Resultat vid avyttring av anläggningstillgångar	8,1	11,3
Omvärdering av tilläggslikvid	–	1,7
Försäkringsersättning	–	0,7
Valutakursvinster	4,5	3,2
Skuldnedskrivning	7,3	–
Övriga poster	1,5	3,8
Summa övriga rörelseintäkter	21,4	20,7

Övriga rörelsekostnader	2017	2016
Resultat vid avyttring av anläggningstillgångar	-1,1	-0,5
Valutakursförluster	-3,3	-4,9
Övriga poster	-0,3	-1,1
Summa övriga rörelsekostnader	-4,7	-6,5

Moderbolaget

Övriga rörelseintäkter i moderbolaget föregående år, 1,7 MSEK avsåg omvärdering av tilläggslikvid för förvärvet av KA Elektronik AB.

NOT 7 Moderbolagets försäljning till och inköp från koncernföretag

Moderbolaget har under året fakturerat dotterbolagen 8,5 MSEK (7,5 MSEK) för koncerngemensamma tjänster. Moderbolaget har köpt koncerngemensamma tjänster från koncernföretag för 0,9 MSEK (0,8).

NOT 8 Ersättningar till revisorerna

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
EY				
Revisionsuppdrag	1,5	1,5	0,4	0,4
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	–	0,1	–	0,1
Summa	1,5	1,6	0,4	0,5
PwC				
Revisionsuppdrag	–	–	–	–
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	–	0,1	–	0,1
Summa	–	0,1	–	0,1
Övriga revisionsbolag				
Revisionsuppdrag	0,2	0,2	–	–
Summa	0,2	0,2	–	–
Totalt	1,7	1,9	0,4	0,6

Övriga revisionsbolag avser lokala revisionsföretag i Polen och Kina.

NOT 9 Ersättningar till anställda m.m.

Koncernen	2017	2016
Löner och andra ersättningar	250,6	247,7
Sociala avgifter	71,8	67,7
Pensionskostnad – avgiftsbestämda planer	16,8	17,4
Summa koncernen	339,2	332,8

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader

	2017				2016			
	Löner och andra ersättningar	(varav tantiem)	Sociala avgifter	(varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	(varav tantiem)	Sociala avgifter	(varav pensionskostnader)
Styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	11,6	0,1	5,5	2,2	10,8	0,1	4,1	1,7
Övriga anställda	239,0	0,8	83,1	14,6	236,9	0,4	81,0	15,7
Summa koncernen	250,6	0,9	88,6	16,8	247,7	0,5	85,1	17,4

För ytterligare information om ersättning till ledande befattningshavare, se Not 35 Transaktioner med närstående.

Könsfördelning i koncernen (inklusive dotterbolag) för styrelseledamöter och övriga ledande befattningshavare

Koncernen	2017		2016	
	Antal på balansdagen	Varav kvinnor	Antal på balansdagen	Varav kvinnor
Styrelseledamöter moderföretaget	5	1	4	–
Verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare samt dotterbolagsstyrelser	18	3	17	2
Summa koncernen	23	4	21	2

Dotterbolagens styrelser består nästan uteslutande av personer som är anställda inom koncernen och även ingår i gruppen ledande befattningshavare på någon nivå. Dessa redovisas därför tillsammans varvid varje person bara räknas en gång.

Medelantal anställda med geografisk fördelning per land

	2017		2016	
	Medelantal anställda	Varav kvinnor	Medelantal anställda	Varav kvinnor
Moderbolaget				
Sverige	2	–	2	–
Dotterbolag				
Sverige	201	79	216	77
Estland	735	249	774	244
Finland	80	4	104	14
Kina	73	37	68	36
Polen	153	121	128	98
Tjeckien	61	14	54	11
Summa dotterbolag	1 303	504	1 344	480
Summa koncernen	1 305	504	1 346	480

Moderbolaget hade under året 2 manliga anställda (2) som båda ingår i kategorin ledande befattningshavare. Utbetalda löner och ersättningar till styrelse, vd och andra ledande befattningshavare uppgick under året till 4,2 MSEK (4,2). Pensionskostnader till styrelse och vd uppgick till 1,0 MSEK (1,1) och övriga sociala avgifter enligt avtal uppgick till 1,3 MSEK (1,1). Inga löner eller ersättningar har i moderbolaget utbetalats till kategorin övriga anställda.

NOT 10 Resultat från finansiella poster

	Koncernen	
	2017	2016
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter på bank- tillgodohavanden	–	0,0
Valutakursvinster och förluster netto	–	–
Övriga finansiella intäkter	–	0,3
Summa finansiella intäkter	–	0,3
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	-11,2	-15,0
Valutakursvinster och förluster netto	-1,6	-3,4
Övriga finansiella kostnader	-3,5	-3,6
Summa finansiella kostnader	-16,3	-22,0
Summa finansiella poster – netto koncernen	-16,3	-21,7

Under året utbetalda räntor uppgår till 11,4 MSEK (15,5).

	Moderbolaget	
	2017	2016
Resultat från andelar i koncernföretag		
Utdelningar från koncernföretag	–	1,8
Realisationsvinst försäljning dotterföretag	–	0,3
Nedskrivningar av aktieägartillskott	–	–
Resultat från andelar i koncernföretag	–	2,1
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Ränteintäkter från koncernbolag	0,6	1,2
Summa övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	0,6	1,2
Räntekostnader och liknande resultatposter		
Räntekostnader externa	-1,4	-3,8
Räntekostnader till koncernbolag	-0,2	-0,4
Summa räntekostnader och liknande resultatposter	-1,6	-4,2
Summa finansiella poster – netto moderbolaget	-1,0	-0,9

Ränteintäkter från koncernbolag avser HANZA AB. Årets räntekostnader till koncernbolag avser Hanza Elektromekan AB.

NOT 11 Inkomstskatt/Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Skattekostnad i resultaträkningen				
Aktuell skatt:				
Aktuell skatt på årets resultat	-2,3	-1,5	–	–
Justeringar avseende tidigare år	-0,1	-0,2	–	–
Summa aktuell skatt	-2,4	-1,7	–	–
Uppskjuten skatt (se Not 16)				
Uppkomst och återförande av temporära skillnader	-0,6	0,1	0,2	1,3
Summa uppskjuten skatt	-0,6	0,1	0,2	1,3
Summa inkomstskatt	-3,0	-1,6	0,2	1,3

Avstämning av skattekostnad mot resultat före skatt

Inkomstskatten på resultatet skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle ha framkommit vid användning av svensk skattesats för det konsoliderade resultatet före skatt enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Resultat före skatt	19,4	3,5	-0,6	-3,8
Skatt enligt svensk skattesats	-4,2	-0,8	0,1	0,8
Skatteeffekter av:				
Avvikande skattesatser i utlandet	3,8	–	–	–
Ej skattepliktiga intäkter	0,1	1,2	0,1	0,5
Ej avdragsgilla kostnader	-0,8	0,0	–	–
Skattemässiga underskott för vilka ingen uppskjuten skattefordran redovisats	-1,8	-1,8	–	–
Justering avseende tidigare år	-0,1	-0,2	–	–
Skattekostnad	-3,0	-1,6	0,2	1,3

Vägd genomsnittlig skattesats för koncernen är 2 procent (23) och för moderbolaget 22 procent (22). Den låga skattesatsen för koncernen och den stora justeringen för avvikande skattesatser i utlandet beror på att en väsentlig del av koncernens resultat här-
rörde från Estland där vinster inte beskattas förrän vid utdelning och skattesatsen därför satts till 0 procent vid beräkningen.

NOT 12 Valutakurseffekter

	Koncernen		Moderbolaget	
Valutakursdifferenser i resultaträkningen	2017	2016	2017	2016
I rörelseresultatet	1,2	-1,7	0,0	0,0
I finansiella poster netto	-1,6	-3,4	–	–
Summa valutakursdifferenser	-0,4	-5,1	0,0	0,0

NOT 13 Resultat per aktie**Före utspädning**

Resultat per aktie före utspädning beräknas genom att det resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med ett vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under året.

Värden använda vid beräkning	2017	2016
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MSEK	16,4	1,9
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier	22 063 012	20 651 884
Resultat per aktie före utspädning, SEK	0,74	0,09

Efter utspädning

För beräkning av resultat per aktie efter utspädning justeras det vägda genomsnittliga antalet utestående stamaktier för utspäd-

ningseffekten av samtliga potentiella stamaktier. Moderbolaget har under året haft två kategorier av potentiella stamaktier som kan ha utspädningseffekt: konvertibla skuldebrev och teckningsoptioner. Vid utspädning för konvertibla skuldebrev justeras årets resultat för den ränta som kostnadsförts avseende de konvertibla skuldebrev vid beräkning av resultat per aktie efter utspädning.

Värden använda vid beräkning	2017	2016
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MSEK	16,4	1,9
Räntekostnad konvertibla skuldebrev återlägges, MSEK	0,2	1,7
Justerat resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MSEK	16,6	3,6
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier	22 063 012	20 651 884
Justering för beräknad utspädning konvertibler	260 996	1 538 917
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning	22 324 008	22 190 801
Beräknat resultat per aktie efter utspädning, SEK	0,74	0,16
Redovisat resultat per aktie efter utspädning, SEK	0,74	0,09

Redovisade resultat per aktie efter utspädning föregående år ned-sattes då det inte fick överstiga resultat per aktie före utspädning.

NOT 14 Immateriella tillgångar

Koncernen 2017	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Summa
Akkumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans	145,1	4,5	149,6
Inköp	–	3,9	3,9
Försäljningar och utrangeringar	–	-0,2	-0,2
Omräkningsdifferens	2,5	0,1	2,6
Utgående balans	147,6	8,3	155,9
Akkumulerade avskrivningar			
Ingående balans	–	-4,0	-4,0
Försäljningar och utrangeringar	–	-0,1	-0,1
Årets avskrivningar	–	-0,3	-0,3
Omräkningsdifferens	–	-0,1	-0,1
Utgående balans	–	-4,5	-4,5
Utgående redovisat värde	147,6	3,8	151,4

Koncernen 2016	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Summa
Akkumulerade anskaffningsvärde			
Ingående balans	141,4	4,2	145,6
Försäljningar och utrangeringar	–	0,1	0,1
Omräkningsdifferens	3,7	0,2	3,9
Utgående balans	145,1	4,5	149,6
Akkumulerade avskrivningar			
Ingående balans	–	-3,9	-3,9
Försäljningar och utrangeringar	–	-0,2	-0,2
Årets avskrivningar	–	0,3	0,3
Omräkningsdifferens	–	-0,2	-0,2
Utgående balans	–	-4,0	-4,0
Utgående redovisat värde	145,1	0,5	145,6

Koncernen har inga ackumulerade nedskrivningar.

Övriga immateriella tillgångar består i huvudsak av programvarulicenser och balanserade kostnader för att implementera programvara.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Ledningen bedömer verksamhetens prestation utifrån tillverkningsteknologi: Mekanik och Elektronik. Goodwill övervakas av ledningen på rörelsesegmentsnivå. Följande är en sammanställning av goodwill fördelat på varje rörelsesegment:

2017	Mekanik	Elektronik	Summa
Ingående balans	104,8	40,3	145,1
Omräkningsdifferens	2,0	0,5	2,5
Utgående balans	106,8	40,8	147,6
2016	Mekanik	Elektronik	Summa
Ingående balans	101,9	39,5	141,4
Omräkningsdifferens	2,9	0,8	3,7
Utgående balans	104,8	40,3	145,1

Återvinningsbart belopp för en kassagenererande enhet (KGE) har fastställts baserat på beräkningar av nyttjandevärde. Dessa beräkningar utgår från uppskattade framtida kassaflöden före skatt baserade på finansiella budgetar som godkänts av företagsledningen och som täcker en femårsperiod. Kassaflöden bortom femårsperioden extrapoleras med hjälp av bedömd tillväxttakt enligt uppgift nedan. Tillväxttakten överstiger inte den långfristiga tillväxttakten för tillverkningsindustrin där berörd KGE verkar.

Väsentliga antaganden som använts för beräkningar av nyttjandevärden:

	2017		2016	
	Mekanik	Elektronik	Mekanik	Elektronik
Årlig volymtillväxt* %	3,0	4,1	3,3	3,6
Långsiktig tillväxttakt** %	2,0	2,0	2,0	2,0
Diskonteringsränta*** %	13,7	13,0	15,3	15,3

* Genomsnittlig årlig volymtillväxt för de första fem åren.

** Vägd genomsnittlig tillväxttakt använd för att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden.

*** Diskonteringsränta före skatt använd vid nuvärdeberäkning av uppskattade framtida kassaflöden.

Ovanstående antaganden har använts för att analysera varje KGE inom respektive rörelsesegment.

Ledningen har bedömt att den årliga volymtillväxten för varje KGE över den femåriga prognosperioden är ett viktigt antagande. Försäljningsvolymen i respektive period är den huvudsakliga orsaken till utvecklingen av intäkter och kostnader. Den årliga volymtillväxten baseras på tidigare resultat och ledningens förväntningar på marknadsutvecklingen. Den långsiktiga tillväxttakt som används överensstämmer med de prognoser som finns i branschrapporter. De diskonteringsräntor som används anges före skatt och återspeglar specifika risker som gäller för de olika rörelsesegmenten. Nedskrivningstestet har inte resulterat i att något nedskrivningsbehov har identifierats.

Om den budgeterade rörelsemarginal som användes vid beräkningen av nyttjandevärdet för den kassagenererande enheten mekanik hade avvikit 25 procent från ledningens bedömning per 31 december 2017, skulle koncernen ha gjort nedskrivningar av goodwill på 50 MSEK (54). Motsvarande minskning av rörelsemarginal för elektronik hade inte föranlett någon nedskrivning (föregående år ingen nedskrivning).

Om den uppskattade kapitalkostnad som använts vid fastställande av diskonteringsräntan före skatt för den kassagenererande enheten mekanik hade varit 3 procentenheter högre än ledningens bedömning, skulle koncernen ha skrivit ner goodwill med 33 MSEK (42). Motsvarande ökning av diskonteringsräntan för elektronik hade inte föranlett någon nedskrivning (föregående år ingen nedskrivning). Vid diskonteringsränta före skatt som är 1,6 % (1,3) högre för mekanik och 19,3 % (5,6) högre för elektronik, jämfört med de diskonteringsräntor som använts vid nedskrivningsprövningarna för resp affärsområde, uppstår nedskrivningsbehov av goodwill.

NOT 15 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen 2017	Byggnader och mark	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	94,6	3,4	382,7	44,1	524,8
Inköp	1,2	0,2	14,8	1,9	18,1
Försäljningar och utrangeringar	-8,7	-0,1	-52,4	-0,3	-61,5
Omklassificeringar	-0,8	–	0,8	–	–
Omräkningsdifferens	4,3	0,1	6,6	0,4	11,4
Utgående balans	90,6	3,6	352,5	46,1	492,8
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-9,0	-1,9	-235,2	-35,2	-281,3
Försäljningar och utrangeringar	3,5	–	39,2	0,1	42,8
Årets avskrivningar	-3,4	-0,5	-36,4	-2,8	-43,1
Omklassificeringar	-0,5	–	0,4	0,1	–
Omräkningsdifferens	-0,6	–	-4,6	-0,2	-5,4
Utgående balans	-10,0	-2,4	-236,6	-38,0	-287,0
Utgående redovisat värde	80,6	1,2	115,9	8,1	205,8
Koncernen 2016	Byggnader och mark	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	97,2	2,8	374,4	45,7	520,1
Inköp	8,4	0,4	36,6	2,2	47,6
Försäljningar och utrangeringar	-14,9	–	-35,5	-5,8	-56,2
Omklassificeringar	–	–	-1,5	1,5	–
Omräkningsdifferens	3,9	0,2	8,7	0,5	13,3
Utgående balans	94,6	3,4	382,7	44,1	524,8
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-10,1	-1,3	-222,2	-33,5	-267,1
Försäljningar och utrangeringar	5,0	–	33,2	0,8	39,0
Årets avskrivningar	-3,6	-0,5	-41,3	-2,4	-47,8
Omklassificeringar	–	–	-0,1	0,1	–
Omräkningsdifferens	-0,3	-0,1	-4,8	-0,2	-5,4
Utgående balans	-9,0	-1,9	-235,2	-35,2	-281,3
Utgående redovisat värde	85,6	1,5	147,5	8,9	243,5

Anläggningstillgångar som innehas genom finansiell leasing

I främst posten maskiner och andra tekniska anläggningar men även i inventarier, verktyg och installationer ingår leasingobjekt som koncernen innehar enligt icke uppsägningsbara finansiella leasingavtal. Återstående leasingperiod varierar mellan 1 och 5 år. Beloppen för dessa leasingobjekt framgår av tabellen till höger.

Anläggningstillgångar som innehas genom leasing

	2017	2016
Anskaffningsvärden – aktiverad finansiell leasing	69,4	74,3
Ackumulerade avskrivningar	-35,2	-32,2
Redovisat värde	34,2	42,1

NOT 16 Uppskjuten skatt**Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder**

Förändring av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder under året samt till vilka balansposter de är hänförliga framgår av följande tabeller:

2017	Uppskjutna skattefordringar			Uppskjutna skatteskulder			Uppskjutna skatter netto
	Under-skottsavdrag	Övriga	Summa	Anläggnings-tillgångar	Övriga	Summa	
Ingående balans	16,4	0,8	17,2	-3,0	-0,4	-3,4	13,8
Redovisat i resultaträkningen	-0,5	-0,1	-0,6	–	–	–	-0,6
Valutakursdifferenser	0,1	–	0,1	–	–	–	0,1
Utgående balans	16,0	0,7	16,7	-3,0	-0,4	-3,4	13,3
Varav							
långfristiga	11,7	–	11,7	-1,5	–	-1,5	10,2
kortfristiga	4,3	0,7	5,0	-1,5	-0,4	-1,9	3,1

2016	Uppskjutna skattefordringar			Uppskjutna skatteskulder			Uppskjutna skatter netto
	Under-skottsavdrag	Övriga	Summa	Anläggnings-tillgångar	Övriga	Summa	
Ingående balans	16,8	0,2	17,0	-3,2	-0,2	-3,4	13,6
Redovisat i resultaträkningen	-0,5	0,6	0,1	0,2	-0,2	0,0	0,1
Valutakursdifferenser	0,1	–	0,1	–	–	–	0,1
Utgående balans	16,4	0,8	17,2	-3,0	-0,4	-3,4	13,8
Varav							
långfristiga	13,9	–	13,9	-1,5	–	-1,5	12,4
kortfristiga	2,5	0,8	3,3	-1,5	-0,4	-1,9	1,4

Inga kvittningar mellan uppskjutna skattefordringar och skatteskulder har gjorts per 2017-12-31 eller 2016-12-31.

Underskottsavdrag

Uppskjutna skattefordringar redovisas för skattemässiga underskottsavdrag i den utsträckning som det är sannolikt att de kan tillgodogöras genom framtida beskattningsbara vinster. Koncernen redovisade inte uppskjutna skattefordringar uppgående till 15,7 MSEK (12,9), avseende förluster uppgående till 77,7 MSEK (68,6), som kan utnyttjas mot framtida beskattningsbar vinst. Underskottsavdrag förfaller inte vid någon given tidpunkt.

Uppskjuten skatt avseende obeskattat resultat i Estland

I Estland utgår ingen inkomstskatt på redovisat resultat. Skatt om för närvarande 21,0 procent tas istället ut på bruttoutdelning när

balanserade vinstmedel delas ut. HANZA kan styra tidpunkten för utdelning och bedömer att det inte är sannolikt att utdelning kommer att ske inom överskådlig framtid. Uppskjuten skatteskuld har därför inte redovisats för outdelade vinstmedel. På balansdagen uppgick utdelningsbara vinstmedel i de estniska bolagen till 176,6 MSEK (156,1) motsvarande en skatteskuld på 37,1 MSEK (39,0).

Moderbolaget

I moderbolaget uppgår uppskjutna skattefordringar till 5,0 MSEK (4,8) vilka avser underskottsavdrag.

NOT 17 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget	2017	2016
Ingående anskaffningsvärden	228,3	226,0
Förvärv av Metalliset Oy	–	-0,3
Avyttring av Tvärbyssan AB	–	-0,1
Aktieägartillskott till HANZA AB	–	0,2
Aktieägartillskott till KA Elektronik AB	–	2,5
Utgående redovisat värde	228,3	228,3

						Redovisat värde	
Namn	Organisationsnummer	Säte	Kapitalandel %	Antal aktier		2017-12-31	2016-12-31
Direkt ägda dotterföretag							
<i>Holdingföretag</i>							
HANZA AB	556746-2436	Danderyd	100%	128 205		139,1	139,1
<i>Tillverkande dotterföretag</i>							
HANZA KA Åtvidaberg AB	556404-2371	Åtvidaberg	100%	227 292		21,1	21,1
HANZA Metalliset Oy	0735704-5	Heinävesi, Finland	100%	1 626		68,1	68,1
						228,3	228,3
Indirekt ägda dotterföretag							
<i>Tillverkande dotterföretag</i>							
HANZA Alfaram Finland Oy	1065763-9	Kaarina, Finland	100%	55			
HANZA ALFARAM ELECTRIC (SUZHOU) CO.,LTD	9132059472801435XQ	Suzhou, Kina	100%	1			
HANZA Alfaram Tartu OÜ	12449308	Tartu, Estland	100%	1			
HANZA Elektromekan AB	556253-8289	Årjäng	100%	20 000			
HANZA Mechanics Sweden AB	556497-3237	Årjäng	100%	2 210			
AS HANZA Mechanics Tartu	10019012	Tartu, Estland	100%	75 001			
HANZA Poland Sp. z.o.o	0000302360	Wolów, Polen	100%	175			
HANZA Mechanics Narva AS	11011627	Narva, Estland	100%	1 000			
HANZA Mechanics Kunovice s.r.o	26217465	Kunovice, Tjeckien	100%	1			
HANZA Mechanics Maanshan	91340500587233283M	Ma'anshan, Kina	100%	1			
<i>Dotterföretag för koncernintern service</i>							
HANZA Shared Service Center AB	556893-0449	Årjäng	100%	500			
HANZA Shared Service Tartu OU	12775321	Tartu, Estland	100%	1			
<i>Vilande dotterföretag</i>							
HANZA Finland Oy	2072052-3	Kempele, Finland	100%	11 203			
HANZA Finland, Vaasa Oy	1505141-7	Vasa, Finland	100%	2 400			
HANZA Tarkon Sweden AB	556833-2257	Danderyd	100%	100 000			

Rösträttsandelarna överensstämmer med kapitalandelarna.

NOT 18 Finansiella instrument per kategori

Nedan redovisas bokförda värden på koncernens finansiella instrument per kategori. Inga väsentliga avvikelser mellan bokfört värde och verkligt värde har identifierats. Se även Not 3.3 Beräkning av verkligt värde.

Koncernen 2017-12-31	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Andra långfristiga värdepappersinnehav	–	0,3	0,3
Kundfordringar	49,4	–	49,4
Övriga fordringar	4,1	–	4,1
Likvida medel	56,1	–	56,1
Summa	109,6	0,3	109,9

	Övriga finansiella skulder		Summa
Skulder till kreditinstitut	127,2	–	127,2
Checkräkningskredit	68,8	–	68,8
Övriga räntebärande skulder	2,1	–	2,1
Leverantörsskulder	167,4	–	167,4
Övriga skulder	20,7	–	20,7
Summa	386,2	–	386,2

Koncernen 2016-12-31	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Andra långfristiga värdepappersinnehav	–	0,3	0,3
Kundfordringar	57,2	–	57,2
Övriga fordringar	2,8	–	2,8
Likvida medel	24,1	–	24,1
Summa	84,1	0,3	84,4

	Övriga finansiella skulder	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Skulder till kreditinstitut	155,5	–	155,5
Konvertibelt lån	13,9	–	13,9
Checkräkningskredit	74,5	–	74,5
Övriga räntebärande skulder	6,9	–	6,9
Leverantörsskulder	155,2	–	155,2
Övriga skulder	7,7	–	7,7
Summa	413,7	–	413,7

NOT 19 Varulager

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
Varulagervärde före reserv för inkuransnedskrivning	285,0	251,3
Inkuransnedskrivning	-14,8	-7,8
Varulager netto	270,2	243,5

Kostnaden för inkuransnedskrivningar uppgick under 2017 till 8,4 MSEK (3,4).

Värdet på lager värderat till nettoförsäljningsvärde var på balansdagen 0,0 då samtliga lagerkomponenter för vilka nedskrivning skett har värderats ner till noll.

NOT 20 Kundfordringar

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
Kundfordringar	50,3	58,8
Minus: reserveringar för osäkra fordringar	-0,9	-1,6
Kundfordringar – netto	49,4	57,2

Åldersanalys över utestående kundfordringar före reserveringar för osäkra fordringar framgår nedan:

Åldersanalys	2017-12-31	2016-12-31
Ej förfallet	36,5	47,2
Förfallet 1–30 dagar	8,6	5,5
Förfallet 31–60 dagar	1,7	2,4
Förfallet >60 dagar	3,5	3,7
Summa	50,3	58,8
Förändring reserv osäkra fordringar	2017	2016
Ingående balans	-1,6	0,0
Reserveringar för osäkra fordringar	–	-1,6
Fordringar som skrivits bort under året som ej indrivningsbara	0,7	–
Utgående balans	-0,9	-1,6

Kostnader för förändring av reserv för osäkra fordringar ingår i posten övriga externa kostnader i resultaträkningen.

Några säkerheter eller andra garantier för de på balansdagen utestående kundfordringarna finns ej.

En väsentlig del av koncernens kundfordringar avyttras till extern part. Då förmåner och risker i dessa fall övergått till den externa parten är dessa kundfordringar borttagna från balansräkningen. På balansdagen uppgick värdet på sålda kundfordringar vilka ännu ej reglerats av kunderna till 166,2 MSEK (135,8). En mindre del av kundfordringarna är belånade genom factoring, se vidare Not 25 Upplåning och Not 29 Ställda säkerheter.

NOT 21 Övriga fordringar

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
Fordringar mervärdesskatt	4,7	3,9
Fordringar på leverantörer	0,3	2,1
Övriga fordringar	3,8	0,7
Koncernen totalt	8,8	6,7

NOT 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	1,2	2,1
Förutbetalda leasingavgifter	1,1	1,9
Förutbetalda materialkostnader	0,5	0,8
Övriga förutbetalda kostnader	2,5	3,2
Övriga upplupna intäkter	1,1	1,6
Koncernen totalt	6,4	9,6

NOT 23 Likvida medel**Koncernen**

Likvida medel består uteslutande av fullt disponibla banktillgodohavanden.

Moderbolaget

Likvida medel består uteslutande av fullt disponibla banktillgodohavanden.

NOT 24 Aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital samt reserver**Utestående aktier, aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital**

	Antal utestående aktier	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Summa
Per 31 december 2015	20 642 179	2,0	294,8	296,8
Personaloptioner	–	–	0,9	0,9
Riktad nyemission, november	67 190	0,1	0,4	0,5
Per 31 december 2016	20 709 369	2,1	296,1	298,2
Konvertering	1 614 639	0,1	14,0	14,1
Per 31 december 2017	22 324 008	2,2	310,1	312,3

Aktiekapitalet bestod på balansdagen av 22 324 008 aktier med kvotvärdet 0,10 SEK.

Aktierna har ett röstvärde på 1 röst/aktie.

Alla aktier som emitterats av moderbolaget är till fullo betalda.

Efter balansdagen har aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital ökat genom nyemission.

Se vidare HANZAAKTIE OCH ÄGARSTRUKTUR på sidan 22.

Optioner

Årsstämman i maj 2016 beslutade om ett teckningsoptionsprogram om 1 001 000 optioner med rätt att efter omräkning för företrädesemission teckna 1,07 aktier för 11,14 SEK under året 2018-11-01 och 2018-12-31. Av dessa optioner har 896 000 (721 000) tecknats per årets utgång.

Konvertibla skuldebrev

I december 2015 emitterades ett konvertibelt lån till Färna invest AB om nominellt 15 MSEK. Det nominella beloppet delades i enlighet med gällande redovisningsregler upp i en räntebärande skulddel och en eget kapitalkomponent om 2,3 MSEK. Konverteringskursen skulle vara åttiofem procent av ett genomsnitt av börskursen för Bolagets aktie under den tremånadersperiod som närmast föregick påkallandet av konvertering, dock lägst 5,80 kronor. Detta lån konverterades i mars 2017 till kursen 9,29 SEK varvid antalet aktier ökade med 1 614 639 aktier.

Reserver

Reserver i eget kapital utgörs i sin helhet av omräkningsreserver avseende utländsk valuta.

NOT 25 Upplåning

Förändringar av upplåning under året framgår av tabellerna nedan.

Koncernen 2017-12-31	Skulder till kreditinstitut	Checkräknings- kredit	Konvertibla lån	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	155,5	74,5	13,9	6,9	250,8
Amorteringar	-87,6	-13,0	–	-4,8	-105,4
Upptagna lån	56,4	5,6	–	–	62,0
Kapitaliserad ränta	0,5	–	0,2	–	0,7
Konvertering	–	–	-14,1	–	-14,1
Omräkningsdifferens	2,4	1,7	–	–	4,1
Utgående balans	127,2	68,8	0,0	2,1	198,1
Varav – långfristiga	87,3	–	–	–	87,3
– kortfristiga	39,9	68,8	–	2,1	110,8

Koncernen 2016-12-31	Skulder till kreditinstitut	Checkräknings- kredit	Konvertibla lån	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	152,8	66,3	17,3	56,6	293,0
Amorteringar	-97,7	-18,4	-4,5	-9,2	-129,8
Upptagna lån	55,7	18,9	–	6,8	81,4
Kapitaliserad ränta	0,7	–	1,1	–	1,8
Omklassificeringar	38,1	6,9	–	-45,0	0,0
Övriga förändringar	0,3	–	–	-2,4	-2,1
Omräkningsdifferens	5,6	0,8	–	0,1	6,5
Utgående balans	155,5	74,5	13,9	6,9	250,8
Varav – långfristiga	69,1	–	–	–	69,1
– kortfristiga	86,4	74,5	13,9	6,9	181,7

Omklassificering avser främst leasing- och factoringskulder som tidigare redovisats som övriga räntebärande skulder men som från och med 2016 redovisas under skulder till kreditinstitut.

Koncernens räntebärande skulder har en genomsnittlig ränta på 4,8 % (5,1) per år.

Skulder till kreditinstitut

Koncernens upplåning från kreditinstitut är decentraliserad så att upplåningen i huvudsak ligger i respektive dotterbolag. Lånen är upptagna i respektive dotterbolags lokala valuta. Koncernen har därmed sin upplåning från kreditinstitut i SEK, EUR, CZK, CNY och PLN. Upplåningen består av ett större antal kontrakt fördelade på banklån, avbetalningskontrakt på maskiner, samt leasing och factoring. En sammanfattning av lånens fördelning på valuta, typ och förfallotidpunkter framgår av nedanstående tabell.

2017-12-31		Förfallotidpunkt			
Typ av upplåning	Valutor	Redovisat värde 2017-12-31	Inom 1 år	Mellan 2 och 5 år	Senare än 5 år
Banklån	SEK, EUR, CNY, CZK, PLN	88,6	25,4	59,8	3,4
Avbetalningskontrakt	SEK	5,6	2,2	3,2	0,2
Leasing	SEK, EUR, PLN	33,0	12,3	20,7	–
Factoring		0,0	–	–	–
Summa		127,2	39,9	83,7	3,6

2016-12-31		Förfallotidpunkt			
Typ av upplåning	Valutor	Redovisat värde 2016-12-31	Inom 1 år	Mellan 2 och 5 år	Senare än 5 år
Banklån	SEK, EUR, CNY, CZK, PLN	96,1	58,1	36,4	1,6
Avbetalningskontrakt	SEK	11,0	5,1	5,7	0,2
Leasing	SEK, EUR, PLN	41,4	16,2	25,2	–
Factoring	EUR, PLN	7,0	7,0	–	–
Summa		155,5	86,4	67,3	1,8

Skulder avseende finansiell leasing

Leasingskulder är effektivt säkerställda, eftersom rättigheterna till den leasade tillgången återgår till leasegivaren i händelse av utebliven betalning. För ytterligare information om koncernens finansiella leasingavtal se Not 31 Leasingavtal.

Checkräkningskredit

Koncernen har beviljade checkräkningskrediter i valutorna SEK, EUR, CZK och PLN totalt uppgående till 97,9 MSEK (95,8). Dessa är fördelade på tio (tio) olika dotterbolag och omförhandlas vid olika tidpunkter. Av beviljad checkräkningskredit har 68,8 MSEK (74,5 MSEK) utnyttjats per den 31 december 2017. Ett vägt genomsnitt av räntesatserna på utnyttjade krediter är 3,3 procent (3,6).

Konvertibelt lån

Koncernen hade vid årets ingång ett konvertibelt lån med totalt nominellt värde på 15,0 MSEK. Lånet emitterades i december 2015 varvid en eget kapitalandel om 2,3 MSEK avskildes varefter redovisad skuld i balansräkningen initialt uppgick till 12,7 MSEK. Vid årets ingång uppgick redovisad skuld till 13,9 MSEK. Detta lån konverterades i februari 2017 till aktier. Omedelbart före konverteringen uppgick redovisad skuld till 14,0 MSEK. För ytterligare information om det konvertibla lånet, se Not 24.

Moderbolaget 2017-12-31	Skulder till kreditinstitut	Konvertibla lån	Skulder till kon- cernföretag	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	12,7	13,9	9,0	6,8	42,4
Amorteringar	-9,1	–	–	-4,7	-13,8
Upptagna lån	12,9	–	–	–	12,9
Kapitaliserad ränta	–	0,2	–	–	0,2
Konvertering	–	-14,1	–	–	-14,1
Övriga förändringar	–	–	-5,7	–	-5,7
Utgående balans	16,5	0,0	3,3	2,1	21,9
Varav – långfristiga	8,6	–	–	–	8,6
– kortfristiga	7,9	–	3,3	2,1	13,3

Moderbolaget 2016-12-31	Skulder till kreditinstitut	Konvertibla lån	Skulder till kon- cernföretag	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	9,2	17,3	3,5	9,2	39,2
Amorteringar	-5,9	-4,5	–	-9,2	-19,6
Upptagna lån	9,4	–	–	6,8	16,2
Kapitaliserad ränta	–	1,1	–	–	1,1
Övriga förändringar	–	–	5,5	–	5,5
Utgående balans	12,7	13,9	9,0	6,8	42,4
Varav – långfristiga	6,1	–	8,9	–	15,0
– kortfristiga	6,6	13,9	0,1	6,8	27,4

NOT 26 Leverantörsskulder**Koncernen**

Koncernens samtliga leverantörsskulder förfaller inom 3 månader.

Leverantörsskulder fördelning på valutor	2017-12-31
EUR	108,5
SEK	21,2
USD	28,7
PLN	1,0
CZK	2,2
CNY	3,6
Övriga	2,2
Summa	167,4

NOT 27 Övriga skulder**Koncernen**

	2017-12-31	2016-12-31
Skulder mervärdesskatt	7,1	3,6
Innehållna personalskatter	16,4	13,4
Förskott från kunder	14,4	2,0
Övriga kortfristiga skulder	6,4	5,7
Summa koncernen	44,3	24,7

NOT 28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna löner	6,1	6,8
Upplupna semesterlöner	19,3	18,3
Upplupna sociala avgifter	7,4	10,3
Upplupna materialkostnader	3,1	8,2
Upplupna konsult- och revisionskostnader	1,8	1,2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5,5	3,8
Summa koncernen	43,2	48,6

Moderbolaget	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna löner	–	–
Upplupna semesterlöner	0,5	0,5
Upplupna sociala avgifter	0,4	0,4
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0,7	0,8
Summa koncernen	1,6	1,7

NOT 29 Ställda säkerheter

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
<i>För skulder till kreditinstitut och checkkrediter:</i>		
Fastighetsinteckningar	92,0	103,2
Företagsinteckningar	220,0	281,4
Maskiner med äganderättsförbehåll	27,9	41,1
Aktier i dotterföretag	48,8	24,6
Belånade kundfordringar och lager (se även not 25)	19,8	35,0
Leasade maskiner och fordon	30,5	41,0
Summa	439,0	526,3

Moderbolaget	2017-12-31	2016-12-31
<i>För skulder till kreditinstitut:</i>		
Aktier i dotterföretag	21,1	21,1
Summa	21,1	21,1

NOT 30 Eventualförpliktelser

Koncernen	17-12-31	16-12-31
Utställda garantier	95,5	81,3
Summa	95,5	81,3

Moderbolaget	17-12-31	16-12-31
Borgensåtagande dotterföretag	28,5	8,7
Summa	28,5	8,7

NOT 31 Leasingavtal**Koncernen****Finansiell leasing**

Koncernens finansiella leasingavtal avser produktionsmaskiner och bilar, se Not 15. Vidareuthyrning förekommer ej.

Bruttoskulder avseende finansiell leasing – minimileaseavgifter	2017-12-31	2016-12-31
Inom 1 år	11,9	16,6
Mellan 1 och 5 år	18,0	25,5
Mer än 5 år	0,0	0,0
Framtida finansiella kostnader för finansiell leasing	29,9	42,1

Nuvärde på finansiella leasingsskulder är som följer:

	2017-12-31	2016-12-31
Inom 1 år	12,3	16,2
Mellan 1 och 5 år	20,7	25,2
Mer än 5 år	0,0	0,0
Summa nuvärde finansiella leasingsskulder	33,0	41,4

Operationell leasing

Koncernen innehar leasingavtal avseende hyra av lokaler för produktion och administration av vilka de längsta sträcker sig 5 år framåt i tiden. Därutöver finns vissa avtal om hyra av utrustning för upp till 6 år framåt i tiden.

Framtida minimileaseavgifter enligt icke uppsägningsbara operationella leasingavtal gällande vid rapportperiodens slut förfaller till betalning enligt följande:

Koncernen	2017-12-31	2016-12-31
Inom 1 år	19,4	25,8
Senare än 1 men inom 5 år	29,8	43,8
Mer än 5 år	0,8	3,5
Summa koncernen	50,0	73,1

Kostnader för operationell leasing i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 25,4 MSEK (29,3).

NOT 32 Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Koncernen

Förmånsbestämda pensionsplaner

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2017 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Förväntade avgifter nästa rapportperiod för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 1,5 Mkr (inbetalt 2017: 1,5 Mkr). Koncernens andel av de sammanlagda avgifterna till planen är försumbara.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervall. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner. Vid utgången av 2017 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 154 procent (2016: 149 procent).

Avgiftsbestämda pensionsplaner

De belopp som redovisats i resultaträkningen är följande:

Koncernen	2017	2016
Redovisning i resultaträkningen avseende:		
Kostnader för avgiftsbestämda pensionsplaner	16,8	17,4
Summa resultaträkningen	16,8	17,4

NOT 33 Kassaflödesanalys

Koncernen

Övriga ej likviditets- påverkande poster	2017	2016
Resultat vid avyttringar av anläggningstillgångar	-7,1	-10,7
Omräkningsdifferenser	4,2	2,1
Övrigt	1,1	1,2
Summa koncernen	-1,8	-7,4

Kassaflöde från investeringar i materiella anläggningstillgångar	2017	2016
Inköp enligt Not 15	-18,1	-47,6
Avgår: Inköp genom finansiell leasing	7,7	19,4
Summa kassaflöde	-10,4	-28,2

Kassaflöde från upptagna lån	2017	2016
Upptagna lån enligt Not 25	62,0	81,4
Avgår: Upptagna finansiella leasingkontrakt	-7,9	-19,4
Summa kassaflöde	54,1	62,0

Kassaflöde vid amortering	2017	2016
Amorteringar enligt Not 25	-105,4	-129,8
Avgår: Leasingkontrakt avslutade utan kassaflödespåverkan	3,2	-
Kassaflöde	-102,2	-129,8

Moderbolaget

Övriga ej likviditets- påverkande poster	2017	2016
Omvärdering tilläggslikvid	-	-1,7
Kapitaliserad ränta konvertibelt lån	0,2	1,1
Övrigt	-	0,1
Summa moderbolaget	0,2	-0,5

NOT 34 Rörelseförvärv**2017**

Inga rörelseförvärv har genomförts under 2017.

2016

Inga rörelseförvärv har genomförts under 2016.

Vid årets ingång fanns en reserv för köpeskillning avseende förvärvet 2014 av KA Elektronik AB uppgående till 2,6 MSEK. Denna köpeskillning reglerades i november 2016 genom en mindre riktad nyemission varvid 1,7 MSEK redovisades under övriga rörelseintäkter.

Förvärvsrelaterade kostnader samt omsättning i förvärvade bolag**2017**

Under 2017 har resultatet belastats med förvärvskostnader om 1,4 MSEK avseende förvärvet av Wermland Mechanics Group AB för vilket redogörs nedan.

2016

En reserv för förvärvsrelaterade kostnader avseende Metalliset OY återfördes under 2016 vilket minskade koncernens kostnader med 0,4 MSEK för räkenskapsåret.

Förvärv efter balansdagen

HANZA Holding förvärvade den 1 februari 2018 samtliga aktier i Wermland Mechanics Group AB (Wermech). Bolaget äger dotterbolaget Wermland Mechanics Töcksfors AB som bedriver tillverkning av kundanpassade tunnplåtskomponenter vid fabriker i Töcksfors och Svanskog i Värmland. Under 2017 omsatte Wermech 366,2 MSEK med ett rörelseresultat på 27,3 MSEK.

Den totala köpeskillningen uppgår till totalt högst 167,5 MSEK, och består av en fast del om 145,0 MSEK som erlades vid tillträdet, samt en rörlig tilläggsköpeskillning om högst 22,5 MSEK att erläggas under det första kvartalet 2019. Den förväntade tilläggsköpeskillningen har i förvärvsanalysen bedömts till 16,5 MSEK vilket diskonterats till 15,8 MSEK. I förvärvet har en immateriell tillgång i form av kundrelationer om 66,0 MSEK identifierats. Därutöver redovisas en goodwill om 113,3 MSEK i förvärvet. Förvärvsanalysen är fortfarande preliminär.

I tabellen nedan sammanfattas köpeskillningen för Wermech samt verkligt värde på förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas på förvärvsdagen.

**Wermland Mechanics
Group AB
1 feb 2018**

Köpeskillning, MSEK

Likvida medel erlagda vid tillträdet	145,0
Villkorad tilläggsköpeskillning som förfaller första kvartalet 2019.	15,8
Summa beräknad köpeskillning	160,8

Redovisade belopp på identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder:

Likvida medel	0,6
Immateriella anläggningstillgångar	66,0
Materiella anläggningstillgångar	54,3
Varulager	29,1
Kundfordringar och andra fordringar	62,8
Uppskjuten skatteskuld	-25,2
Upplåning	-76,3
Leverantörsskulder och andra skulder	-63,8
Summa identifierade nettotillgångar	47,5
Goodwill	113,3
Summa tillförda nettotillgångar	160,8

NOT 35 Transaktioner med närstående

Koncernens närstående omfattar de största ägarna, styrelsen, vd och andra ledande befattningshavare samt deras familjemedlemmar. För moderbolaget ingår även samtliga dotterföretag i koncernen i närståendekretsen.

Största ägare är Gerald Engström som på balansdagen privat och via Färna Invest ägde cirka 17 % av aktierna och rösterna i HANZA Holding AB. Bland aktieägarna finns också en informellt sammansatt intressegrupp, PH Intressenter (representerat i styrelsen av Francesco Franzé och Håkan Halén) med syfte att stödja HANZA i bolagets tillväxt.

Följande transaktioner har skett med närstående:

Försäljning av varor och tjänster	2017	2016
Försäljning av tjänster:		
Till dotterbolag	8,5	7,5
Summa	8,5	7,5
Köp av varor och tjänster	2017	2016
Köp av tjänster från:		
Dotterbolag	0,9	0,8
Advokatfirman Lindahl (arbetsgivare till styrelsemedlem Mikael Smedeby)	0,4	0,3
Pauli Pöllänen via bolag	0,9	0,8
Summa	2,2	1,9

Styrelsens ordförande Mikael Smedeby är verksam på Advokatbyrån Lindahl. HANZA-koncernen har på marknadsmässiga villkor använt Lindahl för konsulttjänster inom juridik.

I december 2016 tog bolaget upp lån från styrelseledamöterna Francesco Franzé och Håkan Halén vilka lånade ut 2,1 MSEK vardera av vilka lånet från Francesco Franzé kvarstod på balansdagen men löstes i januari 2018. Dessa lån löpte med en årlig ränta om 7 %.

Tjänster till koncernföretag köps och säljs på normala kommersiella villkor.

I övrigt har inga transaktioner mellan HANZA-koncernen och närstående som väsentligt påverkat koncernens ställning och resultat ägt rum under året.

Ersättning till ledande befattningshavare**Riktlinjer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Något särskilt arvode utgår ej för kommittéarbete.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, pension och förmån av tjänstebil. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgjort koncernledningen. Dessa är totalt 8 personer (6) varav 3 ingått hela året, 2 tillkommit under året och 3 personer har utgått ur koncernledningen under året. Beloppen i tabellen avser den tid personerna har ingått i koncernledningen.

2017	Grundlön/ Styrelsearvode	Pensions- kostnad	Övriga förmåner	Summa
Styrelseordförande Mikael Smedeby	300	–	–	300
Vice styrelseordförande Francesco Franzé	150	–	–	150
Styrelseledamot Håkan Halén	150	–	–	150
Styrelseledamot Gerald Engström (fr o m maj)	100	–	–	100
Styrelseledamot Helene Richmond (fr o m maj)	100	–	–	100
Tidigare styrelseledamot Pauli Pöllänen (t o m maj)	50	–	–	50
Vd Erik Stenfors	1 883	501	87	2 471
Övriga ledande befattningshavare (8 personer)	8 036	2 003	339	10 378
Summa	10 769	2 504	426	13 699

2016	Grundlön/ Styrelsearvode	Pensions- kostnad	Övriga förmåner	Summa
Styrelseordförande Mikael Smedeby	250	–	–	250
Tidigare styrelseordförande Per Tjernberg	100	–	–	100
Vice styrelseordförande Francesco Franzé	150	–	–	150
Styrelseledamot Håkan Halén	150	–	–	150
Styrelseledamot Pauli Pöllänen	150	–	–	150
Tidigare styrelseledamoten Björn Boström	50	–	–	50
Vd Erik Stenfors	1 886	514	87	2 487
Övriga ledande befattningshavare (6 personer)	6 354	1 514	264	8 132
Summa	9 090	2 028	351	11 469

Forts. Not 35

Koncernens ledande befattningshavare har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. För vidare upplysning kring pension, se nedan.

Styrelsens ordförande har inte erhållit någon ersättning utöver styrelsearvode.

Aktierelaterade ersättningar

Årsstämman i maj beslutade om ett teckningsoptionsprogram om 1 001 000 optioner med rätt att efter omräkning för företrädesmission teckna 1,07 aktier för 11,14 SEK under perioden 2018-11-01 och 2018-12-31. Av dessa optioner har 896 000 (721 000) tecknats per periodens utgång. Priset per option har beräknats enligt Black & Scholes värderingsmodell.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionspremien ska uppgå till 25 procent av den pensionsgrundande lönen. Med pensionsgrundande lön avses grundlönen samt ett genomsnitt av de tre senaste årens rörliga ersättning.

För andra ledande befattningshavare uppgår pensionsåldern till 65 år. Pensionsavtalen anger att pensionsinbetalningarna ska följa en av företaget fastställd premietrappa.

Avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 6 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas inte mot andra inkomster. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida utgår inget avgångsvederlag.

Mellan företaget och andra ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om 3 till 6 månader. Avtal om avgångsvederlag efter uppsägningstidens utgång finns inte.

Konsultarvoden

Den ledande befattningshavaren Petra Duprez har under 2017, innan hon tillträdde sin anställning i bolaget, tillhandahållit konsulttjänster mot ersättning i form av marknadsmässigt, tim-baserat konsultarvode. Detta uppgick under året till 736 KSEK.

Moderbolagets fordringar mot och skulder till koncernföretag

Moderbolagets hade på balansdagen en långfristig fordran på HANZA AB uppgående till 4,9 MSEK. Denna fordran utgörs av ett koncerninternt lån som löper med marknadsmässig ränta. Därutöver hade moderbolaget en kortfristig fordran på HANZA Elektromekan AB på 4,5 MSEK samt en kortfristig skuld till samma bolag på 3,3 MSEK. Dessa utgör rörelsefordringar och skulder av tillfällig natur.

NOT 36 Händelser efter balansdagen

Den 1 februari förvärvas Wermland Mechanics Group AB ("Wermech"), en av Nordens ledande tillverkare av tunnplåtsdetaljer. Wermech kommer att ingå i HANZAs tillverkningskluster i Sverige, som redan omfattar fabriker inom elektroniktillverkning och skärande bearbetning. Köpeskillingen uppgår till högst 167,5 MSEK. Wermech har nära 200 anställda och omsatte år 2017 cirka 365 MSEK, med ett bedömt resultat före skatt om cirka 25 MSEK. Se även not 34 rörelseförvärv.

I syfte att delfinansiera förvärvet av Wermech, samt stärka HANZAs finansiella ställning beslutade en extra bolagsstämma den 13 februari om en fullt ut garanterad företrädesemission om cirka 60 MSEK. Ett prospekt offentliggjordes den 26 februari. Emissionen avslutades i mars 2018 och ökade koncernens egna kapital med 59,6 MSEK efter emissionskostnader.

NOT 37 Förslag till resultatdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (SEK) i moderbolaget:

Balanserad vinst	38 374 364
Överkursfond	185 545 310
Årets resultat	-369 807
Summa	223 549 867

Styrelsen föreslår att dessa disponeras så att

Överkursfond tas i anspråk	-369 807
I ny räkning överförs	223 919 674
Summa	223 549 867

FÖRSÄKRAN

Års- och koncernredovisningen har godkänts för publicering av styrelsen den 25 april 2018. Koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman 2018-05-21 för fastställelse.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningspraxis och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Års- och koncernredovisningen innehåller också koncernens och moderbolagets hållbarhetsrapportering enligt ÅRL 6 kap 11§, se sidorna 14-17.

Stockholm den 25 april 2018

Mikael Smedeby
Styrelseordförande

Francesco Franzé
Vice styrelseordförande

Gerald Engström
Styrelseledamot

Håkan Halén
Styrelseledamot

Helene Richmond
Styrelseledamot

Erik Stenfors
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 25 april 2018

Ernst & Young AB
Charlotte Holmstrand
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i HANZA Holding AB, org.nr 556748-8399.

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för HANZA Holding AB för år 2017. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 24–67 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamåls-enliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av sidorna 1–23 samt sidorna 71–76 men innefattar inte årsredovisningen, koncernredovisningen och vår revisionsberättelse avseende dessa.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen

i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller

affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av HANZA Holding AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpa bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska

angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 25 april 2018

Ernst & Young AB
Charlotte Holmstrand
Auktoriserad revisor

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT 2017

Bolagsstyrningen i HANZA styrs av aktiebolagslagen och andra tillämpliga lagar och regler, Bolagets bolagsordning samt interna styrdokument. De interna styrdokumenterna omfattar främst styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktören samt instruktion för ekonomisk rapportering. Vidare har HANZA också antagit ett antal policydokument och manualer som innehåller regler och rekommendationer, vilka innehåller principer och ger vägledning i Bolagets verksamhet samt för dess medarbetare.

Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") ska tillämpas av bolag som är noterade på reglerad marknad. Eftersom First North inte är en reglerad marknad är HANZA inte skyldiga att tillämpa Koden. HANZA har dock valt att tillämpa Koden i den utsträckning som detta har bedömts vara lämpligt och ändamålsenligt. Bolaget följer dock inte Koden i alla delar.

BOLAGSSTÄMMA

HANZAs högsta beslutande organ är bolagsstämman. Varje aktieägare som på avstämningsdagen för bolagsstämman är införd i aktieboken och som anmäler sig på föreskrivet sätt har rätt att delta, personligen eller genom ombud utrustad med fullmakt. Stämman kan besluta i alla frågor som rör bolaget och som inte enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen uttryckligen faller under ett annat bolagsorgans exklusiva kompetens. Varje aktieägare har rätt att få ett ärende behandlat på stämman. Bolagsstämma får utöver HANZAs säte i Danderyd, även hållas i Stockholm.

Årsstämma

Årsstämma hålls årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Kallelse till bolagsstämma ska ske genom annonsering i Post och Inrikes Tidningar samt på bolagets webbplats. Vid tidpunkten för kallelse ska information om att kallelse skett annonseras i Svenska Dagbladet. Kallelse till årsstämma samt kallelse till extra bolagsstämma där ändring av bolagsordningen ska behandlas ska utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman. Kallelse till annan extra bolagsstämma ska utfärdas tidigast sex veckor och senast två veckor före stämman. Till årsstämmans uppgifter hör att välja bolagets styrelse, fastställa koncernens och bolagets balans- och resultaträkningar, att besluta om ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör. Stämman beslutar även om styrelsearvoden samt arvoden till revisorerna. Stämman har vidare möjlighet att besluta om ökning eller minskning av aktiekapitalet och kan även ändra bolagsordningen. Vad gäller nyemissioner av aktier, konvertibler eller teckningsoptioner har stämman, utöver möjlighet att själv besluta om detta, möjlighet att lämna bemyndigande till styrelsen att fatta beslut.

BOLAGSORDNING

HANZAs bolagsordning innehåller inga begränsningar i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma eller särskilda bestämmelser om tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt om ändring av bolagsordningen.

VALBEREDNINGEN

Valberedningens uppdrag är att till kommande årsstämma, där val av styrelse ska ske, lämna förslag på styrelseledamöter, styrelseordförande, styrelsearvode, och i förekommande fall, revisorer och revisorsarvode samt stämмоordförande. Förslagen presenteras vid årsstämman. Valberedningens mandat sträcker sig fram till dess att ny valberedning har utsetts. Valberedningen ska också lämna förslag till principer för valberedningens sammansättning och arbete inför nästkommande stämma. Vid årsstämman den 10 maj 2017 beslutades följande principer för sammansättningen i valberedningen för HANZA:

Valberedningen ska bestå av styrelsens ordförande samt tre ledamöter som utses av de röstmässigt största aktieägarna enligt nedan. Styrelsens ordförande ska på uppdrag av stämman kontakta de tre (3) röstmässigt största aktieägarna eller ägargrupperna (härmed avses såväl direktregistrerade aktieägare som förvaltarregistrerade aktieägare) i bolaget, enligt Euroclear Sweden AB:s utskrift av aktieboken per den sista bankdagen i augusti månad och övrig tillförlitlig information som tillhandahållits bolaget vid denna tidpunkt, och uppmana dem att utse en representant vardera att jämte styrelsens ordförande utgöra valberedning för tiden intill dess att ny valberedning utsetts. För det fall någon av de tre största aktieägarna eller ägargrupperna inte önskar utse en representant ska den fjärde största aktieägaren eller ägargruppen tillfrågas och så vidare intill dess att valberedningen består av fyra ledamöter.

Uppgift om namnen på ledamöterna i valberedningen ska lämnas senast sex månader före årsstämman på bolagets webbplats. Om en ledamot lämnar valberedningen innan dess arbete är slutfört och om valberedningen anser att det finns behov av att ersätta denna ledamot, ska valberedningen utse ny ledamot enligt principerna ovan, men med utgångspunkt i Euroclear Sweden AB:s utskrift av aktieboken snarast möjligt efter det att ledamoten lämnat valberedningen och övrig tillförlitlig information som tillhandahållits bolaget vid denna tidpunkt. Ändring i valberedningens sammansättning ska omedelbart offentliggöras.

Valberedningen inför årsstämman 2018 i HANZA består av följande ledamöter:

- Mikael Smedeby
- Gerald Engström
- Per Holmberg
- Massimo Franzé

STYRELSEN

Styrelsen bär det yttersta ansvaret för HANZAs organisation och förvaltningen av bolagets verksamhet. Den verkställande direktören leder den dagliga verksamheten utifrån, av styrelsen, utformade riktlinjer och instruktioner. Den verkställande direktören informerar styrelsen regelbundet om händelser som är av betydelse för koncernen, vilket bland annat innefattar verksamhetens utveckling samt koncernens resultat, ekonomiska ställning och likviditet. Styrelsen har beslutat att inrätta ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, se närmare beskrivning nedan.

Styrelsens sammansättning

Enligt HANZAs bolagsordning ska styrelsen bestå av minst fyra och högst tio ledamöter med högst tio suppleanter. Ledamöterna väljs normalt årligen på årsstämman för tiden intill slutet av nästa årsstämma, men ytterligare styrelseledamöter kan väljas under året vid en extra bolagsstämma. Styrelsen består av fem (fyra) ledamöter. På årsstämman 2017 valdes följande styrelse, Mikael Smedeby (omval) Ordförande, Francesco Franzé (omval) vice ordförande, Håkan Halén (omval), Gerald Engström (nyval) samt Helene Richmond (nyval). Ingen av de stämموvalda ledamöterna är anställda eller har anställningsliknande förhållanden med koncernen eller något dotterbolag, men vissa styrelsearvoden och begränsade konsultuppdrag faktureras. Majoriteten av de stämموvalda ledamöterna är oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen och dess största ägare. För närmare presentation av styrelsen se sidan 74.

Styrelsens ersättning

Under räkenskapsåret 2017 har arvode utgått till styrelsens ordförande på 300 KSEK (300), övriga ledamöter har erhållit tillsammans 550 KSEK (550). Totalt har 850 KSEK (850) utgått i styrelsearvode.

Revisionsutskott

Revisionsutskottets huvuduppgift är att övervaka bolagets finansiella rapportering och säkerställa att antagna principer för finansiell rapportering, internkontroll och riskbedömning efterlevs och är tillämpliga. Revisionsutskottet har även till uppgift att stödja valberedningen med förslag vid val av externa revisorer och revisorsarvoden. Det nuvarande revisionsutskottet består av styrelseledamöterna Håkan Halén (ordförande) och Mikael Smedeby.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet utgörs av styrelseledamöten Håkan Halén. Ersättningsutskottets uppgifter är huvudsakligen att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare.

VD OCH KONCERNLEDNING

Vd leder koncernen och dess verksamhet inom de ramar styrelsen har beslutat. Vd ansvarar för att hålla styrelsen informerad om bolagets utveckling och rapportera om väsentliga avvikelser från fastställda affärsplaner och om händelser som har stor inverkan på bolagets utveckling och rapportera om väsentliga avvikelser från fastställda affärsplaner och om händelser som har stor inverkan på bolagets verksamhet, samt ta fram relevant beslutsunderlag till styrelsen exempelvis gällande etableringar, investeringar och övriga strategiska frågeställningar. Koncernledningen, som leds av vd, består av chefer för väsentliga verksamhetsområden inom HANZA. Gruppen har formella koncernledningsmöten tolv gånger per år där operativa och strategiska frågeställningar behandlas. Dessutom arbetar koncernledningen årligen fram en strategi och affärsplan som fastställs av styrelsen. Koncernledningen består för närvarande av Erik Stenfors (vd), Lars Åkerblom, Thomas Lindström, Bengt Ernesten, Petra Duprez och Andreas Nordin. För närmare presentation av ledningen se sidan 75.

Ersättning till vd och ledande befattningshavare

Grundlönen till vd uppgick 2017 till 1 883 KSEK (1 886). Vd har rätt till en månatlig pensionsavsättning motsvarande 25 procent av lönen. Pensionskostnaderna 2017 uppgick till 501 KSEK (514). Villkor för ersättningspaket beslutades av styrelsen. Mellan företag och vd gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls avgångsvederlag som uppgår till 6 månadslöner. Med ledande befattningshavare avses de totalt 8 personer som tillsammans med vd utgjorde koncernledningen under 2017. Grundlönen till ledande befattningshavare, exklusive vd för 2017 uppgick till 8 036 TSEK (6 354).

HANZA betalar pensionspremier i Sverige enligt avgiftsbestämd pensionsplan vilket motsvarar 17-31 procent av lönesumman. Ledande befattningshavare i utlandet hanterar pension själv inom ramen för sin grundlön. Pensionskostnader 2017 uppgick till 2 003 TSEK (1 514). Ledande befattningshavare har 6 månaders uppsägningstid. Ersättningar till vd har endast utgått i moderbolaget. Inga rörliga ersättningar har utgått 2017 (föregående år 0 KSEK).

INTERN KONTROLL

Styrelsen ansvarar för arbetet med bolagsstyrningen och den interna kontrollen. Det övergripande syftet är att skydda bolagets tillgångar och aktieägarnas investering. Styrelsen ansvarar också för att finansiell rapportering är upprättad i enlighet med gällande lag. Kvalitetssäkring av HANZAs finansiella rapportering sker genom att styrelsen behandlar samtliga kritiska redovisningsfrågor och de finansiella rapporter som bolaget lämnar. Det förutsätter att styrelsen behandlar frågor om intern kontroll, regelefterlevnad, väsentliga osäkerheter i redovisade värden, eventuella ej korrigerade felaktigheter, händelser efter balansdagen, ändringar i uppskattningar och bedömningar, eventuella konstaterade oegentligheter och andra förhållanden som påverkar de finansiella rapporternas kvalitet.

RISKBEDÖMNINGAR

HANZA arbetar fortlöpande och aktivt med riskanalys, riskbedömning och riskhantering för att säkerställa att de risker som bolaget är utsatt för hanteras på ett ändamålsenligt sätt inom de ramar som fastställts. I riskbedömningen beaktas exempelvis kundberoende, produktion, avbrott och logistik, nyckelpersoner, konjunktur, material, reklameringsrisk, inkurans i lager, konkurrens, IT, ansvar, leverantörer, kreditexponering, finansiella riskfaktorer och skatterisker.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Bolagets styrande dokument i form av policy, riktlinjer och manualer vad gäller intern och extern kommunikation hålls löpande uppdaterade och finns upplagda på bolagets intranät samt kommuniceras internt via övriga relevanta kanaler, såsom interna möten och interna nyhetsmail. För kommunikation med externa parter gäller bolagets kommunikationspolicy, som anger riktlinjer för hur information ska lämnas. Syftet med policyn är att säkerställa att bolaget korrekt och fullständigt uppfyller sina informationsskyldigheter enligt gällande lagar och regler.

UPPFÖLJNING OCH KOMMUNIKATION

Styrelsen och koncernledningen gör kontinuerligt uppföljning utifrån löpande information om koncernens resultat, finansiell ställning och utveckling av verksamheten. Identifierade risker följs upp genom beslutade kontrollaktiviteter med utsedda ansvariga. Återkoppling sker löpande till koncernledning och styrelse.

REVISORER

Revisorerna utses av årsstämman. Revisorerna granskar bolagets årsredovisning, koncernredovisning och räkenskaper samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Resultatet av granskningen rapporteras till aktieägarna genom revisionsberättelsen vilken framläggs på årsstämman. E&Y valdes till bolagets revisor med huvudansvarig revisor Charlotte Holmstrand på årsstämman 2017. Den externa revisionen utförs enligt IS (International Standards on Auditing).

STYRELSE

MIKAEL SMEDEBY

Styrelseordförande sedan 2016

Styrelseledamot sedan 2009

Ledamot i revisionsutskottet.

Advokat och delägare samt Managing Partner i Advokatfirman Lindahl, Uppsala.

Född: 1968

Utbildning: Jur. Kand., Uppsala universitet

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Coeli Wealth Management AB, Coeli Holding AB, Fastum UBC Förvaltning AB, Salléngruppen AB och Sallén Elektriska AB. Styrelseledamot i Motion Display Scandinavia AB, Uppsala Innovation Centre AB, Disruptive Materials AB, Advokatfirman Lindahl i Uppsala AB och Smedeby Förvaltning AB samt styrelsesuppleant i E & T Nygren Konsult AB och Sten By Invest AB.

Innehav: 32 500 aktier. Bedöms vara oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen och dess största ägare.

FRANCESCO FRANZÉ

Vice styrelseordförande sedan 2016

Styrelseledamot sedan 2015

Senior Vice President (SVP) i Husqvarna Group.

Född: 1964

Utbildning: Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Panarea AB och The Barbecue Company AB. Styrelseledamot i Adrian Michel AG, Toni Lauenberger AG och Technischen Werkstatt Amacher AG.

Innehav: 3 354 000 aktier. Massimiliano Franzé, som äger 2 306 073 aktier i bolaget, är bror till Francesco Franzé.

HÅKAN HALÉN

Styrelseledamot sedan 2015

Tidigare arbetat som vice vd och CFO för Hexagon AB.

Ordförande i revisionsutskottet och ersättningsutskottet.

Född: 1954

Utbildning: Civilekonom vid Stockholms universitet.

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Halén Invest AB och Gallerians Bilvård Sthlm AB.

Innehav: 1 997 470 aktier.

GERALD ENGSTRÖM

Styrelseledamot sedan 2017

Tidigare arbetat som vd och koncernchef i Systemair AB.

Född: 1948

Utbildning: Gymnasieingenjör samt ekonomistudier vid Stockholms universitet.

Övriga uppdrag: Vd i Färna Invest AB. Styrelseordförande i Systemair AB, Bluefish Pharmaceuticals AB och Camina Heating Systems AB. Styrelseledamot i Färna Herrgård AB, Masbohallen AB, Ljungarps Mekaniska AB och Coppersmith's AB. Styrelsesuppleant i WG Hotelldrift AB och Kungsådran Kraft AB.

Innehav: 4 882 547 aktier varav 2 450 266 aktier privat och 2 432 281 aktier genom det närstående bolaget Färna Invest.

HELENE RICHMOND

Styrelseledamot sedan 2017

Sales and Marketing Director i Cooper Roller Bearings Co. Ltd som är ett bolag inom SKF-koncernen.

Född: 1960

Utbildning: Civilingenjör vid Lunds tekniska högskola.

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i NIBE Industrier AB.

Innehav: 39 000 aktier.

REVISORER

REGISTRERAT REVISIONSBOLAG

Ernst&Young AB

HUVUDANSVARIG REVISOR

CHARLOTTE HOLMSTRAND

Auktoriserad revisor, Ernst&Young AB

Född: 1976

Revisor i HANZA sedan 2016

Aktieinnehav: –

Uppgift om aktieinnehav och teckningsoptioner avser 13 april 2018

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

ERIK STENFORS

Vd sedan 2008

Född: 1966

Utbildning: Civilingenjör med inriktning på teknisk fysik vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Övriga uppdrag: Styrelseledamot Sten By Invest AB.

Bakgrund: R&D Manager, Minec Systems AB, grundare/vd NOTE AB, grundare Wonderful Times Group AB, grundare och vd Hanza Holding AB

Innehav: 305 136 aktier privat och via bolag samt 103 000 teckningsoptioner.

LARS ÅKERBLOM

CFO och Executive vice President sedan 2010

Född: 1965

Utbildning: Civilekonom vid Uppsala Universitet samt revisorsexamen från FAR.

Övriga uppdrag: Styrelseledamot Wonderful Times Group AB

Bakgrund: Auktoriserad revisor och marknadsområdeschef KPMG, CFO på börsnoterade Pricer och Nocom (nuvarande IAR), CFO Scandinavian Biogas, Ekonomichef Sweco AB, CFO och vd på Wonderful Times Group AB (listat på Aktietorget)

Innehav: 22 408 aktier samt 103 000 teckningsoptioner.

THOMAS LINDSTRÖM

Head of Business Solutions sedan 2010

Född: 1972

Utbildning: Ingenjör och studier i Business Management vid IHM Business School.

Övriga uppdrag: Inga andra uppdrag.

Bakgrund: Europeisk säljchef Mydata Automation AB (nuvarande Micronic-Mydata), försäljningsansvarig Dassault Systems Sweden AB

Innehav: 8 500 aktier samt 103 000 teckningsoptioner.

BENGT EMESTEN

Head of Sourcing & Logistics sedan 2013

Född: 1960

Utbildning: Ekonom

Övriga uppdrag: Inga andra uppdrag

Bakgrund: Grundare av kontraktstillverkaren Qcom AB (nuvarande Flextronics International Poland), Vd Note Components AB

Innehav: 8 570 aktier samt 103 000 teckningsoptioner.

PETRA DUPREZ

Head of Human Resources sedan 2017

Född: 1965

Utbildning: Kandidatexamen i personal och personalledning vid Stockholms universitet och ett diplom i organisationshantering vid Gestaltakademin i Skandinavien AB.

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Ambarri Utveckling AB

Bakgrund: Vice President HR Getinge Group

Innehav: 75 000 teckningsoptioner.

ANDREAS NORDIN

Chief Operating Officer sedan 2017

Född: 1970

Utbildning: Civilingenjör med inriktning på maskinteknik vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Övriga uppdrag: Inga andra uppdrag

Bakgrund: Vd på Ericsson AB:s fabriker i Estland, Brasilien och Mexiko

Innehav: 100 000 teckningsoptioner.

Uppgift om aktieinnehav och teckningsoptioner avser 13 april 2018

DEFINITIONER

Affärsutvecklingskostnader inkluderar kostnader av engångskaraktär för att utveckla affärsmodellen och organisationen, såsom börsnoteringskostnader, kostnader för övergång till IFRS, avveckling av olönsamma fabriker vid förvärv, förvärvskostnader i form av s.k. due diligence.

Avkastning på sysselsatt kapital är rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Bruttomarginal är bruttoresultat (nettoomsättning minus kostnad för råvaror och förnödenheter justerat för förändring i lager) dividerat med nettoomsättning.

EBITDA (Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) är resultat före finansnetto, skatter och avskrivningar och nedskrivningar på materiella och immateriella poster.

EBITDA-marginal är EBITDA dividerat med nettoomsättning.

EBIT (Earnings before interest and taxes) är det samma som rörelseresultat, det vill säga resultat före finansnetto och skatter.

Kapitalomsättning på genomsnittligt operativt kapital, ggr är nettoomsättning dividerat med genomsnittligt operativt kapital.

Operativa affärsområdets rörelseresultat (operativt EBIT) är rörelseresultat före affärsutvecklingskostnader.

Operativ rörelsemarginal är operativa affärsområdets rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

Operativt kapital är balansomslutningen minskad med likvida medel, finansiella tillgångar och icke räntebärande skulder.

Nettoskuldsättning i förhållande till EBITDA är räntebärande nettoskuld vid årets slut dividerad med EBITDA.

Nettoskuldsättningsgrad är räntebärande nettoskuld dividerat med eget kapital.

Räntabilitet på operativt kapital är operativt EBIT dividerat med genomsnittligt operativt kapital.

Räntebärande nettoskuld är räntebärande skulder minus kassa och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar.

Rörelsemarginal (EBIT-marginal) är rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

Soliditet är eget kapital dividerat med balansomslutning.

Sysselsatt kapital är balansomslutningen minus icke räntebärande avsättningar och skulder.

ADRESSER

SVERIGE

HANZA HQ

Brovägen 5
182 76 STOCKSUND

HANZA Mechanics Årjäng

Industrigatan 8
Box 34
672 21 ÅRJÄNG

HANZA Electronics Årjäng

Brännaregatan 3
Box 904
672 29 ÅRJÄNG

HANZA KA Electronics Åtvidaberg

Örsätter Industrigallerian
Box 27
597 91 ÅTVIDABERG

Wermland Mechanics

Industrivägen 2
Box 39
670 10 TÖCKSFORS

FINLAND

HANZA Mechanics Vaasa

Runsorintie 10-12
FI-65380 Vaasa

HANZA Mechanics Heinävesi

Ahjotie 3
FI-79700 Heinävesi

HANZA Finland, Turku office

Juhana Herttuan Puistokatu 21
FI-20100 Turku

HANZA Finland, Vantaa office

Technopolis Vantaa
Teknobulevardi 3
FI-01530 Vantaa

ESTLAND

HANZA Mechanics Tartu

(Mechanics Division)
Puiestee 2
EE-503 03 Tartu

HANZA Mechanics Tartu

(Sheet Metal Division)
Silikaadi 6/8
EE-60534 Vahi village

HANZA Electronics Tartu

Puiestee 2
EE-50303 Tartu

HANZA Mechanics Narva

Kulgu 5
EE-20104 Narva

POLEN

HANZA Electronics Poland

Aleje Jerozolimskie 38
56-120 Brzeg Dolny

TJECKIEN

HANZA Mechanics Kunovice

Osvobození 1486
CZ-68604 Kunovice

KINA

HANZA Electronics China

DongJing Industrial Square,
Building #86, #8 DongFu Lu
215123 Suzhou, P.R. China

HANZA Mechanics Ma'anshan

West Yinshan Road 1518-H3, Yushan,
243000 Ma'anshan

GLOBALT VÄXELNUMMER

+46 8 624 62 00

Produktion: Sthlm Kommunikation & IR AB

Tryck: Strokirk-Landströms

hanza.com